

Številka: 35402-32/2015-40

Datum: 5. 12. 2016

Agencija Republike Slovenije za okolje izdaja na podlagi tretjega odstavka 14. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15 in 62/15), drugega odstavka 61. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-OdlUS, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16) ter sedmega odstavka 105. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04-UPB, 61/06-ZDru-1, 8/10-ZSKZ-B in 46/14), v upravni zadevi izdaje okoljevarstvenega soglasja za poseg: gradnja prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdovščina, nosilcu nameravanega posega Plinovodi d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 11, 1000 Ljubljana, ki ga po pooblastilu glavnega direktorja Marjana Eberlinca in namestnice glavnega direktorja Sarah Jezernik zastopa podjetje E-NET okolje d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, naslednje

OKOLJEVARSTVENO SOGLASJE

- I. Nosilcu nameravanega posega Plinovodi d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 11, 1000 Ljubljana, se izdaja okoljevarstveno soglasje za poseg: gradnja prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdovščina (DN1100, do največ 100 bar dolžine 24,450 km), na zemljiščih: območje gradnje plinovoda M3/1 in objektov na njem, vključno z delovnim pasom ob plinovodu M3/1, sistemi katodne zaščite, stalnimi in začasnimi dostopnimi potmi, priključki na infrastruktura omrežja, preureditvami obstoječe energetske in komunalne infrastrukture, gradbišči, začasni odlagališči materiala, območji gradbenotehničnih podpornih ukrepov in hidrotehničnih ukrepov za ureditev prečkanj vodotokov in odvajanja zalednih voda:
  - v k. o. 2373 Col s parc. št. 1020, 42/1, 45/3, 49, 50/1, 50/2, 54, 55, 56, 57, 58, 60;
  - v k. o. 2375 Podkraj s parc. št. 105, 118/2, 120/1, 120/2, 120/5, 121/1, 121/2, 123/1, 123/4, 123/5, 125, 130/1, 130/2, 15/1, 16, 167, 187, 193, 205, 210, 211/1, 211/2, 215, 216, 217, 219, 235, 239, 248, 252, 255, 259, 269/1, 269/3, 269/6, 270, 271/1, 271/2, 275, 282/1, 282/2, 282/3, 285/1, 285/2, 285/3, 285/5, 286, 289, 290, 293, 299, 302/1, 307, 310/1, 310/2, 310/3, 315/1, 315/10, 315/6, 315/9, 320/1, 320/3, 322/1, 322/18, 322/19, 323/2, 335, 343/1, 343/2, 343/3, 343/5, 343/7, 344, 345, 421/1, 447, 55/14, 55/17, 55/5, 59/1, 59/10, 59/100, 59/102, 59/11, 59/112, 59/12, 59/13, 59/14, 59/15, 59/16, 59/168, 59/17, 59/174, 59/175, 59/176, 59/177, 59/178, 59/179, 59/180, 59/181, 59/208, 59/209, 59/216, 59/217, 59/46, 59/47, 59/5, 59/6, 59/8, 59/9, 59/93, 59/94, 59/95, 59/96, 59/97, 59/98, 59/99, 628, 63, 630/3, 631/5, 633, 634, 635, 636, 638, 64/1, 648/2, 648/6, 648/7, 65/6, 65/7, 652, 653, 654, 76/1, 76/2, 80/1, 80/2, 83;
  - v k. o. 2376 Višnje s parc. št. *51, 105, 187, 188, 189/1, 203/1, 203/2, 204/1, 210, 211, 241, 242, 243/2, 244, 245, 246, 247/1, 248, 251/1, 265/2, 266/1, 267, 268/2, 278, 279, 281, 283, 285, 287/1, 287/2, 308, 316/1, 323/1, 323/2, 323/3, 323/4, 323/5, 326/31, 326/32, 326/34, 326/35, 326/8, 344/1, 344/2, 347/1, 347/2, 348/2, 348/3, 349, 350, 351/1, 354/1, 354/2, 356/2, 356/3, 356/4, 356/6, 356/7, 369/1, 369/10, 369/2, 369/5, 369/6, 369/7, 369/8, 369/9, 37/1, 37/2, 370, 38/3, 38/4, 407, 413/2, 413/3, 413/4,

413/5, 413/6, 413/7, 416/1, 416/2, 416/3, 419/3, 419/4, 419/5, 419/6, 422, 428/3, 429/1, 429/2, 431, 434, 444, 450/2, 450/3, 450/4, 454/1, 458, 460, 543/2, 560/1, 560/2, 560/3, 572/1, 572/3, 572/4, 578, 582/1, 582/2, 582/3, 588/4, 588/5, 591/3, 591/4, 593/1, 593/2, 593/3, 602, 627/1, 627/3, 631, 632, 634, 637/1, 637/2, 637/3, 640, 642, 643/2, 643/3, 643/4, 643/5, 643/6, 643/7, 646/1, 646/2, 655/1, 655/3, 655/4, 655/5, 657/5, 657/7, 658/2, 661/1, 661/3, 661/4, 668, 669, 678/2, 678/4, 690/3, 690/4, 8/1, 8/2, 8/3, 925/1, 927, 928, 929, 934/1, 934/2, 934/3, 934/7, 934/8, 935/1, 935/2, 935/3, 936/1, 936/2, 945;

– v k. o. 2377 Sanabor s parc. št. *54, 102, 105, 108/1, 108/2, 110, 111, 112, 115/3, 12/1, 12/2, 120, 127, 128, 13/1, 13/2, 168, 173/1, 173/2, 175/1, 175/3, 181, 182, 198, 200, 202, 212, 214/1, 214/2, 214/3, 22/1, 22/3, 22/4, 220, 221/1, 253/2, 254/1, 261/1, 261/2, 264/1, 272, 274, 275, 278/1, 278/2, 280/1, 280/2, 300, 302/1, 302/2, 306/1, 306/2, 309, 31, 310/1, 310/2, 313, 314, 315, 321, 324, 328, 329, 331/1, 331/3, 331/4, 342, 344/1, 344/2, 346/1, 346/2, 347/1, 347/2, 348/2, 350, 351, 353, 354, 355, 356, 359/2, 382/1, 382/3, 385/1, 385/2, 386/1, 386/2, 387, 388/1, 388/2, 389/1, 389/2, 391/1, 391/2, 392/1, 392/2, 398, 409, 420, 421/1, 421/2, 421/3, 422/3, 43/1, 43/2, 43/5, 43/6, 43/8, 43/9, 430, 431, 433, 434, 44/27, 44/29, 44/3, 44/30, 44/32, 44/34, 44/35, 46/16, 46/17, 5/3, 5/4, 56, 633/2, 633/4, 634, 635/1, 637/2, 638, 642/1, 642/2, 642/3, 642/4, 642/5, 643, 644, 77, 8/2, 8/3, 8/4, 81, 85/4, 89, 91, 92;

– v k. o. 2378 Vrhpolje s parc. št. 1250, 1251, 1252, 1254/1, 1254/2, 1372, 1374, 1378/1, 1378/2, 1386, 1387, 1389, 1390, 1391, 1393, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415/1, 1416/1, 1416/2, 1417, 1420/1, 1425/1, 1425/2, 1428, 1431, 143, 151/1, 151/5, 1515/3, 1517/1, 1518, 152, 1532/1, 1532/2, 1534/8, 1561/2, 1569/1, 1569/2, 1589, 1590, 1594, 1595, 1596, 1597, 1598, 1599, 1600, 1602/1, 1610/1, 1615/6, 1615/7, 1615/9, 1618/2, 1624/1, 1626, 1627/1, 1628/1, 1629/1, 1630/1, 1630/3, 1631, 1632, 1633, 1634, 1635, 1663/1, 1663/3, 1664/1, 1665/1, 1666/1, 1667/1, 1667/3, 1668/1, 1668/3, 1670/1, 1670/2, 1670/3, 1670/4, 1671/1, 1672/2, 1672/4, 1673/2, 1673/4, 1674/2, 1674/4, 1675/2, 1675/4, 1676/2, 1677/2, 1678/2, 175, 176, 177, 1771/1, 1771/2, 1773, 1774, 1775, 1776, 1777, 1778, 1779, 178/5, 178/6, 1780, 1781, 1782, 1784, 179/13, 179/6, 179/8, 1838, 1839, 1842, 1843, 1844/1, 1844/2, 1845, 1846, 1847, 1864, 1865, 1871, 1872, 1873, 1877, 1878, 1879, 1880, 1881, 1883, 1884, 1885, 1886, 1887, 1888, 1913, 1914, 1915/1, 1916, 1917, 1918, 1925, 1926, 1927, 2060/16, 2060/24, 2060/25, 2060/26, 2060/27, 2060/28, 2060/29, 2064/16, 2064/17, 2064/23, 2064/24, 2064/25, 2067/2, 2067/4, 2073/14, 2073/15, 2073/2, 2073/3, 2073/4, 2073/5, 2076/1, 2076/2, 2076/4, 214, 215, 218/1, 219, 221/1, 221/2, 222/2, 223, 224, 225, 226, 235/1, 235/2, 236, 237, 238, 247/17, 247/20, 247/22, 247/24, 247/25, 247/26, 247/28, 247/29, 247/33, 247/34, 247/37, 247/38, 247/39, 247/41, 247/42, 247/43, 247/44, 247/45, 247/46, 247/47, 252/24, 252/25, 252/26, 252/27, 252/28, 252/29, 252/30, 252/58, 252/59, 252/60, 252/61, 252/62;

– v k. o. 2379 Budanje s parc. št. 2638/1, 2687/2, 2688, 2698, 2711/1, 2760, 2761, 2762, 2763, 2764, 2765, 2766, 2767, 2769, 2770/1, 2770/2, 2771/1, 2771/2, 2771/3, 2771/4, 2771/5, 2772, 2773/5, 2774, 2775, 2776, 2777, 2786, 2789, 2791, 2795, 2796, 2797, 2798, 2799, 2803, 2805, 2806, 2807/1, 2807/2, 2808, 2809, 2810, 2813, 2814, 2815;

– v k. o. 2374 Bukovje s parc. št. 673/138, 673/145, 673/149, 673/150, 673/152, 673/153, 673/155, 673/158;

– v k. o. 2703 Hrušica s parc. št. 18/44, 205, 206/1, 206/2, 207/1, 207/2, 208/1, 208/2, 209/1, 209/2, 210/1, 210/2, 210/3, 210/4, 211, 212, 213/1, 214/1, 215/1, 216, 228/2, 229/2, 230/16, 230/17, 230/4, 230/7, 233/10, 233/12, 233/2, 233/3, 233/6, 233/7, 233/9,

234/1, 234/2, 234/3, 235, 287, 3010, 3011/1, 3011/2, 3012/1, 3012/4, 3012/6, 3012/7, 3013, 3015, 407, 408, 409, 410, 411, 45, 46, 47, 49, 54, 55, 56, 70, 71/1, 71/2, 73, 74/1, 75, 77, 78.

II. Okoljevarstveno soglasje se izdaja pod naslednjimi pogoji:

1. Pogoji za varstvo tal in kmetijskih površin:

1.1. Pogoji v času gradnje

- morebitni plazovi se morajo nemudoma sanirati;
- gradbeni posegi s težkimi stroji se na kmetijskih površinah lahko izvajajo samo v suhem vremenu;
- pred pričetkom del je treba pregledati, zabeležiti in foto dokumentirati stanje zemljišča, objektov;
- pri trajnih nasadih, npr. vinogradih in intenzivnih sadovnjakih, mora biti plinovod vkopan ustrezno globlje (z nadkritjem 2 m) in z ustrezno zaščiteno cevjo;
- v času priprave projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja (v nadaljevanju: PGD) je treba evidentirati območja namakanja na trasi nameravanega posega;
- na območju hidromelioracij se mora nadkritje nad plinovodno cevjo povečati, po izvedbi nameravanega posega se mora zagotoviti nemoteno delovanje hidromelioracijskega sistema.

2. Pogoji za varstvo površinskih voda:

2.1. Pogoji v času gradnje

Posegi v zamočvirjena območja:

- ureditev transportnih poti se mora izvesti z izdelavo začasnih transportnih poti z nasutjem nosilnega tamponskega materiala, na geosintetiku in s polaganjem lesenih kolov;

Poplavna območja in erozijska območja ob vodotokih:

- na območju prečkanj vodotokov je treba izvesti ukrepe za zmanjšanje erozijske nevarnosti v strugi (talni pragovi na območju prečkanja) in za zaščito pred mehanskimi poškodbami (čiščenje strug, odkop prodnega materiala);

Območja vrtač:

- z izkopanim materialom je prepovedano zasipavati bližnje kraške vrtače.

3. Pogoji za varstvo podzemnih voda:

3.1. Pogoji v času gradnje

- upravljavcu vodovoda mora biti omogočen nadzor nad vsemi deli povezanimi z opustitvijo dosedanjega vira in izvedbo novega vira pitne vode;
- pri gradnji v bližini vodnih virov Sopotnik in Ročke se morajo izvesti nujni gradbenotehnični ukrepi za zavarovanje vodnega zajetja Sopotnik;
- izvajalci, nadzorno osebje, delavci in vsi, ki prihajajo in se zadržujejo na območju gradbišča, morajo biti seznanjeni z ukrepi varstva podzemne vode;
- za dokončno urejanje terena oziroma dokončno izvedbo reliefa se mora uporabiti zemljina, ki je na lokaciji že prisotna oziroma po potrebi zemljina z drugih lokacij kot neonesnažen, glede sestavin tlom in podtalju enak ali podoben mineralni ali mineralno organski material, ki v svojih značilnostih ustreza naravnim tlom ali podtalju in lahko prevzema vse pomembne naloge tal ali podtalja;

- vode, uporabljene za trdnostni in tesnostni preizkus, ni dopustno izpuščati v podtalje na območju vodovarstvenih pasov;
- za gradnjo in vgradnjo se lahko uporabljajo le materiali, ki ne ogrožajo podtalja in podzemne vode;
- za začasne prometne in gradbene površine se morajo prednostno uporabiti obstoječe infrastrukturne in druge manipulativne površine;
- vzdrževalna dela (kot npr. menjava olja) na gradbenih strojih morajo potekati izven gradbišča, v ustrezno opremljenih delavnicah, le izjemoma na območju gradbišča na za to vnaprej predvideni in za naftne derivate neprepustno utrjeni površini oziroma zavarovani tako, da je preprečen izliv naftnih derivatov v tla in posredno v podtalnico;
- nevarne odpadke je treba zbirati ločeno (prepovedano je mešanje nevarnih odpadkov z ostalimi odpadki);
- prepovedano je izlivanje nevarnih in drugih tekočih odpadkov v tla;

3.2. Pogoji v času obratovanja

- morebitno razlitje goriv ali maziv iz vzdrževalnih vozil v času pregledov ali vzdrževalnih del, mora biti odstranjeno z izkopom in odstranitvijo onesnaženega materiala.

4. Pogoji s področja ohranjanja narave

4.1. Pogoji v času gradnje

Splošni pogoji:

- na območju poseganja v naravovarstveno pomembne habitatne tipe, je te naravovarstveno pomembne habitatne tipe treba ponovno vzpostaviti, odstranjene mejice in posamezna drevesa oziroma grmovnice v odprti krajini pa ustrezno nadomestiti;
- po končanih delih je treba na površinah delovnega pasu vzpostaviti prvotno stanje;
- v primeru, da se med gradnjo izkaže, da se potrebujejo dodatne lokacije začasnih deponij izven delovnega pasu, se jih ne sme vzpostaviti v območjih, ki imajo s področja ohranjanja narave poseben status, sama lokacija ne sme biti na površinah z visoko ovrednotenimi habitatnimi tipi (naravovarstvena vrednost 4 in 5);
- prepovedano je izlivanje nevarnih kemikalij ali tekočine nevarnih odpadkov (usedline in gošče iz lovilnikov olj) v tla;

Pogoji za varstvo ptic:

- sečnja vegetacije v delovnem pasu plinovoda se mora izvesti izven gnezditvene sezone ptic (med 1. septembrom in 1. marcem);
- na življenjskem območju velike uharice (*Bubo bubo*) v dolini Bele na odseku od km 60+600 do km 61+400 in od km 66+000 do km 67+000 se morajo gradbena dela izvajati izven gnezditvene sezone uharice (med 15. julijem in 30. septembrom);

Pogoji za varstvo rib, rakov in piškurjev:

- začasni deponij izkopenega in gradbenega materiala se ne sme urejati neposredno ob vodotokih;
- v primeru betoniranja je treba preprečiti, da bi se betonske odplake izcejale v vodo;
- na območju vodotokov v potencialno posebnem ohranitvenem območju Natura 2000 (POO) Dolina Vipave (SI3000226) (Podovšak, Šumljak, Zali potok, Dupeljski potok), je treba v služnostnem pasu izvesti zasaditev z lesnim obrežnim rastjem;
- gradnja pri prečkanju potokov v Vipavski dolini (Podovšak, Šumljak, Zali potok, Dupeljski potok) mora potekati med 1. decembrom in 1. marcem;

- vsaj 7 dni pred začetkom gradnje je treba obvestiti pristojnega izvajalca ribiškega upravljanja in naravovarstveni nadzor;

Pogoji za varstvo hroščev:

- sečnja vegetacije v delovnem pasu plinovoda se mora izvesti izven obdobja razmnoževanja saproksilnih vrst hroščev, med 1. septembrom in 1. marcem;
- posekani les je treba z območja takoj po poseku odstraniti.

Pogoji za ohranjanje habitatov netopirjev:

- v primeru najdbe netopirjev v duplih debel je treba obvestiti naravovarstveni nadzor. Izguba drevesnih zatočišč netopirjev se mora nadomestiti s postavitvijo lesobetonskih (holzbeton oziroma woodcrete) netopirnic;
- špranjaste (ploščate) netopirnice se lahko namestijo tudi na zgradbe plinovodnih objektov;
- skupno se mora namestiti 54 duplastih in 32 špranjastih netopirnic;

4.2. Pogoji v času obratovanja

- košnja in sekanje, ki bosta potrebna za vzdrževanje odprtih površin vzdolž plinovoda, se morata izvajati izven gnezditvene sezone ptic, v obdobju med 1. septembrom in 1. marcem;
- vzdrževalna dela na trasi se morajo opravljati izven vegetacijske sezone, v zimskem času;
- površine, ki bodo na novo zasajene z drevesnimi in grmovnimi vrstami, je treba v naslednjih letih negovati na način, da bujna zeliščna vegetacija ne uduši posajene sadike;
- prepovedano je izlivanje nevarnih kemikalij ali tekočine nevarnih odpadkov (usedline in gošče iz lovilnikov olj) v tla;
- na območju poseganja v naravovarstveno pomembne habitatne tipe, je te naravovarstveno pomembne habitatne tipe treba ponovno vzpostaviti, odstranjene mejice in posamezna drevesa oziroma grmovnice v odprti krajini pa ustrezno nadomestiti;
- sečnja lesne vegetacije ob vzdrževalnih delih na plinovodu se mora izvesti izven obdobja razmnoževanja saproksilnih vrst hroščev, med 1. septembrom in 1. marcem;

Pogoji za preprečevanje naselitve in razvoja invazivnih rastlin:

- predele na območju plinovoda, ki se bodo po izvedenih zemeljskih delih zarasli z invazivnimi rastlinami, je treba pravočasno in redno kositi.

5. Pogoji za varstvo gozdov

5.1. Pogoji v času gradnje

- posegi v gozd zunaj območja gradnje plinovoda niso dovoljeni;
- v koridorju plinovoda se mora omogočiti rast zeliščne podrasti in grmovnic s plitvim koreninskim sistemom;

5.2. Pogoji v času obratovanja

- krčenje grmovne in drevesne zarasti na trasi plinovoda je treba opravljati izven vegetacijske sezone;
- vzdrževalna dela v pasu poseke je treba izvajati v suhem vremenu;
- pri vzdrževalnih delih je treba sproti sanirati poškodbe na gozdnih poteh oziroma gozdne poti vzdrževati v prvotnem stanju;
- površine, ki bodo na novo zasajene z drevesnimi in grmovnimi vrstami, je treba v naslednjih letih negovati;

- do vseh gozdnih otokov morajo biti speljane traktorske vlake, ki bodo omogočale dostop do gozda z gradbeno mehanizacijo za spravilo lesa, če je potrebno mora biti zagotovljen prehod teh gozdnih prometnic preko plinovoda;
- preko plinovoda mora biti zagotovljen prehod vsem obstoječim gozdnim cestam;
- za vsak gozdni otok oziroma za celotno traso plinovoda, ki poteka po gozdu in se bo po končani gradnji plinovoda vrnila v gozdno rabo, mora biti določen način obnove gozda glede na rastiščne in reliefne razmere.

6. Pogoji za varstvo kulturne dediščine

6.1. Pogoji v času gradnje

- nadzemne oznake plinovoda se na območju naselbinske dediščine lahko postavijo le, kadar se temu ni mogoče izogniti;
- na območjih arheološke dediščine se morajo izvesti gradbeni ukrepi za enakomerno porazdelitev teže, pri gradnji se mora uporabljati lažja gradbena mehanizacija;
- na območjih arheološke dediščine je treba pred izvedbo nameravanega posega na območjih arheoloških najdišč izvesti vrednotenje arheološkega potenciala v obliki intenzivnega terenskega pregleda in izkop testnih jarkov 1 m x 1 m do geološke osnove. V primeru pozitivnih rezultatov bo treba na teh območjih izvesti še arheološka izkopavanja s poizkopovalno obdelavo gradiva;
- znotraj arheoloških najdišč je treba izvesti predhodne arheološke raziskave (PAR) po metodi od 8–14;
- območje naselbinske dediščine mora ostati nepoškodovano in nespremenjeno;
- po zaključku gradnje plinovoda morajo biti obnovljeni vsi elementi kulturne krajine, ki bodo zaradi gradbenih del uničeni;
- znotraj območij arheoloških najdišč je treba še pred gradnjo izvesti predhodne arheološke raziskave za določitev vsebine in sestave najdišča;

6.2. Pogoji v času obratovanja

- v primeru potrebe po sanaciji plinovoda na odsekih, kjer bodo arheološka najdišča prečkana s podvrtavanjem, morajo biti pred začetkom kakršnihkoli zemeljskih del izvedene predhodne arheološke raziskave.

7. Pogoji za varstvo krajine

7.1. Pogoji v času gradnje

- treba je ohranjati vse prvine naravne krajine, naravne struge vodotokov, avtohtone neformalne vegetacijske sestoje - osamela drevesa, manjše drevesne in/ali grmovne gruče - in ne spreminjati geoloških in mikroreliefnih pojavov;
- gabariti in fasade nadzemnih objektov ter pripadajoče ureditve morajo, poleg tehnološkega značaja objektov, upoštevati lokalne krajinske in arhitektonske značilnosti;
- oblikovanje objektov mora biti kakovostno, z uporabo dolgotrajno obstojnih materialov in iz okolja neizstopajočih barv;
- odgrnjene zemlje ni dovoljeno stiskati, da se ohrani njena plodnost;
- po končani gradnji je treba odstraniti ves odvečen material z gradbišč in sanirati poškodbe na drevju;
- po končani gradnji je treba vse travniške površine, ki so bile poškodovane med gradnjo, ponovno zatraviti;

- pas od 2,5 m do 5 m levo in desno od osi plinovoda je treba prepustiti plodonomim rastlinskim vrstam z namenom izboljšanja prehrabnenih pogojev prostoživečih živali;
- sajenje vegetacije v gozdu in v odprti krajini je treba izvajati v obdobju njenega mirovanja;
- pri prečkanju živic, ki predstavljajo pretežno linijski element, se je treba poseganju vanje izogniti oziroma jih posekati le v širini, ki ni bistveno večja od širine varnostnega pasu, kjer bodo trajno odstranjene tudi med obratovanjem plinovoda;
- za celotno plinovodno traso in nadzemne objekte plinovoda mora biti v okviru projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja izdelan načrt krajinske arhitekture;
- ureditev novega gozdnega roba ne sme poudarjati linearnega značaja poseke v prostoru;
- treba je izvesti rekultivacijo brežin, obnovitev ali vzpostavitev obrežne vegetacije vodotokov, ki jih plinovod prečka s prekopom, prav tako je treba vegetacijski izbor prilagoditi vrstnemu sestavu, ki je v prostoru že prisoten;

7.2. Pogoji v času obratovanja

- širina preseke skozi višjo vegetacijo in gozd, ki se vzdržuje v zatravljeni obliki s košnjo, ne sme presegati 10 m (2 x 5 m), merjeno od debla do debla, kjer plinovod ne poteka vzporedno z obstoječim;
- pri vzporednem poteku preseka ne sme posegati v gozd oziroma živice globlje od 5 m na zunanji strani osi vzporednih plinovodov;
- trasa plinovoda mora biti na območju vseh presek vsaj enkrat letno pregledana;
- zelenice in pasovi višje ter nižje vegetacije ob nadzemnih objektih plinovoda morajo biti ustrezno vzdrževani;
- poškodovano drevnino je treba strokovno obrezati, morebitno propadlo drevnino je treba nadomestiti.

8. Pogoji za varstvo pred čezmernim hrupom

8.1. Pogoji v času gradnje

- mehanizacijo je treba izklapljati v času, ko ni v uporabi;
- treba je upoštevati časovne omejitve gradnje in transportov v vplivnem območju objektov z varovanimi prostori na dnevni čas ob delavnikih od ponedeljka do petka v trajanju do 10 ur dnevno.

9. Pogoji za varstvo pred vibracijami

9.1. Pogoji v času gradnje

- pred začetkom gradnje je treba izdelati kataster obstoječih poškodb na objektih, ki so od vira vibracij oziroma delovnega pasu oddaljeni manj kot 15 m;
- po zaključeni gradnji se mora izdelati ponovni kataster poškodb in izvesti primerjava glede na stanje pred gradnjo;
- za zmanjšanje vibracij zaradi prevoza gradbenega materiala po dovoznih poteh s kamioni je treba redno nadzirati in po potrebi popravljati dovozne poti v bližini grajenih objektov (sanacija udarnih jam);
- mikrominiranje se na delih trase, kjer obstaja verjetnost uporabe tovrstnega načina gradnje in so od stanovanjskih in drugih grajenih objektov oddaljene manj kot 50 m, ne sme izvajati.

10. Splošni ukrepi

10.1. Pogoji v času opustitve posega in po njej

- po opustitvi nameravanega posega je treba na območju posek ponovno vzpostaviti obstoječo rabo (zasaditev poseke plinovoda v gozdu in ob vodotokih).

- III. Glede na to, da je za poseg: gradnja prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdoščina (DN1100, do največ 100 bar dolžine 24,450 km) izveden postopek presoje vplivov na okolje, je namesto naravovarstvenega soglasja izdano okoljevarstveno soglasje.

- IV. To okoljevarstveno soglasje preneha veljati, če nosilec nameravanega posega v petih letih od njegove pravnomočnosti ne začne izvajati posega v okolje ali ne pridobi gradbenega dovoljenja, če je to zahtevano po predpisih o graditvi objektov.

- V. V tem postopku stroški niso nastali.

O b r a z l o ž i t e v

Agencija Republike Slovenije za okolje, ki kot organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor opravlja naloge s področja varstva okolja (v nadaljevanju: naslovni organ), je dne 1. 9. 2015 prejela vlogo nosilca nameravanega posega Plinovodi d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 11, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: nosilec nameravanega posega), ki ga po pooblastilu glavnega direktorja Marjana Eberlinca in namestnice glavnega direktorja Sarah Jezernik zastopa podjetje E-NET okolje d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, za izdajo okoljevarstvenega soglasja za poseg: gradnja prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdoščina.

Vlogi je bilo priloženo:

- potrdilo o plačilu upravne takse v višini 22,66 EUR,
- pooblastilo za zastopanje,
- Poročilo o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana,
- Dodatek k poročilu o vplivih na okolje Presoja sprejemljivosti vplivov za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina na varovana (Natura 2000 in zavarovana območja), ki ga je dne 17. 8. 2015 pripravilo podjetje Center za kartografijo favne in flore, Antoličičeva 1, 2204 Miklavž na Dravskem polju,
- Idejni projekt Prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, Vodilna mapa s pripadajočimi načrti in elaborati, ki ga je pod št. 10634 septembra 2013, dopolnitev junija 2014 pripravilo podjetje PROJEKT d.d. NOVA GORICA, Kidričeva 9a, 5000 Nova Gorica.

Vloga je bila dne 2. 6. 2016, 17. 6. 2016, 20. 6. 2016, 20. 10. 2016, 21. 10. 2016 in 27. 10. 2016 dopolnjena s/z:

- Poročilom o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015 in dne 2. 6. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana,
- Dodatkom k poročilu o vplivih na okolje Presoja sprejemljivosti vplivov za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina na varovana (Natura 2000 in zavarovana območja), ki ga je dne 17. 8. 2015, dopolnjeno dne 1. 6. 2016 pripravilo podjetje Center za kartografijo favne in flore, Antoličičeva 1, 2204 Miklavž na Dravskem polju,

- Analizo tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode za gradnjo prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki jo je pod št. 202913-dn junija 2013 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Ljubljana,
- Hidrološko hidravlično analizo izdelava kart poplavne in erozijske nevarnosti ter kart razredov poplavne in erozijske nevarnosti na območju trase načrtovanega prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki jo je pod št. F16/2-FR/13 junija 2013 pripravil IZVO-R d.o.o., Pot za Brdom 102, 1000 Ljubljana (v elektronski obliki),
- Pojasnilom k dopolnitvi vloge za okoljevarstveno soglasje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina ki ga je pod št. 100913-mz dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana,
- Poročilom o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana,
- Dodatkom k poročilu o vplivih na okolje Presoja sprejemljivosti vplivov za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina na varovana (Natura 2000 in zavarovana območja), ki ga je dne 17. 8. 2015, dopolnjeno dne 1. 6. 2016 in dopolnjeno dne 25. 9. 2016 pripravilo podjetje Center za kartografijo favne in flore, Antoličičeva 1, 2204 Miklavž na Dravskem polju,
- Dopolnitvijo vloge za okoljevarstveno soglasje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina ki jo je pod št. 100913-mz dne 21. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana in
- Dopolnitvijo vloge za okoljevarstveno soglasje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina ki jo je pod št. 100913-mz dne 27. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana.

V skladu z določbo 50. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-OdlUS, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16, v nadaljevanju: ZVO-1) je pred začetkom izvajanja posega, ki lahko pomembno vpliva na okolje, treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje naslovnega organa. Obveznost te presoje se ugotavlja po Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14 in 57/15, v nadaljevanju Uredba).

V skladu s točko D.IV.1 Priloge 1 v povezavi s prvim odstavkom 2. člena Uredbe je presoja vplivov na okolje obvezna, kadar gre za cevovode za transport zemeljskega plina, nafte in naftnih derivatov premera nad 800 mm in dolžine nad 40 km.

Uredba v četrtem odstavku 2. člena nadalje določa, da je presoja vplivov na okolje obvezna tudi za poseg v okolje iz 3. člena te uredbe, ki sam ne dosega praga, ki je za to vrsto posega določen pri opisu vrste posega, označenega z oznako X v stolpcu z naslovom PVO v prilogi 1 te uredbe, če je funkcionalno in prostorsko povezan z drugimi nameravanimi ali že izvedenimi posegi v okolje in skupaj z njimi ta prag dosega ali presega.

V obravnavanem primeru ima nosilec nameravanega posega namen zgraditi prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina dolžine 24,450 km. Navezuje se na plinovod enakega premera M3/1 odsek Vodice–Kalce, dolžine približno 47 km, za katerega je bilo izdano okoljevarstveno soglasje št. 35402-10/2015-45 z dne 12. 10. 2016 in na plinovod enakega premera M3/1 odsek Ajdoščina–Šempeter, dolžine približno 29 km, za katerega je vloga za izdajo okoljevarstvenega soglasja še v pripravi (navedene odseke urejajo trije državni prostorski načrti), zato je na podlagi posredovane dokumentacije naslovni organ ugotovil, da je za takšen poseg potrebno izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje.

Nameravani poseg se v skladu s Prilogo 2 in 38. členom Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11, v nadaljevanju: Pravilnik o presoji) uvršča med poseg postavitve podzemnega voda (vodovod, plinovod, kanalizacijska cev, telefonski kabel itd.), za katerega je območje neposrednega vpliva opredeljeno za vse skupine, v območju 75-tih metrov, daljinski vpliv pa je opredeljen prav tako za vse skupine in obsega 100 m.

Pravilnik o presoji v 20. členu nadalje določa, da je za posege, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, daljinski vpliv dvakrat večji od območja daljinskega vpliva, navedenega v prilogi 2 Pravilnika o presoji, razen če se iz predhodnih ugotovitev na terenu, podrobnejših podatkov o izvedbi posega v naravo in iz drugih dejanskih okoliščin ugotovi, da je območje daljinskega vpliva drugačno. V obravnavanem primeru znaša območje daljinskega vpliva 200 m za vse skupine.

V vplivnem območju plinovoda so razglašena naslednja varovana območja:

- Natura 2000 območja na podlagi Uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 popr., 39/13-Odl.US, 3/14 in 21/16; v nadaljevanju Natura uredba), in sicer: potencialno posebno ohranitveno območje POO (SI3000255) Trnovski gozd – Nanos, potencialno posebno ohranitveno območje POO (SI3000226) Dolina Vipave, posebno območje varstva POV (SI5000021) Vipavski rob,
- zavarovano območje: Krajinski park Južni in zahodni obronki Nanosa (Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Ajdovščina, Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 4/87).

Naslovni organ je skladno s prvim odstavkom 61. člena ZVO-1, ki določa, da ministrstvo vlogo za izdajo okoljevarstvenega soglasja in osnutek odločitve o okoljevarstvenem soglasju pošlje ministrstvom in organizacijam, ki so glede na nameravani poseg pristojne za posamezne zadeve varstva okolja ali varstvo ali rabo naravnih dobrin ali varstvo kulturne dediščine, in jih pozove, da v 21 dneh od prejema vloge podajo mnenje o sprejemljivosti nameravanega posega, zaprosil za mnenja:

- i. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območno enoto Ljubljana, Tržaška cesta 4, 1000 Ljubljana,
- ii. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območno enoto Nova Gorica, Delpinova ulica 16, 5000 Nova Gorica,
- iii. Ministrstvo za zdravje, Štefanova 5, 1000 Ljubljana,
- iv. Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Tobačna ulica 5, 1000 Ljubljana,
- v. Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana,
- vi. Zavod za ribištvo Slovenije, Spodnje Gameljne 61 A, 1211 Ljubljana – Šmartno,
- vii. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za kmetijstvo, Dunajska 22, 1000 Ljubljana in
- viii. Direkcijo Republike Slovenije za vode, Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana.

Naslovni organ je prejel mnenja:

- i. Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Službe za kulturno dediščino, Območne enote Ljubljana, Tržaška cesta 4, 1000 Ljubljana št. 350-0032/2014-5 z dne 12. 7. 2016,
- ii. Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Nova Gorica, Delpinova ulica 16, 5000 Nova Gorica št. 35106-0173-9/2014 z dne 2. 8. 2016,
- iii. Ministrstva za zdravje, Direktorata za javno zdravje, Štefanova 5, 1000 Ljubljana št. 354-19/2014-21 z dne 21. 7. 2016, ki ga je pripravil Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za zdravstveno ekologijo, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana št. 354-102/16-2/256 z dne 18. 7. 2016,

- iv. Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območne enote Nova Gorica, Delpinova ulica 16, 5000 Nova Gorica št. 5-II-625/2-O-16/KB z dne 27. 7. 2016,
- v. Zavoda za gozdove Slovenije, Centralne enote, Večna pot 2, 1001 Ljubljana št. 350-1/2014 z dne 13. 9. 2016 in št. 350-1/2014 z dne 20. 10. 2016 ter Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Postojna, Odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje, Vojkova 9, 6230 Postojna št. 3407-50/2016 z dne 24. 11. 2016,
- vi. Zavoda za ribištvo Slovenije, Spodnje Gameljne 61 A, 1211 Ljubljana – Šmartno št. 420-301/2008/7 z dne 27. 7. 2016,
- vii. Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorata za kmetijstvo, Dunajska 22, 1000 Ljubljana št. 350-126/2008/40 z dne 28. 7. 2016 in
- viii. Direkcije Republike Slovenije za vode, Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana št. 35500-523/2016-3 z dne 8. 9. 2016 in št. 35500-523/2016-5 z dne 18. 11. 2016.

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Služba za kulturno dediščino, Območna enota Ljubljana, Tržaška cesta 4, 1000 Ljubljana v mnenju št. 350-0032/2014-5 z dne 12. 7. 2016, ki ga je naslovni organ prejel dne 14. 7. 2016 ugotavlja, da poročilo o vplivih na okolje v zadostni meri opredeljuje, opiše in oceni vplive izvedbe plana na kulturno dediščino in da je zato nameravani poseg z vidika varstva kulturne dediščine sprejemljiv.

Dne 4. 8. 2016 je naslovni organ prejel mnenje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Službe za kulturno dediščino, Območne enote Nova Gorica, Delpinova ulica 16, 5000 Nova Gorica št. 35106-0173-9/2014 z dne 2. 8. 2016, v katerem je navedeno, da z vidika varstva kulturne dediščine na območju izvedbe prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdoščina (DN1100, do največ 100 bar dolžine 24,450 km), nima pripomb.

Naslovni organ je dne 26. 7. 2016 prejel mnenje Ministrstva za zdravje, Direktorata za javno zdravje, Štefanova 5, 1000 Ljubljana št. 354-19/2014-21 z dne 21. 7. 2016, ki ga je pripravil Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za zdravstveno ekologijo, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana št. 354-102/16-2/256 z dne 18. 7. 2016 (v nadaljevanju: NIJZ). NIJZ meni, da je poseg gradnja prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdoščina z vidika vplivov na zdravje ljudi sprejemljiv.

NIJZ je v mnenju podal tudi dodatna priporočila v zvezi s hrupom, in sicer je navedel, da avtorji poročila o vplivih na okolje ocenjujejo, da pri najbližji stanovanjski hiši vrednosti kazalcev hrupa, ki je posledica delovanja kompresorske postaje, ne bodo presegale 40 dBA za Lnoč in 47 dBA za Ldvn, pri tem pa ne podajajo natančnih lastnosti hrupa (impulzi, toni, nizke frekvence) in verjetnosti, da bodo ta hrup spremljale vibracije. Podobne lastnosti hrupa so možne tudi v času gradnje. Glede na to, da ustrezne podlage za ocenjevanje obremenjenosti območja z vibracijami Republika Slovenija nima in da obstajajo le nekatera priporočila ali tuji standardi (npr. DIN4150), NIJZ priporoča, da Republika Slovenija pripravi podlage za ocenjevanje obremenjenosti ljudi z vibracijami v okolju.

Nadalje NIJZ zaradi negotovosti pri oceni vplivov tovrstnega hrupa na zdravje in počutje ljudi priporoča previdnost in skladno s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije predlaga, da kazalci hrupa pri stavbah z varovanimi prostori ne presegajo mejnih vrednosti obremenjenosti s hrupom za območje II. stopnje varstva pred hrupom. Hrup naj se v vseh primerih zmanjša na najmanjšo možno mero skladno s trenutno dosegljivimi zmožnostmi.

Nosilec nameravanega posega se je do zgoraj navedenega mnenja NIJZ opredelil v Pojasnilu k dopolnitvi vloge za okoljevarstveno soglasje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina ki ga je pod št. 100913-mz dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana in navedel, da je dodatna priporočila v zvezi s hrupom delno upošteval (kolikor je pač mogoče na nivoju presoje vplivov na okolje) v dopolnjenem Poročilu o vplivih na

okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana. Pripisano je namreč, da hrup v času obratovanja (vir je samo obstoječa kompresorska postaja) ne bo presegal mejnih vrednosti za II. stopnjo varstva pred hrupom, upoštevanje drugih lastnosti hrupa in vibracij v času obratovanja pa da ni smiselno, saj so stanovanjske stavbe zelo daleč, vrednosti kazalcev hrupa pa nizke.

Glede na navedeno naslovni organ ugotavlja, da hrup v času obratovanja, pred fasadami najbolj izpostavljenih stavb z varovanimi prostori, ne bo povzročal čezmerne obremenitve okolja s hrupom skladno z 10. členom Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 105/05, 34/08, 109/09 in 62/10).

V zgoraj navedeni dopolnitvi poročila o vplivih na okolje pa ni vključenega priporočila NIJZ, da Republika Slovenija pripravi podlage za ocenjevanje obremenjenosti ljudi z vibracijami v okolju. Naslovni organ meni, da reševanje tega vprašanja ni v pristojnosti naslovnega organa in da to ni predmet izdaje okoljevarstvenega soglasja.

Dne 28. 7. 2016 je naslovni organ prejel mnenje Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območne enote Nova Gorica, Delpinova ulica 16, 5000 Nova Gorica št. 5-II-625/2-O-16/KB (v nadaljevanju: ZRSVN). ZRSVN v mnenju navaja, da se mora Dodatek k poročilu o vplivih na okolje Presoja sprejemljivosti vplivov za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina na varovana (Natura 2000 in zavarovana območja), ki ga je dne 17. 8. 2015, dopolnjeno dne 1. 6. 2016 pripravilo podjetje Center za kartografijo favne in flore, Antoličičeva 1, 2204 Miklavž na Dravskem polju, in Poročilo o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015 in dne 2. 6. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana popraviti ustrezno z veljavno zakonodajo in iz nje izhajajočih določil, in sicer je treba v skladu z določili 22. člena Zakona o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04), ki se navezuje na 74. člen Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04–UPB, 61/06–ZDru-1, 8/10–ZSKZ-B in 46/14, v nadaljevanju: ZON) o morebitnih novih jamah, ki bi se odprle med gradbenimi deli, takoj obvestiti organizacijo pristojno za ohranjanje narave in ne Ministrstvo za okolje in prostor. Pripomba ZRSVN je upoštevana tako v Poročilu o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, kot v Dodatku k poročilu o vplivih na okolje Presoja sprejemljivosti vplivov za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina na varovana (Natura 2000 in zavarovana območja), ki ga je dne 17. 8. 2015, dopolnjeno dne 1. 6. 2016 in dopolnjeno dne 25. 9. 2016 pripravilo podjetje Center za kartografijo favne in flore, Antoličičeva 1, 2204 Miklavž na Dravskem polju.

Na pripombi ZRSVN, da se mora popraviti osnutek okoljevarstvenega soglasja, naslovni organ odgovarja:

- pripombo ZRSVN, da se mora v okoljevarstvenem soglasju, v točki II. 4.1 (Pogoji v času gradnje) v odstavku Pogoji za varstvo rib, rakov in piškurjev v skladu z določili 32. in 33. člena Zakona o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08 in 46/14 – ZON-C, v nadaljevanju: Zakon o divjadi in lovstvu) popraviti pogoj, ki se nanaša na časovno omejitev gradnje pri prečkanju potokov v Vipavski dolini (Podovšak, Šumljak, Zali potok, Dupeljski potok), je naslovni organ upošteval v pogoju v točki II. 4.1 Pogoji v času gradnje, Pogoji za varstvo rib, rakov in piškurjev (alinaea 4),
- na podlagi obrazložitve v točki 2./7. Pojasnila k dopolnitvi vloge za okoljevarstveno soglasje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina ki ga je pod št. 100913-mz dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, je naslovni organ v izreku tega okoljevarstvenega soglasja popravil pogoj v točki II. 4. 2 (pogoji v času obratovanja (alinaea 1)).

Dne 29. 7. 2016 je naslovni organ prejel mnenje Zavoda za ribištvo Slovenije, Sp. Gameljne 61a, 1211 Ljubljana (v nadaljevanju: ZZRS) št. 420-301/2008/7 z dne 27. 7. 2016. ZZRS v mnenju ugotavlja, da bodo nameravani posegi ob upoštevanju usmeritev in omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje in osnutku okoljevarstvenega soglasja sprejemljivi. ZZRS v mnenju tudi ugotavlja, da nameravani posegi ne bodo bistveno vplivali na obstoječe stanje ribjih populacij. Prav tako ugotavlja, da je osnutek okoljevarstvenega soglasja in pogoji, pod katerimi se izdaja, ustrezen.

Naslovni organ je dne 3. 8. 2016 prejel mnenje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorata za kmetijstvo, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: MKGP) št. 350-126/2008/40 z dne 28. 7. 2016. MKGP v mnenju navaja, da je v zvezi z državnim prostorskim načrtom izdal smernice št. 350-126/2008/11 z dne 12. 2. 2009, mnenje v postopku celovite presoje vplivov na okolje št. 350-126/2008/26 z dne 10. 6. 2014 ter mnenje k predlogu št. 350-126/2008/32 z dne 4. 11. 2014. MKGP ugotavlja, da je ob upoštevanju omilitvenih ukrepov gradnja plinovoda z vidika varstva kmetijskih zemljišč sprejemljiva.

Dne 9. 9. 2016 je naslovni organ prejel mnenje Direkcije Slovenije za vode, Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: DRSV) št. 35500-523/2016-3 z dne 8. 9. 2016. DRSV v mnenju trdi, da je treba poročilo o vplivih na okolje dopolniti oziroma podati dodatna pojasnila, in sicer:

- v poročilu o vplivih na okolje je treba navesti vse vodne vire na območju nameravanega posega in oceniti vpliv nameravanega posega nanje, ne pa samo na en vodni vir,
- razgrinjanje viškov zemeljskega materiala v območju delovnega pasu lahko na poplavnih območjih bistveno vpliva na vodni režim in spremeni vodne tokove na poplavnih območjih. Hidrološko hidravlična analiza Izdelava kart poplavne in erozijske nevarnosti ter kart razredov poplavne in erozijske nevarnosti na območju trase načrtovanega prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdovščina, ki jo je pod št. F16/2-FR/13 junija 2013 pripravil IZVO-R d.o.o., Pot za Brdom 102, 1000 Ljubljana pa tega ne obravnava, zato je treba v poročilu o vplivih nameravanega posega na okolje posebno pozornost posvetiti vplivu navedenega na vodni režim in podati oceno tega vpliva ter podati ukrepe za eliminacijo vseh negativnih vplivov. DRSV v mnenju tudi predlaga, da se v poročilu o vplivih na okolje kot ukrep predvidi, da na poplavnih območjih ni dovoljeno predvideno nadvišanje terena in da se viški zemeljskih materialov razplanirajo izven poplavnih območij,
- v poročilu o vplivih na okolje ni navedeno, če bo zaradi gradnje novega plinovoda M3/1 prišlo do zasipanja vrtač.

DRSV v mnenju tudi navaja, da so bili projektni pogoji za poseg v prostor, ki lahko vpliva na vodni režim in stanje voda po 151a členu Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02-ZGO-1, 2/04-ZZdr1-A, 41/04-ZVO-1, 57/08 in 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15, v nadaljevanju: ZV-1) za pripravo PGD za predvideno gradnjo, za pridobitev vodnega soglasja po 153. členu ZV-1. že podani v mnenju št. 35001-498/2014 z dne 20. 10. 2014.

V dopolnjenem Poročilu o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, so vključeni dodatni vodni viri, tako v poglavju 2.4.4 Vodovarstvena območja, kot v poglavju 5.7. Vplivi na kvaliteto podzemne vode in vodnih virov, 5.7.1 Vplivi v času gradnje. V zgoraj navedeni dopolnitvi poročila o vplivih na okolje so v poglavju 5.6. Vplivi na kakovost površinskih voda in poplavna varnost, 5.6.1. Vplivi v času gradnje vključena pojasnila za vse dele trase plinovoda, ki potekajo po poplavnih

območjih. V dopolnjenem poročilu o vplivih na okolje je v poglavju 6.1.5 Varstvo površinskih voda, 6.1.5.2 Dodatni ukrepi, dodan omilitveni ukrep, ki prepoveduje zasipavanje kraških vrtač z izkopanim materialom. Ukrep, ki določa, da je pri gradnji plinovoda prepovedano z izkopanim materialom zasipavati kraške vrtače, je kot pogoj II./2.1., Območja vrtač, alineja 1 naslovni organ vključil med pogoje tega okoljevarstvenega soglasja.

Po prejemu dopolnjenega poročila o vplivih na okolje, je naslovni organ za mnenje o sprejemljivosti nameravanega posega ponovno zaprosil DRSV.

Dne 18. 11. 2016 je naslovni organ prejel mnenje DRSV št. 35500-523/2016-5 z dne 18. 11. 2016, v katerem je navedeno da:

- je na podlagi Poročila o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana možno ugotoviti, da je poseg s stališča vpliva predmetnega posega na vodni režim ali stanje voda, ob upoštevanju predvidenih omilitvenih ukrepov, sprejemljiv,
- so projektni pogoji za poseg v prostor, ki lahko vpliva na vodni režim in stanje voda po 151a. členu ZV-1 za pripravo PGD za predvideno gradnjo, za pridobitev vodnega soglasja po 153. členu ZV-1 že podani v mnenju št. 35001-498/2014 z dne 20. 10. 2014, ki je bilo priloženo dokumentu št. 35500-523/2016-3 z dne 8. 9. 2016.

Naslovni organ je dne 16. 9. 2016 prejel mnenje Zavoda za gozdove Slovenije, Centralne enote, Večna pot 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: ZGS) št. 350-1/2014 z dne 13. 9. 2016. ZGS v mnenju ugotavlja, da je nameravani poseg z vidika gozdarstva nesprejemljiv. ZGS je namreč ugotovil, da v dokumentaciji, ki je priloga vlogi za izdajo okoljevarstvenega soglasja niso bile upoštevane smernice in pogoji, ki jih je ZGS navedel v mnenju št. 281-6/2008-2 z dne 28. 11. 2014 in v mnenju št. 281-6/2008-2 z dne 22. 1. 2015. V obeh mnenjih je bilo navedeno, na katerih stacionažah trasa načrtovanega plinovoda ne poteka ob trasi obstoječega plinovoda tako, da med njima nastajajo od nekaj m do nekaj 10 m široki in dolgi pasovi gozda. Tak poseg v gozd v strnjeni gozdni krajini pomeni fragmentiranje in razvrednotenje gozda. Ti gozdni otoki skupaj predstavljajo okrog 10 ha gozda. ZGS v mnenju poudarja, da s temi gozdnimi otoki ni mogoče racionalno gospodariti oziroma na tako majhnih površinah zagotavljati trajnosti gozda in trajnost funkcij gozdov. Zato taka umestitev plinovoda v prostor in izgradnja le-tega negativno vpliva na gozd in gozdni prostor.

Dne 20. 10. 2016 je naslovni organ s strani ZGS pridobil še eno strokovno mnenje, in sicer št. 350-1/2014 z dne 20. 10. 2016. ZGS v mnenju navaja, da po pregledu dokumentacije, ki je priloga vlogi za izdajo okoljevarstvenega soglasja, dodatnemu usklajevalnemu sestanku med predstavniki nosilca nameravanega posega, projektantskim podjetjem PROJEKT d.d. NOVA GORICA, Kidričeva 9a, 5000 Nova Gorica, pripravljavcem poročila o vplivih na okolje, E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana ter predstavniki ZGS, Območne enote Tolmin in Območne enote Postojna, ki je bil 3. 10. 2016 v Postojni, ugotavlja, da je nameravani poseg sprejemljiv ob upoštevanju omilitvenih pogojev, ki jih je treba upoštevati in pripraviti pri pripravi PGD. Ti omilitveni pogoji se nanašajo na dostop do gozdnih otokov, ki bodo nastali med obstoječim in novozgrajenim plinovodom, na pogoje za gospodarjenje z gozdom na teh gozdnih otokih in neposredni okolici plinovoda, ter način obnove gozda na površinah gozda, ki bo pri gradnji plinovoda začasno izkrčen. Po izgradnji plinovoda pa bodo te površine zopet namenjene gozdni rabi. ZGS tudi navaja, da to mnenje nadomešča zgoraj navedeno negativno mnenje.

Nosilec nameravanega posega je z Dopolnitvijo vloge za izdajo okoljevarstvenega soglasja za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, ki jo je pod št. 100913-mz dne 21. 10. 2016

pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana v poglavju 6.2.7 Varstvo gozdov, 6.2.7.1 dopolnil Poročilo o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, in sicer z dodatnimi ukrepi. Med temi dodatnimi ukrepi so vključeni ukrepi iz mnenja ZGS št. 350-1/2014 z dne 20. 10. 2016. Te ukrepe je naslovni organ vključil med pogoje tega okoljevarstvenega soglasja, v točki II./5./5.2., alinea 5–7.

Po prejemu dopolnitve vloge z dne 21. 10. 2016 je naslovni organ za mnenje o sprejemljivosti nameravanega posega ponovno zaprosil ZGS.

Dne 25. 11. 2016 je naslovni organ prejel mnenje Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Postojna, Odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje, Vojkova 9, 6230 Postojna št. 3407-50/2016 z dne 24. 11. 2016. V mnenju je navedeno, da je ZGS za nameravani poseg že podal pozitivno mnenje sicer št. 350-1/2014 z dne 20. 10. 2016, zato smatra, da še enkrat ni potrebno izdati mnenja v isti zadevi.

Po ugotovitvi, da je nosilec nameravanega posega posredoval popolno dokumentacijo, je bil skladno z 58. členom ZVO-1 javnosti zagotovljen vpogled v vlogo za pridobitev okoljevarstvenega soglasja, poročilo o vplivih na okolje in osnutek odločitve o okoljevarstvenem soglasju. Z javnim naznanilom številka 35402-32/2015-9 z dne 4. 7. 2016 je bila namreč javnost na spletnih straneh naslovnega organa ter na sedežu Upravne enote Logatec, Tržaška cesta 50A, 1370 Logatec; Upravne enota Postojna, Ljubljanska cesta 4, 6230 Postojna; Upravne enote Ajdovščina, Vipavska cesta 11 b, 5270 Ajdovščina; Občine Logatec, Tržaška cesta 50A, 1370 Logatec; Občine Postojna, Ljubljanska 4, 6230 Postojna; Občine Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava in Občine Ajdovščina, Cesta 5. maja 6a, 5270 Ajdovščina, obveščena o vseh zahtevah iz drugega odstavka 58. člena ZVO-1. Javnosti je bilo v skladu s tretjim odstavkom 58. člena ZVO-1 omogočeno dajanje mnenj in pripomb 30 dni od roka določenega v javnem naznanilu, to je od 13. 7. 2016 do 11. 8. 2016.

V tem času na Agencijo Republike Slovenije za okolje, Vojkova 1b, 1000 Ljubljana, ni bilo posredovanih nobenih pripomb.

V postopku je bilo na podlagi predložene in pridobljene dokumentacije ugotovljeno, kot sledi iz nadaljevanja obrazložitve tega okoljevarstvenega soglasja.

Opis obstoječega stanja

Nameravana gradnja plinovoda M3/1 se bo odvijala na odseku Kalce–Ajdoščina. Dolžina načrtovanega plinovoda je približno 24,450 km. Trasa bo potekala po ozemlju občin: Logatec, Postojna, Vipava in Ajdovščina. V skladu z načeli združevanja infrastrukturnih koridorjev načrtovani plinovod v večjem delu trase poteka v ožjem koridorju obstoječega plinovoda M3 DN 500 na odseku Kalce–Ajdoščina.

Trasa plinovoda M3/1 v dolžini približno 24,5 km poteka od konca načrtovanega plinovoda M3/1 Kalce–Vodice v naselju Kalce v km 47 + 385 do SOČP-M3/1 Ajdovščina v km 71 + 835. Trasa poteka vzporedno z obstoječim prenosnim plinovodom M3 Vodice–Šempeter pri Gorici, pri čemer se zaradi prilagoditve stanju v prostoru od plinovoda M3 odmakne le na posameznih krajših odsekih.

Trasa plinovoda M3/1 poteka od Kalc ter mimo Lanišča in Hrušice do Podkrajja, ki se mu trasa izogne po južni strani, po gozdnem območju v širšem prostorskem koridorju regionalne ceste Kalce–Podkraj–Col. Od Podkrajja poteka trasa proti naselju Višnje, kjer se za ožino med hišami

spusti v dolino potoka Bela. V dolini potoka Bela poteka trasa mimo naselij Plavž in Sanabor do naselja Zavetniki, kjer se usmeri proti jugu in poteka severno od Vrhpolja po vinogradniškem območju do ravninskega dela Vipavske doline vzhodno od Dupelj. V Vipavski dolini trasa prečka hitro cesto Razdrto–Vrtojba in se po poteku po poljih konča v novi SOČP-M3/1 Ajdovščina ob kompresorski postaji (KP) Ajdovščina.

Plinovod M3/1 se na delu trase, ki poteka vzporedno s plinovodom M3, pri poteku po pretežno ravninskem nelabilnem območju položi v oddaljenosti najmanj 7 m od obstoječega plinovoda M3, pri poteku po reliefno razgibanih, labilnih in plazljivih območjih pa v oddaljenosti najmanj 12 m od obstoječega plinovoda M3. Ob upoštevanju prostorskih možnosti, konfiguracije terena, geoloških razmer, tehnične zahtevnosti, poselitve, krajinske slike, varstvenih območij ter infrastrukturnih objektov in naprav je odmik izjemoma lahko večji, izjemoma pa tudi manjši, vendar ne manjši od 3,5 m medsebojnega svetlega odmika.

Opis nameravanega posega

Trasa nameravanega posega je določena z državnim prostorskim načrtom (Uredba o državnem prostorskem načrtu za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina (Uradni list RS, št. 57/15), v nadaljevanju: DPN).

Z nameravanim posegom se načrtujejo:

- gradnja prenosnega plinovoda M3/1 (v nadaljevanju: plinovod M3/1) od zaključka načrtovanega prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Vodice v naselju Kalce (v nadaljevanju: plinovod M3/1 Kalce–Vodice) do načrtovane sprejemno-oddajne čistilne postaje M3/1 Ajdovščina (v nadaljevanju: SOČP-M3/1 Ajdovščina);
- gradnja SOČP-M3/1 Ajdovščina ob obstoječem platoju KP Ajdovščina;
- gradnja sekcijских zapornih postaj BSX5-M3/1, BSX6-M3/1 in BSX7-M3/1;
- gradnja dostopnih poti do sekcijских zapornih postaj BSX5-M3/1, BSX6-M3/1 in BSX7-M3/1;
- izvedba sistema katodne zaščite;
- izvedba gradbenotehničnih podpornih ukrepov za zaščito plinovoda M3/1 pri poteku po reliefno razgibanih, labilnih in plazljivih območjih;
- izvedba hidrotehničnih ukrepov za ureditev prečkanj vodotokov in odvajanja zalednih voda;
- ureditev pripadajoče in prilagoditev obstoječe prometne, energetske in komunalne infrastrukture ter omrežja elektronskih komunikacij;
- odstranitev objektov in rastja pred gradnjo ter ureditev površin po zgraditvi plinovoda M3/1,
- krajinska ureditev na območjih prečkanj gozdnih površin in območjih sanacije zemljišč po gradnji in
- vse druge ureditve, ki so nujno potrebne za nemoteno delovanje načrtovanih ureditev.

Dolžina trase načrtovanega plinovoda je približno 24.450 m. Z nameravanim posegom se načrtuje visokotlačni prenosni plinovod premera do vključno 1100 mm s tlačno stopnjo do vključno 100 barov.

Načrtovani tlak plinovoda DP = 100 bar(n)
Načrtovani premer plinovoda DN1100

Plinovod M3/1 se zgradi iz jeklenih cevi, izdelanih v skladu s standardom SIST EN 10208–2, in z ustrezno debelino sten, izračunano z upoštevanjem različnih faktorjev glede na varnostni razred plinovoda:

- osnovna izvedba plinovoda, načrtovani faktor $f_0=0,6$

- izvedba plinovoda s povečano varnostjo 1. stopnje, načrtovani faktor $f_0=0,5$
- izvedba plinovoda s povečano varnostjo 2. stopnje, načrtovani faktor $f_0=0,4$

Osnovne karakteristike zemeljskega plina:

Spodnja kurilnost $H_s = 33500 \text{ kJ/m}_n^3$

Relativna gostota $d = 0,5725$

$\text{CO}_2 = 0,15 \%$

$\text{N}_2 = 0,88 \%$

Skupaj $S = 2 \text{ mg/m}^3$

Fizikalne lastnosti:

Vrelišče = -161°C

Specifična gostota = $0,72 \text{ kg/m}^3$

Sposobnost mešanja z vodo = se ne topi

Tališče = -182°C

Podatki, ki karakterizirajo stopnjo nevarnosti in vžiga:

Vžigna temperatura = $595\text{--}630^\circ\text{C}$

Eksplodirajoče območje = spodnje: $4,4 \text{ vol } \%$; zgornje: $16,5 \text{ vol } \%$

Fizikalno kemične lastnosti zemeljskega plina se občasno spreminjajo, končno sestavo poda družba za upravljanje s prenosnim sistemom zemeljskega plina Plinovodi, d.o.o., Ljubljana.

Delovni pas:

Gradnja plinovoda se bo izvajala le na območju delovnega pasu. Širina delovnega pasu je odvisna od premera plinovoda, konfiguracije terena, globine izkopa, mehanizacije, ovir na trasi plinovoda in od drugih gradbenih posegov, ki so predvideni s projektom.

Delovni pas, potreben za gradnjo plinovoda M3/1, sega pri poteku po pretežno ravninskem nelabilnem območju 14 m na eno stran od osi plinovoda (za odlaganje izkopanega materiala) in 16 m na drugo stran od osi plinovoda (za prehod gradbenih strojev, varjenje, polaganje plinovoda v jarek in odlaganje izkopane rodovitne prsti). Delovni pas za gradnjo plinovoda sega pri poteku po reliefno razgibanih, labilnih in plazljivih območjih 10 m na eno stran od osi plinovoda (za odlaganje izkopanega materiala) in 27 m na drugo stran od osi plinovoda (za prehod gradbenih strojev, varjenje, polaganje plinovoda v jarek in odlaganje izkopane rodovitne prsti). Ožji delovni pas je na strani proti plinovodu M3. Delovni pas se opredeli tudi na območjih drugih prostorskih ureditev, ki segajo zunaj območja delovnega pasu plinovoda M3/1.

Na območjih, kjer se plinovod M3/1 približa objektom, prečka varovana in labilna zemljišča ali poteka čeznje, prečka vodotoke in infrastrukturne objekte ali poteka vzporedno z njimi, ter na območjih drugih ovir na trasi ali ob njej, je širina delovnega pasu zaradi prilagajanja dejanskim razmeram lahko tudi ožja ali širša, kar se mora upoštevati pri izvajanju gradbenih del in montaži plinovoda.

Na območju plazu pod Višnjami se delovni pas razširi tako, da je mogoča sanacija plazu. Na območju naselja Plavž se delovni pas in območje DPN razširita, da je mogoča izvedba hidrotehničnih ukrepov za ureditev odvajanja zalednih voda.

Delovni pas, potreben za gradnjo objektov na plinovodu M3/1 (BSX5-M3/1, BSX6-M3/1, BSX7-M3/1 in SOČP-M3/1 Ajdovščina), se na lokaciji objektov razširi glede na prostorske možnosti lokacije in potrebe gradnje nadzemnega objekta.

Delovni pas za dostopne poti in ceste sega 1 m levo in desno od roba dostopne poti in ceste.

Delovni pas za izvedbo sistema katodne zaščite sega 3 m levo in desno od osi posameznega sistema.

Izkop in zasip jarka:

Širina jarka v dnu je 1,80 m. Praviloma se koplje pod kotom 60°. Na celotni trasi plinovoda se odstrani in ponovno razgrne humusna plast v debelini 20 cm, na rodovitnih površinah do 30 cm, na območju krasa oziroma skalnatem terenu je lahko sloj bistveno tanjši ali ga ni. Po končanih gradbenih delih se vzpostavi prvotno stanje z ozelenitvijo površin.

Plinovodna cev se položi v posteljico, ki se praviloma izdelava iz drobnega materiala ali se plinovod zaščiti proti poškodbam na drug način, npr. s polaganjem vreč napoljenih s peskom ali suho cementno mešanico. Plinovodna cev se nato zasuje z drobnim izbranim materialom od izkopa. V kolikor ga ni na razpolago na mestu vgradnje, ga je treba pripeljati ali plinovodno cev zaščititi npr. s polietilensko mrežo ali s kvalitetnejšo polipropilensko izolacijo cevi ali na kateri drug primeren način.

Nad zaščitnim slojem se nad cevjo lahko zasipa do višine 0,50 m le z izbranim obstoječim izkopanim materialom granulacije 0–30 mm. Nad tem slojem se lahko zasipa s poljubnim materialom, če ni v nasprotju z drugimi pogoji. Zasipni material v jarku je treba utrditi do naravne zbitosti, tako da kasneje ne prihaja do posedkov površine nad jarkom.

Za zagotovitev povezave plinovodnih objektov preko optičnega kabla se v jarku ob cevi izdelava kabelska kanalizacija.

Na strmih pobočjih je treba izdelati zapore proti zdrsu zasipanega materiala v plinovodnem jarku. Na mestih, kjer je plinovodna cev položena v talni vodi ali obstaja možnost pogostega preplavljanja, je potrebno cev obtežiti proti dviganju zaradi vzgona.

Višek izkopanega materiala bo možno v celoti porabiti na mestu nastanka - v okviru končne ureditve trase, in sicer tako, da se bo razplaniral v okviru delovnega pasu plinovoda. Pri tem bo prišlo do dviga terena za približno 4 cm na območju poteka plinovoda po apnencu in približno 18 cm na območju poteka plinovoda po flišu in aluviju. Višek se razgrne pod humusno plastjo (tam kjer je prisotna), ki se predhodno v celoti odstrani in po končani gradnji v celoti vrne kot zgornji sloj.

Pri gradnji plinovoda bo nastal višek materiala od izkopa zaradi vgradnje plinovodne cevi DN1100 in zaradi delne zamenjave izkopanega materiala s kvalitetnejšim: obsip cevi s peskom, gramozni tampon na prečkanjih cest ipd.

Vgradnja plinovodne cevi z uporabo materiala od izkopa (kras)

Pri gradnji plinovoda se predvideva, da se na območju, kjer plinovod poteka v kraškem terenu (približno 12.800 m), posteljica in obsip izdelata iz materiala od izkopa. Material se na mestu nastanka predhodno obdela na ustrezno frakcijo. Gradbeni odpadki pri gradnji plinovoda bodo nastali le kot posledica viška materiala zaradi vgradnje plinovodne cevi.

Vgradnja plinovodne cevi z delno zamenjavo materiala (fliš, aluvij)

V kolikor se izkaže, da na posameznih odsekih gradnja na zgoraj opisani način ni mogoča, se bo plinovod vgradil z delno zamenjavo materiala. Gradbeni odpadki pri gradnji plinovoda bodo nastali kot posledica viška materiala od izkopa, ki se pojavi zaradi: vgradnje posteljice debeline 20 cm iz peska granulacije 0/4, vgradnje plinovodne cevi in vgradnje materiala za obsip v debelini 20 cm nad temenom cevi iz peska granulacije 0/4.

Količine izkopa so izračunane na osnovi karakterističnega profila izkopa jarka, in sicer:

- globino jarka določa povprečno nadkritje temena cevi, premer cevi in 20 cm posteljice,
- širina jarka na dnu je 1,8 m,
- povprečni naklon stranice jarka 72°.

Vrtanje:

Križanja državnih cest se izvajajo z neporušno metodo vgradnje cevi - vrtanjem. Z vrtalno garnituro se izvede vrtina, v katero se uvleče plinska cev. Za vrtalno garnituro se izdelata ustrezno varovana gradbena jama, ki se v zaključni fazi zasuje, vzpostavi se prvotno stanje.

Rezkanje:

Za potrebe gradnje jarka na zakraselem področju se lahko uporablja tehnologija rezkanja. Matična zemljina se rezka ter istočasno odlaga ob trasi plinovoda, izkopani material pa se vgradi nazaj v jarek.

Rahljanje z mikrominiranjem

Za potrebe rahljanja tal za izkop jarka na zakraselem območju se lahko uporablja tehnologija mikrominiranja. Z omenjenim postopkom se tla razrahljajo, razrahljan material se odstrani s klasičnim izkopom. Morebitni ostanki se odstranijo s pnevmatskim kladivom (pikiranje).

Po končani gradnji se površine znotraj delovnega pasu uredijo na enak način in v enaki kvaliteti kot so bile pred gradbenim posegom. Izvede se razgrnitev rodovitne prsti, travniške površine se zasejejo, na območju poteka trase plinovoda skozi gozd se vzpostavi gozdni rob. Na celotni trasi plinovoda se odstrani in ponovno razgrne humusna plast v debelini 20 cm, na rodovitnih površinah do 30 cm, na območju krasa oziroma skalnatem terenu je lahko sloj bistveno tanjši ali ga ni. Po končanih gradbenih delih se vzpostavi prvotno stanje z ozelenitvijo površin.

Cev bo vgrajena brez posteljice in peščenega obsipa. Na tem delu bo ovita v zaščitno mrežo in zasuta z materialom od izkopa. Zaradi vgradnje plinovodne cevi bo nastal le višek materiala zaradi prostornine vgrajene cevi, to je $0,95 \text{ m}^2 / \text{m}$.

Zaradi vgradnje peščene posteljice, vgradnje plinovodne cevi in vgradnje peščenega obsipa bo nastal višek materiala od izkopa v količini približno $4,00 \text{ m}^2 / \text{m}$. Višek materiala se razgrne v širini predhodne odstranitve humusa znotraj delovnega pasu. Na območjih platojev se bo gradnja izvajala na osnovi izravnave kubatur.

Na območju plazu Višnje-Poprijenovše se izvede celovita sanacija območja z odvozom nasipa. Slednjega predstavljajo lokalne glinasto-gruščnate preperine fliša; ocena skupnega volumna nasutja je med 2.300 in 3.200 m^3 . Material se uporabi za prekritje območja delovnega pasu po končani gradnji na kraškem terenu v povprečni debelini 20 cm. Priporočila za prevoz zemljine so naslednja: od Poprijenovš do razdalje največ 10 km v smeri Kalc, relacijski prevoz mora potekati po državni cesti, lokalni razvoz mora potekati znotraj območja delovnega pasu.

Pri gradnji nastali presežek materiala zaradi zemeljskega izkopa in sanacije plazu pod Višnjami, ki ga ni mogoče uporabiti za zasipanje plinovoda, se razgrne v delovnem pasu na območju odstranjene rodovitne zemlje, preostanek pa odloži v skladu s predpisi s področja ravnanja z odpadki na urejena odlagališča.

Odpeljati bo treba tudi gradbene odpadke nastale pri rušenju objekta (lope) v Gornji vasi, katerih količina bo ocenjena v načrtu gospodarjenja z gradbenimi odpadki. Objekt se nahaja neposredno ob cesti skozi naselje.

Gradbiščni prostori in začasna odlagališča presežka materiala, ki ne bodo uporabljena za neposredno zasipanje plinovoda v jarku, se uredijo v delovnem pasu na območju DPN na predhodno arheološko pregledanih območjih zunaj območij kulturne dediščine in čim dlje od

vodotokov. Gradbišče se zavaruje pred poplavljanjem in erozijo tal tako, da se zagotovita varnost in nemotena raba sosednjih objektov in zemljišč.

Večina odpadkov bo nastala v času gradnje plinovoda, med obratovanjem se bodo kot odpadke pojavljali pretežno le zeleni odrez kot posledica periodičnega odstranjevanja podrasti, ter prah in kondenzat na lokacijah sprejemnih in oddajnih čistilnih postaj. V skladu z drugim odstavkom 32. člena DPN je treba zeleni odrez ločeno odpeljati na odlagališče komunalnih odpadkov ali v organizirane zbirne centre.

Z vsemi odpadki, ki bodo nastali med gradnjo in obratovanjem plinovoda, se mora ravnati v skladu z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. 37/15 in 69/15), Uredbo o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih (Uradni list RS, št. 34/08) in ostalimi predpisi s področja ravnanja z odpadki, kot npr. Uredba o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08 in 61/11).

Opis trase plinovoda in objektov na plinovodu:

1. Trasa plinovoda M3/1 Kalce–Ajdovščina

Trasa plinovoda M3/1 v dolžini približno 24,5 km poteka od konca načrtovanega plinovoda M3/1 Kalce–Vodice v naselju Kalce v km 47 + 385 do SOČP-M3/1 Ajdovščina v km 71 + 835. Trasa poteka vzporedno z obstoječim prenosnim plinovodom M3 Vodice–Šempeter pri Gorici.

Trasa plinovoda M3/1 poteka od Kalce ter mimo Lanišča in Hrušice do Podkrajja, ki se mu trasa izogne po južni strani, po gozdnem območju v širšem prostorskem koridorju regionalne ceste Kalce–Podkraj–Col. Od Podkrajja poteka trasa proti naselju Višnje, kjer se za ožino med hišami spusti v dolino potoka Bela. V dolini potoka Bela poteka trasa mimo naselij Plavž in Sanabor do naselja Zavetniki, kjer se usmeri proti jugu in poteka severno od Vrhpolja po vinogradniškem območju do ravninskega dela Vipavske doline vzhodno od Dupelj. V Vipavski dolini trasa prečka hitro cesto Razdrto–Vrtojba in se po poteku po poljih konča v novi SOČP-M3/1 Ajdovščina ob KP Ajdovščina.

Plinovod M3/1 se na delu trase, ki poteka vzporedno s plinovodom M3, pri poteku po pretežno ravninskem nelabilnem območju položi v oddaljenosti najmanj 7 m od obstoječega plinovoda M3, pri poteku po reliefno razgibanih, labilnih in plazljivih območjih pa v oddaljenosti najmanj 12 m od obstoječega plinovoda M3. Ob upoštevanju prostorskih možnosti, konfiguracije terena, geoloških razmer, tehnične zahtevnosti, poselitve, krajinske slike, varstvenih območij ter infrastrukturnih objektov in naprav je odmik izjemoma lahko večji, izjemoma pa tudi manjši, vendar ne manjši od 3,5 m medsebojnega svetlega odmika.

2. Nadzemni objekti na trasi plinovoda M3/1 Kalce–Ajdovščina:

- izgradnja treh blok ventilov: BSx5-M3/1, BSx6-M3/1 in BSx7-M3/1,
- SOČP Ajdovščina

BSx5-M3/1

Poleg obstoječega platoja se bo za potrebe delovanja novega plinovoda izdelal plato pravokotne oblike, dimenzij 19,2 x 15,5 m, površine 297,6 m². Med obstoječim in novim platojem se bo obdržal prehod, ki ga v naravi predstavlja obstoječ kolovoz. Površine znotraj platoja bodo delno tlakovane s pranimi ploščami, delno posute s prodom. Plato se bo ogradil z

ograjo višine najmanj 2,2 m. Vse inštalacije so nameščene znotraj ograje. Predvidena kota ureditve platoja je 806,0 m.

Komunalna in energetska ureditev: oskrba s pitno vodo ni predvidena. Tehnološka ali odpadna komunalna voda ne bo nastajala. Na platoju ni predviden priklop na električno in telekomunikacijsko omrežje. Padavinska voda bo ponikana v tla razpršeno znotraj ograje platoja.

Dostopna pot: v okviru gradnje platoja se po trasi obstoječega kolovoza predvidi makadamska dostopna pot dolžine približno 230 m, s širino vozišča 3 m, z možnostjo obračanja. Dostop do platoja se uredi po obstoječem kolovozu, ki se navezuje na državno cesto R3-2 Kalce-Col, odsek 1412.

BSx6- M3/1

Na območju Na Mosteh se bo zgradil nov plato pravokotne oblike, dimenzij 19,2 x 15,5 m, površine 297,6 m². Površine znotraj platoja bodo delno tlakovane s pranimi ploščami, delno posute s prodrom. Plato se bo ogradil z ograjo višine najmanj 2,2 m. Vse inštalacije bodo nameščene znotraj ograje. Predvidena kota ureditve platoja je 670 mnv.

Komunalna in energetska ureditev: oskrba s pitno vodo ni predvidena. Tehnološka ali odpadna komunalna voda ne bo nastajala. Na platoju ni predviden priklop na električno in telekomunikacijsko omrežje. Padavinska voda bo ponikana v tla razpršeno znotraj ograje platoja.

Dostopna pot: v okviru gradnje platoja je predvidena makadamska dostopna pot dolžine približno 65 m, s širino vozišča 3 m. Dostopna pot se navezuje na obstoječo gozdno cesto Cergoli-Laze, odsek 878458, ki se navezuje na državno cesto R3 Kalce-Col, ods. 1412.

BSx7- M3/1

Nad naseljem Vrhpolje se bo izvedel nov plato pravokotne oblike, dimenzij 19,2 x 15,5 m, površine 297,6 m². Površine znotraj platoja bodo delno tlakovane s pranimi ploščami, delno posute s prodrom. Plato se bo ogradil z ograjo višine najmanj 2,2 m. Vse inštalacije bodo nameščene znotraj ograje. Predvidena kota ureditve platoja je najmanj 288 mnv..

Komunalna in energetska ureditev: oskrba s pitno vodo ni predvidena. Tehnološka ali odpadna komunalna voda ne bo nastajala. Na platoju ni predviden priklop na električno in telekomunikacijsko omrežje. Padavinska voda bo ponikana v tla razpršeno znotraj ograje platoja.

Dostopna pot: v okviru gradnje platoja se predvidi makadamska dostopna pot dolžine približno 13 m, s širino vozišča 3 m. Dostopna pot se navezuje na obstoječo makadamsko pot (javno dobro), ki se navezuje na občinsko cesto Vrhpolje-Zavetniki, odsek 320684.

SOČP M3/1

Obstoječi plato Kompresorske postaje Ajdovščina se bo na jugozahodnem delu razširil za 16,0 m po celotni dolžini. Razširitev je pravokotne oblike, dimenzij 16,0 x 148,2 m, površine približno 2.372 m². Površine znotraj platoja so delno tlakovane s pranimi ploščami, delno posute s prodrom, delno asfaltirane. Kota ureditve platoja se ne spreminja.

Komunalna in energetska ureditev se ne spreminjata.

Dostop do platoja poteka po obstoječi dostopni poti na Kompresorsko postajo Ajdovščina.

SOČP Ajdovščina leži na Ajdovskem polju, 2 km jugovzhodno od Ajdovščine in 4 km severozahodno od Vipave, pri vasi Dolga Poljana. Obstoječa KP in SOČP leži izven naselij. Na severovzhodu je omejeno z zaprtim odlagališčem, ki zastira pogled proti 730 metrov oddaljeni hitri cesti Nova Gorica-Ljubljana. Na vzhodu, severu in jugu lokacijo omejujejo polja ali kvalitetni travniki, ki so prepleteni z vodnimi jarki globine do 2 m.

Optični kabel

Ob plinovodu M3/1 se za izvajanje nadzora in upravljanje plinovodnega sistema ter podatkovno povezovanje plinovodnih objektov (sekcijskih zapornih postaj BSX5-M3/1, BSX6-M3/1 in BSX7-M3/1 ter SOČP-M3/1 Ajdovščina) po celotni dolžini položi optični kabel za prenos podatkov. Kabel se položi v dvojni zaščitni PEHD-cevi v skupni jarek ob plinovodni cevi. Na mestih odcepov kablov ali na mestih kabelskih spojk se vgradijo kabelski jaški.

Katodna zaščita prenosnega plinovoda

Za zaščito pred korozijo se s katodno zaščito ščitijo plinovodna cev in vse instalacije, ki so vkopane v zemljo na območju SOČP-M3/1 Ajdovščina in na območju naselja Podkraj. S katodno zaščito se plinovod ščiti tudi pred vplivi visokonapetostnih elektroenergetskih vodov. Napravi za katodno zaščito se izvedeta v bližini naselja Podkraj v km 58 + 450 in na območju SOČP-M3/1 Ajdovščina. Naprava za katodno zaščito v bližini naselja Podkraj se priključi in napaja z električno energijo prek obstoječe naprave za katodno zaščito plinovoda M3. Pri tem je dopustna tudi rekonstrukcija obstoječe naprave za katodno zaščito. Naprava za katodno zaščito na območju platoja SOČP-M3/1 Ajdovščina se priključi na obstoječi sistem katodne zaščite na KP Ajdovščina.

Povezani posegi in druge aktivnosti, ki bodo posledica nameravanega posega

V območju delovnega pasu plinovoda se neposredno na osi plinovoda ali tik ob njej nahajajo objekti, ki bodo morali biti v času gradnje odstranjeni. Odstranitev pomeni rušitev ali prestavitev, kar je odvisno od tipa objekta in načina gradnje.

Prestaviti je treba naslednje objekte na ali tik ob predvideni osi plinovoda, in sicer lopo v km 68+129 ter lopo v km 68+414.

Za dostop do gradbišča se bodo uporabljale obstoječe državne, občinske ter gozdne ceste in poti. Dostopnost do trase plinovoda M3/1 se zagotavlja z vzdolžnimi prevozi ob trasi znotraj delovnega pasu. Za dostop do delovnega pasu se za gradnjo in morebitna poznejša vzdrževanja plinovoda M3/1 uredijočasne dostopne poti, ki se po končani gradnji oziroma vzdrževalnih delih vrnejo v enako stanje in kakovost kot pred gradbenim posegom. Časne dostopne poti se zgradijo od javnih državnih ali lokalnih cest in poti v širini 3,5–4 m. Dovozi in priključki na javne ceste se izvedejo tako, da se ne ovira prometa. Ceste in poti, namenjene začasni dostop do trase plinovoda M3/1, je treba pred uporabo preveriti in jih po potrebi dodatno utrditi in razširiti. Transport gradbene mehanizacije za potrebe gradbišča, razvoz gradbenega materiala in cevi je

predviden izključno znotraj delovnega pasu plinovoda, razen na območju plazu v Višnjah (Poprijenovše). Za potrebe sanacije plazu se bo na območju Višenj za dostop gradbene mehanizacije razširila obstoječa pot v smeri Spodnjega Orešja. Približno na polovici se bo pot obrnila navkreber v smer severovzhod ter navezala na državno cesto R3 Kalce–Col, ods. 1412.

Aktivnosti, povezane z odstranitvijo oziroma prenehanjem delovanja nameravanega posega

Nameravani plinovod je namenjen oskrbi industrije in široke potrošnje. Vse dokler se bo zemeljski plin uporabljal kot energent, prenehanje delovanja plinovoda oziroma njegova odstranitev nista predvidena. V kolikor bo vendarle prišlo do prenehanja delovanja plinovoda, bodo primarni posegi zajemali kontrolirano izpraznitev cevovodov z izpihovanjem (razplinjenjem) in inertizacijo (zapolnitev cevi z dušikom). Temu bodo sledila gradbena in zemeljska dela namenjena le rekultiviranju površine na mestu nadzemnih objektov plinovoda (SOČP, BS), ne pa tudi fizični odstranitvi plinovoda.

Rekultivacijska dela bodo obsegala: odstranitev mrežne ograje vključno z železnimi stebrički in temelji, odstranitev betonskih plošč, odstranitev gramoznega materiala, odstranitev nadzemnih delov zaporne postaje z blindiranjem cevi, zasip in kultivacijo površin z nanosom in razplaniranjem rodovitne zemlje in zasejanjem trave.

Odpadni gradbeni material se bo odpeljal na urejeno odlagališče odpadkov oziroma se bo predal pooblaščenim zbiralcem odpadkov. Cev na trasi ostane vkopana, s čemer se ohranja obstoječe stanje terena.

Območje vpliva nameravanega posega

Območje posega, na katerem bi nameravani poseg lahko povzročil obremenitve okolja, ki lahko vplivajo na zdravje ali premoženje ljudi (v nadaljevanju: območje vpliva), je določeno v Poročilu o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, ki ga je pod št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana, v Poglavju 7. in grafično prikazano v Prilogi 2.

V območje vpliva v času gradnje so vključena vsa zemljišča na območju DPN in ne samo zemljišča znotraj delovnega pasu. Območje vpliva v času obratovanja pa je identično varnostnemu oziroma služnostnemu pasu. Varnostni pas plinovodnega omrežja je zemljiški pas, ki poteka v širini 5 m na vsaki strani plinovoda, merjeno od njegove osi v katerem je sistemskemu operaterju plinovodnega omrežja zagotovljena pravica do dostopa do plinovodnega omrežja. Znotraj tega pasu se nahaja tudi pas z omejitvijo druge dejavnosti; to je zemljiški pas v širini 2,5 m na vsaki strani plinovoda, merjeno od njegove osi, v katerem je praviloma prepovedano saditi rastline, katerih korenine segajo več kot 1 m globoko, obdelovati zemljišča globlje kot 0,5 m ali globlje kot 0,5 m nad temenom cevi ter postavljati opore, namenjene kmetijstvu in sadjarstvu, ki segajo globlje kot 1 m nad temenom cevi. Poleg varnostnega pasu plinovoda so v območje vpliva v času obratovanja vključene tudi vse površine nadzemnih objektov.

Seznam zemljišč s parc. št., preko katerih potekata delovni pas in služnostni pas, je enak seznamu zemljišč s parc. št., opredeljenemu v točki I. izreka tega okoljevarstvenega soglasja. Grafično pa je poseganje določenega pasu na posamezno zemljiško parcelo prikazano v Prilogi 2 Poročila in je pri delovnem pasu večje.

Parcelne številke zemljišč v območju DPN (območje vpliva v času gradnje) in v varnostnem pasu so usklajene s stanjem zemljiškega katastra na dan 1. 3. 2016.

Odločitev

Na podlagi pregleda celotne dokumentacije upravne zadeve je naslovni organ ugotovil, da je nameravani poseg sprejemljiv za okolje, v kolikor se bodo pri njegovi izvedbi upoštevali in izvedli vsi projektni in okoljevarstveni pogoji, navedeni v izreku tega okoljevarstvenega soglasja, ter dosledno izvedli tudi vsi omilitveni ukrepi, ki jih je predvidel izdelovalec Poročila o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016, Dopolnitve vloge za okoljevarstveno soglasje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 21. 10. 2016, in Dopolnitve vloge za okoljevarstveno soglasje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 27. 10. 2016 (vse tri dokumente je pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana), vsi omilitveni ukrepi, predvideni v zakonskih in podzakonskih predpisih, ter v DPN.

Pogoji

Na podlagi proučitve vseh dokumentov, ki jih je nosilec nameravanega posega predložil k vlogi za izdajo okoljevarstvenega soglasja, je bilo ugotovljeno, da je zahtevi za izdajo okoljevarstvenega soglasja možno ugoditi, pri čemer pa je bilo treba, skladno s tretjim odstavkom 61. člena ZVO-1 določiti še pogoje, ki jih mora nosilec nameravanega posega upoštevati, da bi preprečil, zmanjšal ali odstranil škodljive vplive na okolje.

A) Varstvo tal in kmetijskih površin

A1) *Obstoječe stanje okolja*

Zaradi pestre kamninske sestave, različnih količin padavin, reliefne izoblikovanosti, prisotnosti vodotokov itd., je temu ustrezno pestra tudi pedološka sestava območja.

Na območju nameravanega posega prevladujejo rendzine (približno 37,1 ha) in evtrična rjava tla (približno 20,8 ha):

- evtrična rjava tla na ilovici nastopajo po tem, ko trasa preide v pobočja Hrušice in Nanosa;
- rendzina se pojavlja na začetku trase in vse do naselja Podkraj in
- rjava pokarbonatna tla na apnencu in dolomitu nastopajo tam, kjer se trasa nameravanega posega približa naselju Kalce.

Med vsemi zemljišči, ki jih bo prečkala trasa predvidenega plinovoda prevladujejo kmetijska zemljišča z 49,9 %. Največji delež zavzemajo trajni travniki, in sicer približno 64,3 % površin, sledijo njive in vrtovi z 15,8 %. Vinogradi, matičnjaki, ekstenzivni in intenzivni sadovnjaki zavzemajo približno 6,3 % površin. Ponekod se pojavljajo tudi zemljišča v zaraščanju ter drevesa in grmičevje, ki na podlagi Priloge 1 Pravilnika o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (Uradni list RS, št. 122/08) sodijo v kategorijo kmetijskih zemljišč. Skupno z neobdelanimi kmetijskimi zemljišči zavzemajo približno 7,7 % kmetijskih zemljišč. Gozdna zemljišča predvsem na območju Hrušice, Nanosa in Trnovskega gozda zavzemajo 51,9 ha oziroma 46,3 % vseh površin. Na mestih, kjer bo trasa prečkala prometnice in naselja ali pa se naseljem približala, se pojavljajo pozidana in sorodna zemljišča, ki zavzemajo približno 3,5 % zemljišč. Na območju prečkanj z vodotoki so zastopana vodna zemljišča z 0,02 %.

A2) *Pričakovani vplivi v času gradnje in pogoji*

Največji vpliv nameravanega posega v času gradnje na tla se pričakuje v fazi gradnje, in sicer v fazi izvajanja zemeljskih del na območju gradbišča vzdolž trase načrtovanega plinovoda.

Izkop jarka za plinovod bo povzročil lokalno odstranitev vrhnjih geoloških plasti in razkritje spodnjih prsti. Pri gradnji plinovoda posedanje tal zaradi prevelikih obremenitev geološke podlage ni verjetno. Za potrebe gradnje jarka na področjih s tršo kamnino se lahko, poleg odkopa, vrtanja in rezkanja uporablja tudi tehnologija lokalnega miniranja. Tehnika lokalnega miniranja krajših odsekov se bo uporabljala na območjih, kjer je na trasi prisoten apnenec.

Ker del obravnavane trase poteka po razgibanem površju, je na najbolj strmih zemljiščih možna površinska oziroma izjemoma globinska erozija, kot posledica geoloških značilnosti terena oziroma odstranitve vegetacijskega pokrova. Odstranitev površinskega pokrova lahko povzroči zdrs zemljine tudi na manj stabilnih tleh. Vendar pa so na območjih, ki so potencialno

nestabilna, predvideni ukrepi za predhodno sanacijo. Predvidene so prečne in vzdolžne drenaže, ki se speljejo v bližnje vodotoke, obstoječo meteorno kanalizacijo ali pa se ponikajo preko ponikalnic izven nestabilnega območja. Kjer je globina plazovitega območja večja od treh metrov, se sanacija predvidoma izvede z oporno steno iz armirano betonskih pilotov, vzdolžne grede in bočnim sidranjem z geomehanskimi sidri. Na območjih, kjer je globina plazovine manj kot tri metre, se izvede stabilizacija s kamnito zložbo. Poleg tega bodo vsa pobočja po končani gradnji zatravljena.

V izreku tega okoljevarstvenega soglasja je vključen pogoj (II./1./1.1., alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja), ki določa, da se morajo morebitni plazovi nemudoma sanirati. Saniranje je treba izvesti tako, da so sanirane površine rekonstruirane in prilagojene za normalno kmetijsko delovanje, proizvodna zmogljivost kmetijskih zemljišč pa se ne bo poslabšala. Za evidentiranje morebitnih plazov v času gradnje in njihovo sprotno sanacijo je zadolžen in odgovoren nadzornik gradbišča.

Zaradi izkopa lahko pride do mešanja zgornjih plasti tal z deli matične osnove iz globljih plasti in s tem do uničenja oziroma poškodb rodovitnih tal.

V času gradnje obstaja tudi možnost, da zaradi neustrezne organizacije gradbišča znotraj delovnega pasu (neustreznega skladiščenja nevarnih snovi ali nevarnih odpadkov na območju gradbišča), zaradi razlitja goriva ali motornega olja iz delovnih strojev in tovornih vozil, zaradi človeškega faktorja ali v primeru uporabe onesnaženega materiala za nasipanje, pride do onesnaženja tal na območju gradbišča.

V skladu s prvim odstavkom 4. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11, 58/12 – ZKZ-D in 27/16; ZKZ – UPB2) je treba preprečevati onesnaženje kmetijskih zemljišč ali drugačno degradiranje in onesnaževanje ali drugačno zaviranje rasti rastlin.

Vplive na uporabo tal za potrebe kmetijske dejavnosti je pričakovati v širini delovnega pasu plinovoda. Na območju delovnega pasu bodo v času gradnje odstranjene poljščine, travnata vegetacija, sadno drevje ipd., začasno bodo zasedene kmetijske površine in posledično ovirana kmetijska dela. Vpliv na uporabo tal za potrebe kmetijstva, predvsem poljedelstva, bi lahko nastal tudi v primeru poslabšanja kakovosti tal zaradi gradbenih del (mešanje horizontov, stiskanje tal, izlitje goriv ali maziv) in s tem zmanjšanja osnovnega pridelovalnega potenciala kmetijskih zemljišč. Te spremembe imajo lahko začasen značaj, lahko pa pomenijo tudi trajno spremembo v proizvodni sposobnosti kmetijskih zemljišč, zlasti v kolikor se dela izvajajo na vlažnih tleh.

Z namenom preprečitve dodatnega poslabšanja teksture tal zaradi stiskanja, je v izreku tega okoljevarstvenega soglasja določen pogoj (II./1./1.1., alinea 2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja), ki določa, da se gradbeni posegi s težkimi stroji na kmetijskih površinah lahko izvajajo samo v suhem vremenu. Za organizacijo in potek gradnje je zadolžen in odgovoren nadzornik gradbišča.

Nameravani poseg na območju trajnih nasadov v večji meri vpliva na ekonomiko pridelave, saj ni možno zagotoviti hitrega nadomestila trajnega nasada in z njim povezanega obsega pridelave. Nameravani poseg na neprezimnih poljščinah (koruza, krompir...) ne pušča večjih ekonomskih posledic, v kolikor bo omejen na jesensko in zimsko obdobje. V kolikor se izgradnja plinovoda odvija izven te sezone ali pa na prezimnih poljščinah, bo obseg škode večji, saj pride do popolnega izpada pridelka. Na travninu izgradnja prav tako zmanjša obseg pridelave v tekoči sezoni. Sejani travniki ali naravna travna ruša se sicer hitro obnavljajo, vendar so posledice vidne vsaj v enem ali dveh odkosih.

Izgradnja plinovoda je načrtovana tako, da kmetijska zemljišča ne bodo trajno prizadeta oziroma izvzeta iz svoje funkcije. Izgradnja plinovoda bo omejena na sorazmerno ozek pas, kjer se bo po polaganju cevi jarek zasulo, tla pa saniralo, kar bo omogočilo nadaljnjo pridelavo kmetijskih rastlin.

Pri trajnih nasadih npr. vinogradih in intenzivnih sadovnjakih mora biti plinovod vkopan ustrezno globlje (z nadkritjem 2 m) in z ustrezno zaščiteno cevjo (npr. s kvalitetnejšo izolacijo cevi iz polipropilena (PP)). Tak način gradnje bo omogočal, da se bodo nasadi po vgradnji plinovoda ponovno obnovili in zasadili v celotni širini delovnega pasu. (pogoj II./1./1.1., alineja 4 izreka tega okoljevarstvenega soglasja).

Na območju poteka trase plinovoda zamočvirjena območja niso evidentirana. V primeru pojava le-teh med gradnjo se mora ureditev transportnih poti izvesti z izdelavo začasnih transportnih poti z nasutjem nosilnega tamponskega materiala na geosintetiku ali s polaganjem lesenih kolov. Oboje se po končani gradnji odstrani in vzpostavi prvotno stanje. Na plinovodni cevi se izvede obtežitev z betonskimi jahači za preprečitev vzgona.

Na delu trase načrtovanega plinovoda, ki poteka po Vipavski dolini, je izdelan sistem hidromelioracij - osuševanje, ki jih predstavlja sistem melioracijskih jarkov. Območja namakanja na trasi plinovoda M3/1 odsek Kalce–Ajdovščina niso evidentirana, zato jih je potrebno v času priprave PGD evidentirati (pogoj II./1./1.1., alineja 5 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). PGD je treba izdelati tako, da je na območju hidromelioracij delovni pas projektiran na minimalno potrebno širino, ki še zagotavlja varno izvedbo plinovoda. Nadkritje nad plinovodno cevjo se mora povečati, po izvedbi nameravanega posega pa je treba zagotoviti nemoteno delovanje hidromelioracijskega sistema (pogoj II./1./1.1., alineja 6 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Vsi poškodovani dreni med gradnjo morajo biti obnovljeni v celotni širini delovnega pasu. Po končani gradnji je treba melioracijski sistem povrniti v prvotno stanje. DPN v petem odstavku 28. člena določa, da se mora plinovod M3/1 pri prečkanju hidromelioracijskih območij v Vipavski dolini prilagajati sistemu hidromelioracij. Na melioriranih površinah se mora plinovod M3/1 vkopati najmanj 2 m pod površino terena in najmanj 50 cm pod drenažnimi cevmi hidromelioracijskega kompleksa. Drenažne cevi se morajo prerezati in se po vgradnji plinovoda M3/1 obnoviti na celotnem delovnem pasu, tako da sta stanje in kakovost enaka kot pred gradbenim posegom.

Pred pričetkom del je treba pregledati, zabeležiti in foto dokumentirati stanje zemljišča, objektov (pogoj II./1./1.1., alineja 3 izreka tega okoljevarstvenega soglasja), da se dokumentira obstoječe stanje v primeru kasnejših zahtevkov lastnikov.

Naslovni organ ocenjuje vpliv nameravanega posega v času gradnje, ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 26. 28. in 29. členu DPN, ukrepov, ki so že upoštevani v Idejnem projektu Prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, Vodilna mapa s pripadajočimi načrti in elaborati, ki ga je pod št. 10634 septembra 2013, dopolnitev junija 2014 pripravilo podjetje PROJEKT d.d. NOVA GORICA, Kidričeva 9a, 5000 Nova Gorica (v nadaljevanju: IDP) in pogojev, navedenih v točki II./1./1.1. izreka tega okoljevarstvenega soglasja, kot zmeren na kakovost in uporabo tal ter kot zmeren in začasen na kmetijske površine.

B) Varstvo površinskih voda

B1) Obstoječe stanje okolja

Trasa predvidenega plinovoda poteka po območju površinskih vodotokov, ki so pogojeni predvsem s kamninsko podlago in zadostnimi količinami padavin. Najpomembnejši odvodnik obravnavanega območja je reka Vipava s svojimi pritoki. Površinske vode na širšem območju

nameravanega posega so vodotoki: Bela, Sopotnik, Dijak, Dupeljski potok, Zali potok, Šumljak, Podovšak.

Približno polovica trase plinovoda (od Kalca do Podkraja) poteka po izrazito kraškem svetu, nato pa se po dolini Bele spusti v dolino Vipave. Območje reke Bele sicer predstavlja morfološki prehod med kraškim in nižinskim svetom, pri čemer pa se gledano s hidrogeološkega vidika kraške značilnosti pojavljajo tudi na obeh primarnih vodotokih na obravnavanem odseku - Vipavi in Beli. Poleg Kalca in Ajdovščine sta večja kraja vzdolž (v bližini) načrtovane trase še Podkraj in Vrhpolje. Trasa prečka vplivni območji Bele in Vipave ter preko 20 manjših jarkov in potokov. Trasa delno poteka po poplavnih območjih, zato je bila za načrtovanje nameravanega posega izdelana Hidrološko hidravlična analiza Izdelava kart poplavne in erozijske nevarnosti ter kart razredov poplavne in erozijske nevarnosti na območju trase načrtovanega prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdovščina, ki jo je pod št. F16/2-FR/13 junija 2013 pripravil IZVO-R d.o.o., Pot za Brdom 102, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Hidrološko hidravlična analiza).

Za pretežni del trase plinovoda M3/1 Kalce–Ajdovščina veljajo običajni in zahtevnejši protierozijski ukrepi. Nevarnost erozije je večja na mestih prečkanja vodotokov in na delih trase, kjer so prisotna strmejša flišnata pobočja.

B2) Pričakovani vplivi v času gradnje in pogoji

Vpliv nameravanega posega na vodni režim se pričakuje v času priprave gradbišča, vključno z dostopnimi cestami, izkopov, v času priprave in polaganja cevovoda, v času zasipanja položenega plinovoda ter v času vzpostavitve prvotnega stanja vključno z zavarovanjem struge vodotoka na mestu prečkanja in sanacijo poškodovanih površin.

Vpliv na kakovost površinskih voda je v manjši meri možno pričakovati v času gradnje načrtovanega plinovoda.

Prisotnost gradbenih strojev in tovornih vozil na območju gradbišča predstavlja potencialno nevarnost za onesnaženje bližnjih vodotokov. V primeru izlitja goriv, mineralnih olj ali drugih tekočin iz gradbenih strojev in tovornih vozil je možen prehod teh onesnaževal v vodotoke:

- pri normalnih pogojih gradnje, ob upoštevanju varstvenih ukrepov in ob predpostavki, da na lokaciji nameravanega posega obratujejo le tehnično brezhibni in redno vzdrževani delovni stroji in naprave, možnosti vnosa onesnaževal v vode ni;
- v primeru alternativnega razvoja dogodkov je vnos onesnaževal v vodotoke majhen. Ob takojšnji odstranitvi onesnažene zemljine je nadaljnje pronicanje onesnaževala v vodotok onemogočeno;
- v primeru scenarija izjemnega dogodka, pri katerem pride do velikih odstopanj od normalnega poteka izvajanja del (trenutno razlitje nevarnih snovi iz rezervoarjev tovornih vozil in delovnih strojev - nezgoda, strojelom zaradi neustrezne organizacije del, neustrezno vzdrževane mehanizacije ali človeškega faktorja), se naenkrat lahko sprosti večja količina mineralnih olj, pri čemer obstaja velika verjetnost za onesnaženje vodotokov. Scenarij ni možen ob upoštevanju vseh zaščitnih ukrepov in ustrezni organizaciji gradbišča.

Kakršnokoli odlaganje gradbenih odpadkov v strugo vodotokov ali njihovo neposredno bližino ni predvideno in bo z organizacijo gradbišča in navodili izvajalcem preprečeno.

Vkopavanje cevovodov v strugo pri prečkanju vodotokov bo lokalno povzročilo začasno poškodbo struge in povečano motnost vode zaradi spiranja tal in s tem povečane prisotnosti trdnih delcev v vodi (kalnosti). Vpliv na povečano motnost vode bo nizvoden in glede na velikost vodotokov, ki jih preči plinovod, izrazito kratkotrajen, medtem ko bo obseg vpliva na morfološke značilnosti in poškodbe rečnih bregov in strug vodotokov odvisen od njihove sanacije po zasipu plinovoda.

Križanje vodotokov se izvede s prekopom z obbetoniranimi cevmi na kratki razdalji. Struga se na območju križanja zaščiti proti vodni eroziji. Izvede se ureditev s kamnito oblogo v obsegu minimalno 5,0 m vzvodno in nizvodno od plinovodne cevi oziroma v celotni širini delovnega pasu, če je to potrebno. Teme cevi je predvidoma na globini min. 1,0 m pod dnom urejenih, oziroma min. 1,5 m pod dnom neurejenih vodotokov in hudourniških strugah. Na tej globini poteka plinovodna cev še 3,0–5,0 m od zgornjega roba brežine na obeh bregovih. Vsa prečkanja manjših vodotokov (jarki, melioracijski jarki) se izvajajo s prekopom struge, in sicer v ozkem delovnem pasu. Protierozijska zaščita struge na območju križanja se izvede po potrebi ter po navodilih geologa. Struga se na območju križanja zaščititi s kamnito oblogo v obsegu najmanj 3,0 m. Križanja in posegi v struge vodotokov se izvedejo tako, da ne spremenijo pretoka vode, njene kakovosti in biološke raznovrstnosti.

Zaradi gradnje plinovoda niso trajno ogrožene hidrološke značilnosti, obstoječe fizikalno kemijske lastnosti vode (pričakovati je le povečano motnost vode v času gradnje), niti hidravlične značilnosti vodotokov.

Naslovni organ ocenjuje vpliv nameravanega posega na kakovost površinskih voda, upoštevajoč standarde Uredbe o stanju površinskih voda (Uradni list RS, št. 14/09, 98/10, 96/13 in 24/16), v času gradnje kot zmeren ob upoštevanju pogojev, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ter v 7. in 25. členu DPN.

Nameravani poseg prenosnega plinovoda bo na poplavnih območjih in prečkanjih strug vodotokov izveden kot vkopan cevovod pod površjem terena oziroma pod dnom pretočnega korita posameznih vodotokov. Zato ob načrtovani vzpostavitvi odtočnih razmer v strugah in na poplavnih površinah v prvotno stanje in ustrezni proti erozijski zaščiti, izvedba plinovoda ne bo spreminjala (poslabševala) odtoka visokih vod. Iz Hidrološko hidravlične analize je razvidno, da izvedba plinovoda s pripadajočimi objekti ne bo imela negativnega vpliva na vodni režim. Hkrati so ureditve načrtovane tako, da se pri gradnji izvede vse ukrepe, da ob eventualnem pojavu poplave ne bo škodljivega vpliva na vode in vodni režim, da ne bo drugih škodljivih vplivov na okolje in da se poplavna in erozijska ogroženost območja ne bo povečala.

Končna ugotovitev Hidrološko hidravlične analize je, da načrtovani prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina s svojo traso prečka več vodotokov in njihovih poplavnih območij. Kljub temu, da je plinovod vkopan, pa je treba na posameznih lokacijah upoštevati značilnosti vodnega režima in po potrebi izvesti ukrepe za zmanjšanje predvsem erozijske nevarnosti v sami strugi, izvesti ukrepe za zaščito pred mehanskimi poškodbami ter zagotoviti poplavno varnost merskim in čistilnim postajam. Izvedba plinovoda s pripadajočimi objekti ne bo imela negativnega vpliva na vodni režim.

V Poročilu o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016, je v poglavju 5.6. Vplivi na kakovost površinskih voda in poplavno varnost, 5.6.1 Vplivi v času gradnje navedeno, da plinovod sicer poteka tudi po poplavljenih območjih, kjer pa zaradi konfiguracije oziroma rabe terena ni pričakovati

bistvenih vplivov v primeru manjšega dviga terena v osi plinovoda. Edini odsek, kjer bi potencialno lahko bil vpliv, je odsek nad Sanaborjem, kjer poteka plin po cesti (po kateri se prelivajo tudi vode). Tam se lahko stanje po izgradnji plina za poseljena območja z ustrezno izbiro lokacij odvajanja vod s ceste celo izboljša.

Upoštevati je treba tudi določila 7. in 25. člena DPN. Dodatni omilitveni ukrepi (konkretno po vodotokih oziroma njihovih poplavnih območjih), ki izhajajo iz hidrološko-hidravlične analize so že vključeni v IDP in povzeti tudi v poglavjih 2.4.3.13 Poročila o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913 dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016. Na območjih, kjer so bili pred gradnjo plinovoda opaženi znaki očitne površinske, vodne ali druge erozije, je treba plinovod primerno zaščititi, zaustaviti obstoječe erozijske procese ter preprečiti nastajanje novih erozijskih žarišč.

Z namenom preprečitve škodljivega vpliva na vode in vodni režim in z namenom preprečitve povečanja poplavne ogroženosti območja ob eventualnem pojavu poplave je naslovni organ v izreku tega okoljevarstvenega soglasja določil pogoje II./2./2.1., Poplavna in erozijska območja ob vodotokih, alinea 1.

Naslovni organ ocenjuje vpliv nameravanega posega na poplavno in erozijsko varnost v času gradnje ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 7. in 27. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II./2./2.1., Poplavna in erozijska območja ob vodotokih, alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja, kot zmeren.

Iz posredovane dokumentacije je nadalje razvidno, da bodo nekateri deli trase plinovoda potekali ob površinskih vodotokih oziroma jih bodo prečkali. Predmetni plinovod bo torej delno potekal na priobalnih oziroma vodnih zemljiščih. Obravnavani plinovod sodi med objekte javne infrastrukture, zato zanj veljajo izjeme iz 37. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 110/02–ZGO-1, 2/04–ZZdr1-A, 41/04–ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15, v nadaljevanju: ZV-1). 37. člena ZV-1 namreč določa, da na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območjih presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za:

1. gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne in druge infrastrukture ter komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena. Vkopavanje cevovodov v strugo pri prečkanju vodotokov bo lokalno povzročilo začasno poškodbo struge in povečano motnost vode zaradi spiranja tal in s tem povečane prisotnosti trdnih delcev v vodi (kalnosti). Vpliv na povečano motnost vode bo nizvoden in glede na velikost vodotokov, ki jih preči plinovod, izrazito kratkotrajen, medtem ko bo obseg vpliva na morfološke značilnosti in poškodbe rečnih bregov in strug vodotokov odvisen od njihove sanacije po zasipu plinovoda,
2. gradnjo objektov grajenega javnega dobra po tem ali drugih zakonih.

Na območju poteka trase plinovoda zamočvirjena območja niso evidentirana. V primeru pojava le-teh med gradnjo se mora ureditev transportnih poti izvesti z izdelavo začasnih transportnih poti z nasutjem nosilnega tamponskega materiala na geosintetiku ali s polaganjem lesenih kolov (pogoj II./2./2.1., Posegi v zamočvirjena območja, alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja).

Naslovni organ ocenjuje vpliv nameravanega posega na vodna in priobalna zemljišča v času gradnje ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov,

določenih v 7. in 25. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II./2./2.1., Posegi v zamočvirjena območja, alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja, kot majhen.

V mnenju o sprejemljivosti nameravanega posega DRSV št. 35500-523/2016-3 z dne 8. 9. 2016 je bilo navedeno, da iz poročila o vplivih na okolje ni razvidno, če bo zaradi gradnje novega plinovoda M3/1 prišlo do zasipanja vrtač. DRSVN je v mnenju tudi navedel, da je glede na to, da so vrtače in njihova požiralna sposobnost izjemno pomembne pri funkcioniranju kraških vodnih sistemov, vrtače in njihovo funkcijo pri odvodu padavinskih in poplavnih voda treba ohraniti kolikor je mogoče v obstoječem stanju, oziroma, ko je zasutje nujno potrebno, to funkcijo nadomestiti na drugačen način.

V dopolnjenem Poročilu o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016, je v poglavju 6.1.5 Varstvo površinskih voda, 6.1.5.2 Dodatni ukrepi dodan omilitveni ukrep, ki v času gradnje prepoveduje zasipavanje kraških vrtač z izkopanim materialom. (pogoj II./2./2.1., Območja vrtač, alinea 1, vključil med pogoje tega okoljevarstvenega soglasja).

Naslovni organ ocenjuje skupen vpliv nameravanega posega na površinske vode v času gradnje ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 7. in 25. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II./2./2.1. izreka tega okoljevarstvenega soglasja, kot zmeren in začasen.

C) Varstvo podzemnih voda

C1) *Obstoječe stanje okolja*

Trasa plinovoda prečka dve vodni telesi podzemne vode: Goriška brda in Trnovsko-Banjška planota (ID 6021) in Kraška Ljubljana (ID 1010).

Vodovarstvena območja so sprejeta z Odlokom o varstvenih pasovih vodnih virov »Podlipa« v Vipavi (Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 14/83, v nadaljevanju: Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov »Podlipa«). Vodovarstvena območja so razdeljena na: najožji varstveni pas z najstrožjim režimom zavarovanja, ožji varstveni pas z najstrožjim režimom zavarovanja, širši varstveni pas s sanitarnim režimom zavarovanja in vplivni varstveni pas z blagim režimom zavarovanja.

Po določilih Odloka o varstvenih pasovih vodnih virov »Podlipa« poteka trasa plinovoda po skrajnem severnem območju vplivnega varstvenega pasu z blagim režimom zavarovanja izvira Podlipa v Vipavi. Plinovod poteka po širšem varstvenem pasu izvira Podlipa. Dolžina trase, ki je znotraj vodovarstvenega območja, je približno 6,021 km. Trasa plinovoda poteka po vodovarstvenem območju z režimom VVO III.

Lokalni vodni viri

Trasa poteka tudi v neposredni bližini lokalnih vodnih zajetij za vas Bela (izvir Sopotnik) in vas Sanabor (izvir Ročke). Izvir Sopotnik, ki je zajet za vaški vodovod naselja Bela, ima koordinate: GKX = 080815, GKY = 425400, Z = 645. Izvir, ki leži v sotočju grap pod Višnjami (Cergoli) je stalen, njegov pretok je od 1,2 do 5 l/s. Zajetje Ročke, ki napaja vodovod Sanabor, ima koordinate: GKX = 081395, GKY = 423405, Z = 412. Izvir leži ob cesti Sanabor–Bela, 300 m nad zaselkom Plavž. Pretok izvira je od 0,3 do 0,7 l/s.

Vodni vir Vipava

Izvir Vipava (zajet je izvir Podlipa) napaja skupni vodovodni sistem imenovan Vipava Skupni. V vodovod so speljani štirje izviri: Šumljak, Podlipa, Vrhpolje in izvira Budanje. Sistem oskrbuje s pitno vodo 5.815 uporabnikov. Priprava vode je urejena s filtracijo s peščenimi filtri, dezinfekcijo pa s plinskim klorom, UV-žarki in z Na-hipokloritom.

Izvir Podlipa je vir pitne vode za približno 1.500 prebivalcev Vipave z okolico, zajetje pa se nahaja znotraj ograde poleg stanovanjske hiše na Vojkovi ulici v Vipavi. Črpalke so v manjšem betonskem objektu s pokrovom na zgornji strani, iz objekta pa je narejen preliv presežne vode, ki odteka v Vipavo.

Na trasi nameravanega posega ni podeljene nobene koncesije za rabo vode. Na trasi nameravanega posega je v radiu ca. 1000 m več vodnih virov, ki imajo pridobljena vodna dovoljenja in na občinskem in državnem nivoju niso zaščitena z vodovarstvenimi območji.

C2) Pričakovani vplivi v času gradnje in pogoji

V času zemeljskih del bo lahko nastal vpliv tako na kemijsko stanje (potencialno kaljenje, onesnaženje podzemne vode z mineralnimi olji) kot tudi količinsko stanje podzemne vode.

Prisotnost gradbenih strojev in tovornih vozil na območju gradbišča predstavlja potencialno nevarnost za onesnaženje podzemne vode. V primeru izlitja goriv, mineralnih olj ali drugih tekočin iz gradbenih strojev in tovornih vozil je možen prehod teh onesnaževal v podzemno vodo. Med ostalimi možnimi viri onesnaženja oziroma vpliva na spremembe v kakovosti podzemne vode, ki pa se jih v obravnavanem primeru ocenjuje kot zanemarljive, so še:

- gradbeni material na osnovi cementa, apna ipd. (zaradi alkalnih spojin se potencialno lahko spremeni pH vrednost vode na in ob območju nameravanega posega, kar ima le kratkoročne posledice);
- pri pripravljanih gradbenih delih in pri gradnji se zaradi posegov v tla (izkopov) in tudi pri premeščanju izkopanega materiala lahko sprostijo snovi, ki so bile do tedaj v inertni obliki, s padavinskimi vodami pa se te snovi lahko spirajo v podzemno vodo, kar ima le kratkoročne posledice.

Na osnovi sledilnih poskusov je možno sklepati, da je vodni vir Vipava potencialno ogrožen, če bi prišlo do scenarija najslabše možnosti - razlitja nevarnih snovi iz rezervoarjev tovornih vozil in delovnih strojev.

V Analizi tveganja za onesnaženje vodnega telesa podzemne vode za gradnjo prenosnega plinovoda M3/1 Kalce–Ajdoščina, ki jo je pod št. 202913-dn junija 2013 pripravilo podjetje E-NET OKOLJE d.o.o., Ljubljana (v nadaljevanju: Analiza tveganja) je podan izračun relativne občutljivosti za primer vodnega vira Vipava, saj je iz sledilnih poskusov razvidno, da se glede na dinamiko podzemnih vod na obravnavanih območjih, potencialno onesnaženje lahko pričakuje le na tem viru pitne vode.

Tudi za smer podzemne vode na območju Vipave so bili uporabljeni rezultati sledilnih poskusov, ki kažejo, da voda iz tega območja teče v smeri vodnega vira Vipava, zato je bil za ta vodni vir izdelan izračun relativne občutljivosti. Izračun je pokazal, da je relativna občutljivost večja kot jo dopušča/predpisuje Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). V času gradnje plinovoda bi se, v primeru scenarija najslabše možnosti, v podzemni vodi lahko povišale vrednosti mineralnih olj (v primeru razlitja goriv iz transportnih ali gradbenih vozil), drugi parametri kemijske sestave pa niso ogroženi. Iz navedenega sledi, da je treba za preprečevanje nesreč upoštevati pogoje iz Analize tveganja, omilitvene ukrepe, navedene v poročilu o vplivih na okolje, ukrepe, določene v 26. členu DPN.

V okviru gradnje plinovoda se izvede prestavitev zajetja »Vodovod Sanabor«, ki se nahaja na zemljišču v k. o. 2377 Sanabor s parc. št. 421/1. Zajetje se premakne severno, v brežino. V okviru gradnje se izvede tudi prestavitev obstoječega vodovoda enakega premera v dolžini približno 230 m, ki poteka v cestnem telesu. V času izvajanja gradbenih del se zagotovi napajanje vodovodnega omrežja z dovozom pitne vode v zbiralnik nad vasjo Sanabor.

Zajetje Sanabor, ki je locirano na zemljišču v k. o. 2377 Sanabor s parc. št. 421/1, se po dosegljivih podatkih (ARSO, Atlas okolja) ne nahaja na območju vodovarstvenih pasov zaščitenih z Odlokom o vodovarstvenih pasovih »Podlipa«. Kljub temu je treba za prestavitev navedenega vodnega vira pridobiti soglasje upravljavca vodovoda. Upravljavcu vodovoda mora biti omogočen nadzor nad vsemi deli povezanimi z opustitvijo dosedanjega vira in izvedbo novega vira pitne vode (pogoj II./3./3.1., alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Z upoštevanjem navedenega pogoja se prepreči nepooblaščno in nenadzorovano poseganje v zajetje.

Na trasi plinovoda je bila v okviru priprave Poročila o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016, v radiju ca. 1000 m od trase ocenjena možnost vpliva gradnje plinovoda na vodne vire, ki imajo pridobljena vodna dovoljenja. Podatki o vodnih dovoljenjih so bili pridobljeni na Atlasu okolja (september 2016). Pretežni del zajetij na območju planote Hrušica ima pridobljeno vodno dovoljenje za lastno oskrbo s pitno vodo, v Vipavski dolini pa za zalivanje kmetijskih površin. Glede na hidrogeološki položaj je večina vodnih virov izven območja, kjer bi pri izvajanju nameravanega posega lahko prišlo do vpliva na zajete vodne vire. Slednje se nanaša na:

- vse vodne vire (ki imajo vodno dovoljenje), ki so locirani severno od ceste Trševje–Podkraj–Višnje–Col–Avžlak–Podavžlak,
- vodna vira na območju »Na bregeh«:
  - št. vodnega dovoljenja 35526-118/2007, za lastno oskrbo s pitno vodo,
  - št. vodnega dovoljenja 35537-7798/2007, za lastno oskrbo s pitno vodo,
- vodna vira na območju južno od ceste Pilarji–Na Mosteh:
  - št. vodnega dovoljenja 35526-8082/2004, za lastno oskrbo s pitno vodo,
  - št. vodnega dovoljenja 35537-7798/2007, za lastno oskrbo s pitno vodo,
- vodni vir na območju Špil:
  - št. vodnega dovoljenja 35526-13767/2004, za lastno oskrbo s pitno vodo,
- vodna vira na območju severno od ceste Sanabor–Zavetniki:
  - št. vodnega dovoljenja 35526-14774/2004, za lastno oskrbo s pitno vodo,
  - št. vodnega dovoljenja 35537-7723/2007, za lastno oskrbo s pitno vodo,
- vodni vir na območju južno od Sanaborja:
  - št. vodnega dovoljenja 35526-13128/2004, voda za druge namene,
- vodni vir na območju južno od ceste na Mosteh–Cergoli (v dolini Lazarjeve grape):
  - št. vodnega dovoljenja 35526-15315/2004, za lastno oskrbo s pitno vodo.

Na območju prečkanja visoke planote Hrušice se gladina kraške podtalnice večinoma nahaja v globini med 30 in 50 m. Plitveje je v začetnem delu na območju zahodno od Kalca (kjer pa ni podeljenih vodnih dovoljenj), kjer se ob zelo vodnatih razmerah v estavelah lahko preliva na površje in poplavi nižje predele.

Glede na to, da bo pri gradnji plinovoda potrebno izkopati jarek globine 2,5 m, naslovni organ meni, da s tem ne bo povzročen neposreden vpliv na kraška povirja oziroma smeri pretokov podzemnih vodotokov na kraškem terenu. Zaradi oddaljenosti navedenih vodnih virov in njihove lege glede na lego plinovoda (vsi navedeni vodni viri so locirani višje ležeče od trase plinovoda) ter ob upoštevanju zaščitnih ukrepov v času gradnje v poglavju 6.1.6 Poročila o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016, ni pričakovati negativnih vplivov na te vodne vire. Izgradnja plinovoda prav

tako ne bo vplivala na količinsko stanje podzemne vode. Glede na navedeno se ocenjuje, da nameravani poseg v času gradnje na kvaliteto teh vodnih virov ne bo vplival.

Na območju trase, ki poteka po Vipavski dolini, se vsa vodna dovoljenja nanašajo na zajem vodotoka za rabo vode za namakanje kmetijskih površin. Vodnih dovoljenj, ki bi se nanašala na zajem podzemne vode in vrtin ali izvirov, na tem območju ni. Z upoštevanjem ukrepov za preprečitev, zmanjšanje ali odpravo negativnih vplivov v poglavju 6.1.6 Poročila o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016, trajni vplivi niso možni. Zaradi gradnje plinovoda niso trajno ogrožene hidrološke značilnosti, obstoječe fizikalno kemijske lastnosti vode (pričakovati je le kratkotrajna in prehodna povečano motnost vode v času gradnje, ki pa bo le kratkotrajne narave), niti hidravlične značilnosti vodotokov.

Glede na navedeno se ocenjuje, da nameravani poseg v času gradnje na kvaliteto teh vodnih virov ne bo vplival.

Vodni viri, ki imajo pridobljeno vodno dovoljenje in kjer bi po izvedbi nameravanega posega lahko prišlo do vpliva na zajete vodne vire:

- št. vodnega dovoljenja 35526-9288/2004 (Sopotnik), za lastno oskrbo s pitno vodo,
- št. vodnega dovoljenja 35526-9424/2004 (Bela Sopotnik), za lastno oskrbo s pitno vodo,
- št. vodnega dovoljenja 35526-117/2008 (Sanabor–Ročke) – oskrba z vodo, ki se izvaja kot gospodarska javna služba,
- št. vodnega dovoljenja 35526-15353/2004 (neimenovan (višina zaselka Plavž)), za lastno oskrbo s pitno vodo,
- št. vodnega dovoljenja 35526-26850/2004 (neimenovan (višina Gorenje vasi)), za lastno oskrbo s pitno vodo.

Trasa poteka tudi v neposredni bližini zgoraj navedenih izvirov, ki so zajeti za potrebe lokalnega prebivalstva. Glede na to, da so vsi ti vodni viri višje ležeči od trase plinovoda in, da bo pri gradnji plinovoda potrebno izkopati jarek le do globine 2,5 m, naslovni organ meni, da s tem ne bo povzročen neposreden vpliv na smeri pretokov podzemnih vodotokov na tem območju. Z upoštevanjem uveljavljenih varnostnih ukrepov v času gradnje iz poglavja 6.1.6 Poročila o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016, ne bo razlitja mineralnih olj iz vozil in razlitja onesnaževal. Posledično ne bo vnosa potencialnih onesnaževal v tla. Morebitno onesnaženje se lahko zgodi le v primeru trenutnega razlitja nevarnih snovi (mineralnih olj) iz rezervoarjev tovornih vozil in delovnih strojev. Ob upoštevanju zaščitnih ukrepov navedenih v poročilu o vplivih na okolje, je ta verjetnost zelo majhna oziroma ni verjetna. Pred zemeljskimi deli na območju teh zajetij je potrebno o pričetku del preventivno obvestiti lastnike vodne pravice. Tudi v primeru zakalitve vode v posameznem vodnem viru se ocenjuje, da se bo stanje podzemne vode po končanih delih vzpostavilo nazaj v prvotno stanje. Glede na zelo kratke odseke trase plinovoda, ki potekajo mimo zgoraj navedenih vodnih virov (in s tem povezanega kratkega časa del), njihove lege (vodni viri so višje ležeči od trase plinovoda) ter ob upoštevanju zaščitnih ukrepov v času gradnje iz zgoraj navedenega poglavja poročila o vplivih na okolje ni pričakovati negativnih vplivov na te vodne vire. Izgradnja plinovoda prav tako ne bo vplivala na količinsko stanje podzemne vode.

Naslovni organ je v izreku tega okoljevarstvenega soglasja vključil pogoj, ki določa, da se morajo pri gradnji v bližini vodnih virov Sopotnik in Ročke izvesti nujni gradbenotehnični ukrepi za zavarovanje vodnega zajetja Sopotnik (pogoj II./3./3.1., alinea 2 izreka tega

okoljevarstvenega soglasja). V nadaljevanju načrtovanja bi bilo preventivno potrebno predvideti gradbeno tehnične ukrepe tudi za zavarovanje zgoraj navedenih izvirov.

Glede na navedeno se ocenjuje, da nameravani poseg v času gradnje na količinsko stanje in kvaliteto teh vodnih virov ne bo vplival.

Pri izdelavi projektne dokumentacije je treba upoštevati še druge omilitvene ukrepe, ki so določeni v Analizi tveganja na str. 54–56. Nekatere med njimi je naslovni organ vključil med pogoje v točki II./3./3.1., alinea 3–10 izreka tega okoljevarstvenega soglasja, ostali pa so manj konkretni in jih naslovni organ med pogoje tega okoljevarstvenega soglasja ni vključil, kljub temu predlaga, da se jih upošteva pri izvedbi nameravanega posega.

V času gradnje je treba upoštevati tudi Uredbo o obremenjevanju tal z vnašanjem odpadkov (Uradni list RS, št. 34/08 in 61/11).

Glede na predhodno izvedena čiščenja ni pričakovati, da bi bila voda, uporabljena za trdnostni in tesnostni preizkus, kakorkoli obremenjena z onesnaževali. Ne glede na navedeno, vode uporabljene v ta namen, iz preventivnih razlogov, ni dopustno izpuščati v podtalje na območju vodovarstvenih pasov (pogoj II./3./3.1., alinea 5 izreka tega okoljevarstvenega soglasja).

Naslovni organ je v izrek tega okoljevarstvenega soglasja vključil tudi pogoj (pogoj II./3./3.1., alinea 8), ki določa, da morajo vzdrževalna dela (kot npr. menjava olja) na gradbenih strojih potekati izven gradbišča, v ustrezno opremljenih delavnicah, le izjemoma na območju gradbišča na za to vnaprej predvideni in za naftne derivate neprepustno utrjeni površini oziroma zavarovani tako, da je preprečen izliv naftnih derivatov v tla in posredno v podtalnico. Točenje goriva v gradbene stroje na območju gradbišča je potrebno izvajati z ustrezno cisterno za razvoz goriva in na vnaprej določenih in ustrezno pripravljenih mestih. Točenje goriva in olja iz sodov ni dopustno. Na območju trase ni dopustno skladiščenje goriv.

Nevarne odpadke je treba zbirati ločeno (prepovedano je mešanje nevarnih odpadkov z ostalimi odpadki) (pogoj II./3./3.1., alinea 9 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Določeno mora biti ustrezno opremljeno mesto na območju gradbišča (izven gradbene jame) za začasno skladiščenje nevarnih odpadkov, skladiščne posode za nevarne odpadke pa morajo biti iz ustreznih materialov (odpornih na skladiščene snovi), zaprte in ustrezno označene (oznaka odpadka, oznaka nevarnosti), s čimer bo preprečeno iztekanje ali izpiranje nevarnih snovi v tla in podzemno vodo.

Z namenom preprečitve izlivanja nevarnih in drugih tekočih odpadkov v tla, je naslovni organ v izreku tega okoljevarstvenega soglasja določil pogoj II./3./3.1., alinea 10.

Ob upoštevanju pogojev iz Analize tveganja, omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 26., 28. in 29. členu DPN, upoštevajoč standarde Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12 in 66/16, v nadaljevanju: Uredba o stanju podzemnih voda), ukrepov vključenih v IDP in pogojev, navedenih v točki II./3./3.1. izreka tega okoljevarstvenega soglasja, je naslovni organ mnenja, da zaradi gradnje nameravanega posega ne bo ogrožen noben vir pitne vode. Izgradnja plinovoda ne bo vplivala na količinsko stanje podzemne vode in njeno kakovost. Zaradi navedenega naslovni organ ocenjuje, da vpliva posega v času gradnje na podzemno vodo ne bo.

C3) Pričakovani vplivi v času obratovanja in pogoji

Glede na fizikalno kemijske značilnosti zemeljskega plina, onesnaženje podzemne vode, zaradi morebitnih izpustov zemeljskega plina ni možno. Na trasi obravnavanega plinovoda ne bodo stalno prisotna vozila oziroma bodo prisotna le ob pregledih. Morebitno onesnaženje se lahko zgodi le v primeru okvarjenega preglednega vozila, ki bi se eventualno zadrževalo na prostih neutrjenih površinah. Pri tem je možno izlivanje tehničnih tekočin iz mehanskih sklopov vozila. V tem primeru sicer pride do minimalnega onesnaženja tal, vendar onesnaževalo zaradi majhnih količin ne prodre v globino tal ter hkrati zaradi razgradnih in retardacijskih procesov na tleh samih ne pride do nivoja podzemne vode. Izvedejo se ukrepi za sanacijo onesnaženega območja. Ob morebitnem onesnaženju se, ob pravilnem ravnanju, onesnažena zemljina tudi takoj odstrani, tako da je eventualno nadaljnje pronicanje onesnaževala v globino tal onemogočeno. Vplivov na kakovost podzemne vode in vire pitne vode v primeru navedenega razvoja dogodkov ne bo.

Ker je zemeljski plin lažji od zraka, v primeru kakršnih koli poškodb plinovoda ta prehaja v zrak. Zemeljski plin je hkrati v vodi le nepomembno topen.

V času obratovanja je možen nastanek kondenzata v plinovodu (z vsebnostjo naftnih derivatov). Kondenzat se bo v celoti zajelo in začasno shranjevalo v posebnih namenskih delih filter separatorjev (posebnih zbiralnikih - slednji so neprepustni in brez iztoka), od koder se ga bo pretočilo v namenske cisterne in se ga nato kot odpadke predalo v odstranjevanje pri pooblaščenemu odstranjevalcu oziroma zbiralcu tovrstnih odpadkov. Glede na navedeno v času obratovanja ne bo emisij v podzemne vode.

Pri izdelavi projektne dokumentacije je treba upoštevati še druge omilitvene ukrepe, ki so določeni v Analizi tveganja na str. 54–56. Enega med njimi je naslovni organ vključil med pogoje v točki II./3./3.2., alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja, ostali pa so manj konkretni in jih naslovni organ med pogoje tega okoljevarstvenega soglasja ni vključil, vseeno pa predlaga, da se jih upošteva pri izvedbi nameravanega posega, kot npr.:

- vsaka kontrola plinovoda ter izvajanje morebitnih vzdrževalnih ali servisnih del na plinovodu mora biti listinsko dokazljivo.

Upoštevati je treba tudi interventne ukrepe v času obratovanja, ki se morajo izvajati v primeru razlitja nevarnih snovi/pripravkov med obratovanjem, in sicer glede na namembnost obravnavanega dela objekta predvsem iztoka goriva ali tehničnih tekočin iz servisnih oziroma kontrolnih vozil ob eventualni havariji le teh.

Ukrepi med obratovanjem obsegajo zbiranje razlitega pripravka (goriva, maziv..) in odvoz. Odvoz nevarnih odpadkov lahko vrši le podjetje, ki je zavedeno v seznam zbiralcev oziroma odstranjevalcev tovrstnih odpadkov. Spiranje neposredno v okolje ni dovoljeno.

Ostali interventni ukrepi so smiselno enaki kot v času gradnje, vključno s postopkom v primeru razlitja oziroma onesnaženja površine.

Ob upoštevanju pogojev iz Analize tveganja, omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 26., 28. in 29. členu DPN, ukrepov vključenih v IDP in pogojev, navedenih v točki II./3./3.2. izreka tega okoljevarstvenega soglasja, zaradi obratovanja nameravanega posega ne bo vpliva na kvaliteto podzemne vode in vodnih virov in ne bodo preseženi standardi iz Uredbe o stanju podzemnih voda.

D) Ohranjanje narave

D1) Obstoječe stanje okolja

Inventarizacija rastlinstva, živalstva in habitatnih tipov je bila opravljena v okviru okoljskega poročila. Opis obstoječega stanja okolja je povzet po Okoljskem poročilu za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, ki ga je aprila 2015 izdelal Projekt d.d., april 2015.

Habitatni tipi

Znotraj delovnega pasu plinovoda med Kalcami in Ajdovščino leži 99,4 ha površin, od tega je 69 ha (ali 71,5%) površin z varovanimi habitatni (Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/03, 36/09 in 33/13, v nadaljevanju: Uredba o HT)) in v prilogi I Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (Uradni list L 206 z dne 22.07.1992). V delovnem pasu bo posekanih 37,9 ha površin kvalifikacijskega habitatnega tipa *Ilirska bukovja* (Physis 41.1C, FFH 91K0).

Habitatni tipi v skladu z Uredbo o HT na širšem območju trase nameravanega posega so:

- trasa plinovoda med Kalcami in Ajdovščino se začne na travnikih vzhodno od kmetije Gruden na Kalcah. Med travniki gre za *srednjeevropska zmerno suha travišča s prevladujočo pokončno stoklaso* (Physis 34.322, FFH 6210(*)), *srednjeevropska zmerno suha travišča z glotami* (Physis 34.323, FFH 6210(*)) in *srednjeevropske kseromezofilne nižinske travnike na razmeroma suhih tleh in nagnjenih legah s prevladujočo visoko pahovko* (Physis 38.221, FFH 6510);

- gozdne površine na tem delu v glavnem pripadajo *ilirskim bukovjem* (Physis 41.1C, FFH 91K0), delno pa *ilirskim gradnovim belogabrovjem v notranjosti* (Physis 41.2A11, FFH 91L0), oba habitatna tipa se po Uredbi o HT prednostno ohranjata. Ilirska bukovja so tudi kvalifikacijski habitatni tip območja Natura 2000 POO Trnovski gozd – Nanos, v katerem leži večina načrtovane trase plinovoda. Gozdnim površinam je večinoma primešana lokalno tujerodna smreka (Physis 42.26 - *pogozditve s smreko z avtohtonimi vrstami v podrastí*), kar slabša kvaliteto osnovnega gozdnega habitatnega tipa.

V nadaljevanju trasa plinovoda proti zahodu do Hrušice poteka predvsem čez gozdne površine, večinoma ob poseki obstoječega plinovoda. Tudi tu gozd pripada *ilirskim bukovjem* (Physis 41.1C, FFH 91K0) s primešano smreko. V bližini trase so redka *srednjeevropska zmerno suha travišča s prevladujočo pokončno stoklaso* (Physis 34.322, FFH 6210(*)). Na večini poseke obstoječega plinovoda so se vzpostavili podobni tipi travnikov, ki so bili zaradi "sekundarnega rastišča" in delno razritih, kamnitih tal uvrščeni v nadrejeno kategorijo (Physis 34.32 - *srednjeevropska suha in polsuha travišča s prevladujočo pokončno stoklaso*, FFH 6210(*));

- zahodno od Hrušice trasa delno poteka ob poseki obstoječega plinovoda čez gozd z *ilirskimi bukovji* (Physis 41.1C, FFH 91K0) s primesjo smreke, nato pa čez mozaik travnikov, ki v glavnem pripadajo habitatnim tipom *srednjeevropska zmerno suha travišča s prevladujočo pokončno stoklaso* (Physis 34.322, FFH 6210(*)), *srednjeevropska zmerno suha travišča z glotami* (Physis 34.323, FFH 6210(*)) in *srednjeevropski kseromezofilni nižinski travniki na razmeroma suhih tleh in nagnjenih legah s prevladujočo visoko pahovko* (Physis 38.221, FFH 6510). Na nekaterih travnikih na tem delu so bile zabeležene tudi kukavičnice. Poleg visoko vrednotenih travniških površin so bile na tem delu skartirane tudi nizko vrednotene njive in *zmerno suhi intenzivno gojeni travniki* (Physis 81.1), več jih je v dolini južno od Podkrajja.

Zahodno od Podkrajja se trasa plinovoda čez gozd z *ilirskimi bukovji* (Physis 41.1C, FFH 91K0) spusti v dolino potoka Bela, nato pa se spet dvigne na travnike vzhodno od vasi Višnje, ki večinoma pripadajo habitatnima tipoma *srednjeevropska zmerno suha travišča s prevladujočo pokončno stoklaso* (Physis 34.322, FFH 6210(*)) in *srednjeevropski kseromezofilni nižinski travniki na razmeroma suhih tleh in nagnjenih legah s prevladujočo visoko pahovko* (Physis

38.221, FFH 6510). Od gozdnih površin se na tem delu začnejo pojavljati tudi *toploljubna in primorska hrastovja* (Physis 41.7) in *termofilni gozdovi mešanih listavcev* (Physis 41.8), oba habitatna tipa se po Uredbi o HT prednostno ohranjata;

- zahodno od Višenj se trasa ob poseki obstoječega plinovoda spet spusti v dolino potoka Bela in poteka po njej do Sanaborja in Vrhpolja. Od gozdnih površin na tem delu prevladujejo *toploljubna in primorska hrastovja* (Physis 41.7) in *termofilni gozdovi mešanih listavcev* (Physis 41.8), ponekod s primešanim lokalno tujerodnim črnim borom (Physis 42.67 - *pogozditve s črnim borom*). Ob potoku Bela so razvita tudi *črnojelševja in jesenovja ob hitro tekočih vodah* (Physis 44.32, FFH 91E0*), ponekod s primešano tujerodno robinijo. Travniške površine pripadajo *srednjeevropskim kseromezofilnim nižinskim travnikom na razmeroma suhih tleh in nagnjenih legah s prevladujočo visoko pahovko* (Physis 38.221, FFH 6510) in pa *submediteransko-ilirskim polsuhim travnikom* (Physis 34.753, FFH 62A0), ki se prednostno ohranjajo po Uredbi o HT.

Na končnem delu načrtovane trase plinovoda med Vrhpoljem in Ajdovščino prevladujejo intenzivno obdelane kmetijske površine. Med Vrhpoljem in Dolenjo vasjo je precej njiv, vinogradov, sadovnjakov in intenzivno gojenih ali sejanih travnikov, od naravovarstveno pomembnejših HT pa so bili na tem delu skartirani samo *submediteranski-ilirski polsuhi travniki* (Physis 34.753, FFH 62A0).

Na zadnjem delu trase med Dolenjo vasjo in Ajdovščino pa prevladujejo njive in sejani travniki, od habitatnih tipov, ki se jih po Uredbi o HT prednostno ohranja je na tem delu samo obvodna vegetacija ob reki Vipavi (*vzhodnoevropska belovrbovja s topoli* (Physis 44.132, FFH 91E0*), ki pa se ji delovni pas plinovoda v celoti izogne.

Lega jamskih vhodov v okolici plinovoda Kalce–Ajdovščina

Posebnost območja plinovoda predstavlja habitatni tip (8310) *Jame, ki niso odprte za javnost*. Na odseku Kalce–Ajdovščina so jame na vzhodu oblikovane v jurskih apnencih in dolomitih, v osrednjem delu v apnencih in dolomitih kamnin iz zgornje in spodnje krede ter na vzhodu na stiku slednjih kamnin s terciarnimi flišnimi kamninami. Vse jame so geomorfološke podzemeljske naravne vrednote, določene s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10 in 23/15). Habitatni tip 8310 *jame, ki niso odprte za javnost* pa je tudi kvalifikacijski habitatni tip za območje Natura 2000 POO Trnovski gozd–Nanos, določeno z Natura uredbo, čez katero poteka trasa plinovoda.

Osnovne podatke o jamah so izdelovalci poročila o vplivih na okolje pridobili iz Osnovnih podatkov o podzemnih jamah (IZRK 2009, 2013) in lastnih terenskih ogledov in meritev, izvedenih v letih 2009, 2010 in 2013. Preverjene so bile vse lege jam. Med terenskim delom so izdelovalci poročila o vplivih na okolje odkrili še ostanek Jame pod Višnjami, ki še ni registrirana.

Rastlinstvo

Na in v bližini delovnega pasu plinovoda je bilo zabeleženih nekaj zavarovanih vrst rastlin, predvsem kukavičnic. Na odseku med Kalcami in Podkrajem je bil na suhih travnikih pogost navadni kukavičnik (*Gymnadenia conopsea*), prstasta kukavica (*Dactylorhiza sp.*) - oziroma verjetno fuchsova prstasta kukavica (*Dactylorhiza maculata ssp. fuchsii*). Pogosto je bil opažen tudi jajčastolistni muhovnik (*Listera ovata*). Na odseku ob potoku Bela in v bližini Sanaborja, kjer se plinovod spusti proti Vipavski dolini sta bila zabeležena piramidasti pilovec (*Anacamptis pyramidalis*) in temnordeča močvirnica (*Epipactis atrorubens*). Od drugih zavarovanih vrst rastlin je bila v bližini Podkraja opažena še brstična lilija (*Lilium bulbiferum*).

Ptice

Podatki o pticah so bili pridobljeni iz monitoringov populacij izbranih vrst ptic in popisov za novi ornitološki atlas gnezdičk Slovenije ter naključnih podatkov, ki so jih prispevali prostovoljci DOPPS. Izhodiščno stanje ptic je podano za 500 m pas plinovoda (250 m na obe strani trase plinovoda).

Odsek Kalce–Hrušica

Na trasi in v neposredni bližini trase bivajo gozdne vrste ptic. Na tem odseku trase biva kozača (*Strix uralensis*), lesna sova (*Strix aluco*), v bližini je bil zabeležen mali skovik (*Glaucidium passerinum*). Iz družine žoln gnezdita tukaj poleg povsod pogostega velikega detla (*Dendrocopos major*) tudi črna žolna (*Dryocopus martius*) in pivka (*Picus canus*).

Odsek Hrušica–Višnje

Na ekstenzivnih travnikih je še dovolj strukturnih elementov, ki so pomembni za ptice kmetijske krajine. Pogoste gnezdičke tod so rjavi srakoper (*Lanius collurio*), drevesna cipa (*Anthus trivialis*), hribski škrjanec (*Lullula arborea*), malenkost bolj redek je prosnik (*Saxicola torquata*). Na bolj suhih, južno orientiranih travnikih, gnezdi rjava penica (*Sylvia communis*). Na preletu se redno ustavljata repaljščica (*Saxicola rubetra*) in kupčar (*Oenanthe oenanthe*). Tu je mogoče opaziti rumenega strnada (*Emberiza citrinella*), kakor plotnega strnada (*Emberiza cirrus*). Odprta mozaična krajina in skalne stene tvorijo habitat, ki je zelo ugoden za veliko uharico (*Bubo bubo*). En par gnezdi v južno orientiranih stenah nad vasjo Bela.

Odsek Višnje–Vrhpolje

Na potoku Bela gnezdita za hitro tekoče vode značilni vrsti siva pastirica (*Motacilla cinerea*) in povodni kos (*Cinclus cinclus*). Nad potokom Bela gnezdi velika uharica (*Bubo bubo*), na južno obrnjenih skalnih stenah pri naselju Bela in v stenah dolvodno od Sanaborja, med zaselkoma Zavetniki in Tekec, poleg nje pa v istem območju gnezdi tudi lesna sova (*Strix aluco*). Kjer so termofilna gabrovja in hrastovja ter črna borovja, gnezdi podhujka (*Caprimulgus europaeus*). Poleg omenjenih vrst tu gnezdi hribski škrjanec (*Lullula arborea*), rjavi srakoper (*Lanius collurio*), v sadovnjakih in v gozdčih gnezdita vijeglavka (*Jynx torquilla*) in zelena žolna (*Picus viridis*). Tudi tu je v kulturni krajini dokaj številčen plotni strnad (*Emberiza cirrus*).

Odsek Vrhpolje–Ajdovščina (smetišče)

Na tem odseku gnezdi hribski škrjanec (*Lullula arborea*), rjavi srakoper (*Lanius collurio*), plotni strnad (*Emberiza cirrus*), prosnik (*Saxicola torquata*), redkejši je veliki strnad (*Miliaria calandra*). Termofilni hrastovi gozdiči, mejice ter drevesa in grmišča ob potokih so življenjski prostor slavca (*Luscinia megarhynchos*). Sadovnjake in gozdiče poseljujejo mali detel (*Dendrocopos minor*), zelena žolna (*Picus viridis*), črna žolna (*Dryocopus martius*) in vijeglavka (*Jynx torquilla*). V ravnini gnezdi poljski škrjanec (*Alauda arvensis*) ter, kjer so gola tla, čopasti škrjanec (*Galerida cristata*). Na območjih z več grmičevja gnezdi rjava penica (*Sylvia communis*). V melioracijskih jarkih, ki so zaraščeni s trstičjem sta zelo redki gnezdički srpična trstnica (*Acrocephalus scirpaceus*) in rakar (*Acrocephalus arundinaceus*). Na ajdovskem polju gnezdi črnočeli srakoper (*Lanius minor*), ena izmed najbolj ogroženih slovenskih gnezdičk. Črnočeli srakoper (*Lanius minor*) gnezdi izključno na topolovih drevesih ter v odraslih visokodebelnih sadovnjakih. Na ajdovskem polju gnezdi dva para v okolici odlagališča odpadkov. Pogosta gnezdička tod je postovka (*Falco tinnunculus*).

Ajdovsko polje je pomembna površina za zimske goste in preletnike. Redno se tu ustavljajo in prehranjujejo stoglave jate rumenonogih galebov (*Larus michahellis*), velika bela čaplja (*Egretta alba*), siva čaplja (*Ardea cinerea*). Od ujed so redni preletniki rdečenoga postovka (*Falco*

vespertinus), rjavi lunj (*Circus aeruginosus*), močvirski lunj (*Circus pygargus*) in pepelasti lunj (*Circus cyaneus*), v bližini pri Vipavi je bil opažen tudi stepski lunj (*Circus macrourus*). Od sov gnezdi tu poleg pogoste lesne sove (*Strix aluco*) tudi redkejši čuk (*Athene noctua*), v odprti krajini na ravnini pa še redkejša pegasta sova (*Tyto alba*).

Sesalci

Trasa plinovoda med Ajdovščino in Kalcami poteka tudi po POO Trnovski gozd – Nanos, za katerega so kvalifikacijske vse tri vrste velikih zveri: rjavi medved (*Ursus arctos*), volk (*Canis lupus*) in evrazijski ris (*Lynx lynx*). Trasa plinovoda poteka na odseku Col-Kalce po ekološko pomembnem območju Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri (ID 80000), določenem z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13 in 99/13). Na širšem območju trase plinovoda pa se v zadnjih letih pojavljajo tudi posamezni osebki šakala (*Canis aureus*). Življenjski prostor divje mačke (*Felis sylvestris*) so gozdovi s številnimi razpokami in votlinami. Predvideva se, da se pojavlja na gozdnem območju trase.

Med veliko divjad na širšem območju trase plinovoda sodijo srna (*Capreolus capreolus*), jelen (*Cervus elaphus*), divji prašič (*Sus scropha*) in gams (*Rupicapra rupicapra*). Damjak (*Dama dama*) se na območju pojavlja v primeru pobegov iz obor, na območju je prisoten tudi muflon (*Ovis ammon*). Med malo divjad sodijo lisica (*Vulpes vulpes*), jazbec (*Meles meles*), kuna zlatica (*Martes martes*), kuna belica (*Martes foina*) ter poljski zajec (*Lepus europaeus*).

V okolici Ilirske Bistrice je pogost dihur (*Mustela putorius*). Hermelinu (*Mustela erminea*) ustrezajo rečni in potočni bregovi, okolica poraslih ribnikov, svetli travniki, tudi obmejki med poljedelskim in travnatim svetom. Mala podlasica (*Mustela nivalis*) se izogiba mokrih (vlažnih) pokrajin in se še redkeje kot hermelin prilagaja na življenje v gozdovih. Dihur, kuna belica in mala podlasica se mnogokrat naselijo v vaseh ter živijo blizu človeka. Od ježev je na območju prisoten le beloprski jež (*Erinaceus concolor*). Navadni polh (*Glis glis*) je splošno prisoten na območju trase, kjer so prisotni mešani/listnati gozdovi. V podobnem habitatu živi drevesni polh (*Dryomys nitedula*), ki je sicer redkejši. Na območju prav tako živi podlessek (*Muscardinus avellanarius*). Med drugimi talnimi sesalci, ki so uvrščeni na Rdeči seznam Republike Slovenije na podlagi Pravilnika o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list, št. RS, št. 82/02 in 42/10, v nadaljevanju: Rdeči seznam), se na območju trase z gotovostjo pričakujejo še: gozdna rovka (*Sorex araneus*), mala rovka (*Sorex minutus*), gorska rovka (*Sorex alpinus*), vrtna rovka (*Crocidura suaveolens*), poljska rovka (*Crocidura leucodon*), navadni krt (*Talpa europaea*) in navadna veeverica (*Sciurus vulgaris*).

Netopirji

Stanje netopirske favne je bilo opisano na podlagi podatkov, pridobljenih s terensko inventarizacijo (poleti in jeseni 2010), kjer je bil poudarek na gozdnih habitatih v vplivnem območju plinovoda, atlasa netopirjev in monitoringov netopirjev. Območje plinovoda je bilo v povezavi z oceno možnih drevesnih zatočišč predhodno pregledano v septembru in oktobru 2010. Na vplivnem območju plinovoda je blizu 30 najdišč 9 vrst netopirjev, iz širšega območja plinovoda je znanih približno 13 vrst netopirjev.

Območje neposrednega vpliva nameravanega posega na netopirje je bilo definirano kot 250 metrski pas na vsaki strani trase plinovoda. Vendar so netopirji zelo mobilne živali, ki lahko med nočnim prehranjevanjem preletijo več kilometrov ali pa se med sezonskimi selitvami selijo več

deset ali sto kilometrov, zato so bila tako pri opisu izhodiščnega stanja kot pri ugotavljanju vplivov, obravnavana najdišča netopirjev v 10 kilometrski okolici trase.

Ugotovljeno je bilo, da bo do poseganja v drevesno in gozdno vegetacijo prišlo na skupno 12,5 km plinovoda. Z metodo popisa možnih zatočišč netopirjev je bila na teh odsekih ocenjena primernost gozda za habitat netopirjev, ki je bila izražena kot indeks števila možnih drevesnih zatočišč na 100 m gozda. Višji je indeks, večja je verjetnost prisotnosti drevesnih zatočišč netopirjev. Na podlagi indeksa sta bila opredeljena število in tip netopirnic, ki jih je treba postaviti na posameznih odsekih plinovoda kot omilitveni ukrep za netopirje, ki bo nadomestil izgubljena zatočišča.

Dvoživke in plazilci

Na vplivnem območju daljnovoda je registriranih 9 vrst dvoživk, na širšem območju pa 14 vrst dvoživk, od 20 v Sloveniji živečih vrst. Prav vse v Sloveniji živeče dvoživke so uvrščene na Rdeči seznam dvoživk in so zavarovane z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14 in 64/16). Del območja je vključen tudi v območje Natura 2000 POO Trnovski gozd – Nanos, kjer je med kvalifikacijske vrste uvrščena tudi človeška ribica (*Proteus anguinus*). Človeška ribica je znana iz Vipavske jame, na ožjem vplivnem območju plinovoda pa ni znanih najdb.

Podobno za vplivno območje plinovoda ni znanih najdb planinskega močerada. Najbližja znana najdba je s Travnega vrha, zato se pojavljanja te vrste na vplivnem območju plinovoda ne more povsem izključiti. Podobno se tudi ne more izključiti pojavljanja laške žabe (*Rana latastei*), ki je znana iz širšega območja Vipavske doline, sekulje, ki je znana s širšega območja Nanosa in Trnovskega gozda ter velikega pupka (*Triturus carnifex*), ki je znan z območja Trnovskega gozda in z roba Vipavskega polja.

S stališča varstva narave sta evropsko pomembni vrsti na ožjem vplivnem območju plinovoda Kalce–Ajdoščina hribski urh (*Bombina variegata*) in rosnica (*Rana dalmatina*). Na vplivnem območju trase plinovoda je hribski urh znan z ene lokalitete iz leta 1997, sicer pa je znan iz širše okolice. Zaradi kraške narave območja je malo plitvih stoječih voda, primernih za razmnoževanje hribskega urha. Območje je zaradi gozda in potokov primerno kot poletno pribežališče in prezimovališče. Rosnica je razširjena po vsej Sloveniji do 1000 m nadmorske višine. Zaradi kraške narave območja je malo tudi globljih stoječih voda, ki bi bile primerna mrestišča za rosnico. Paglavci rosnice so bili najdeni na vplivnem območju na eni lokaliteti, v ribniku jugovzhodno od domačije Gruden, le 40 m oddaljenem od trase plinovoda.

Na območju vpliva trase plinovoda so bile v gozdnih potočkih (Dupeljski potok – tik ob trasi plinovoda, pritok potoka Bela pri Sanaboru - na trasi plinovoda, pritok potoka Bela nad vasjo Bela, izviri del potoka Bela, izvir pod domačijo Gruden) najdene številne ličinke navadnega močerada (*Salamandra salamandra*), v gozdni luži ob kolovozu jugozahodno od Kalca je bil najden planinski pupek (*Mesotriton alpestris*), navadna krastača (*Bufo bufo*) pa v že omenjenem ribniku, kjer so bili tudi paglavci rosnice. V kmetijski krajini Ajdovskega polja na zahodnem delu trase je bil v kalu najden navadni pupek (*Lissotriton vulgaris*), na dveh lokalitetah pa še zelene žabe (*Pelophylax sp.*).

Na celotnem vplivnem območju trase plinovoda sta registrirani le dve vrsti od 22 v Sloveniji živečih avtohtonih vrst plazilcev (brez morskih želv). To sta kobranka (*Natrix tessellata*) v reki Vipavi in zelenec (*Lacerta viridis/bilineata*) na travnikih v vplivnem območju plinovoda. Naslovni organ ocenjuje, da so na vplivnem območju plinovoda prisotne tudi vse vrste, ki so splošno razširjene v Sloveniji, kot na primer pozidna kuščarica (*Podarcis muralis*), slepec (*Anguis*

fragilis), smokulja (*Coronella austriaca*), navadni gož (*Zamenis longissimus*) in druge. Nekatere vrste plazilcev živijo samo na Primorskem (od Vipavske doline do Obale), kot na primer črnica (*Hierophis viridiflavus*).

Ribe, raki, piškurji in školjke

Na območju trase plinovoda Kalce–Ajdovščina je od večjih vodotokov prisoten le potok Bela z manjšimi pritoki z bolj ali manj stalnim vodostajem. Je edino najdišče koščaka (*Austropotamobius torrentium*) v tem delu Slovenije, zato je bil del potoka Bela južno od Cola predlagan za vključitev v omrežje Natura 2000. Potok Bela je edini potok v porečju reke Vipave v katerem živijo raki koščaki (*Austropotamobius torrentium*), v drugih potokih porečja pa so prisotni raki koščenci (*Austropotamobius pallipes*). S stališča potočnih rakov je najpomembnejši odsek dolvodno od naselja Bela.

Koridor plinovoda prečka dve območji Natura 2000, kjer so kvalifikacijske vodne vrste. V območju Natura 2000 POO Trnovski gozd - Nanos sta poleg raka koščaka kvalifikacijski vodni vrsti še kapelj (*Cottus gobio*) in soška postrv (*Salmo marmoratus*), ki pa tu ne živita.

Kvalifikacijske vrste rib za območje Natura 2000 POO Dolina Vipave pa so primorska belica (*Alburnus albidus*), mrenič (*Barbus meridionalis*), grba (*Barbus plebejus*), primorska podust (*Chondrostoma genei*), nežica (*Cobitis taenia*), kapelj (*Cottus gobio*), laški piškur (*Lethenteron zanandreae*) in mazenica (*Rutilus rubilio*). Območje predvideno za izvedbo plinovoda se reki Vipavi popolnoma izogne, znotraj območja Natura 2000 POO Dolina Vipave pa seka samo nekaj kanalov in na tem delu prav tako kanaliziran potok Šumljak, kjer ni znanih podatkov o kvalifikacijskih vrstah rib in piškurjev.

Po Spremembi uredbe o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 21/16) je bila na seznam kvalifikacijskih vrst območja Dolina Vipave dodana še vrsta raka primorski koščak (*Austropotamobius pallipes*). Vrsta je bila zabeležena v potokih izven vplivnega območja plinovoda.

Kačji pastirji

Kačji pastirji so bili na trasi nameravanega posega popisani zgolj na vzhodnem delu v Vipavski dolini ter v dolini potoka Bela. Zahodneje na Hrušici vodnih habitatov ni. Vipavska dolina je odonatološko dokaj dobro poznana.

Z območja predvidene trase plinovoda in bližnje okolice je dosedaj znanih 17 vrst kačjih pastirjev, od 73 v Sloveniji živečih vrst, v celotni Vipavski dolini pa 44 vrst. Tri vrste so ogrožene in uvrščene na Rdeči seznam, dve vrsti, koščični škratec (*Coenagrion ornatum*) in veliki studenčar (*Coenagrion ornatum*) pa sta zavarovani z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, veliki studenčar (*Coenagrion ornatum*) je tudi predmet okoljske odgovornosti (Priloga 6, Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, Uradni list RS, št. 36/09).

Naravovarstveno najpomembnejša vrsta kačjega pastirja na območju predvidenem za izvedbo plinovoda Ajdovščina–Kalce, je koščični škratec (*Coenagrion ornatum*). Koščični škratec je kvalifikacijska vrsta za območje Natura 2000 POO Dolina Vipave. Na Ajdovskem polju je znanih več lokalitet v bližini trase, tu je po sedaj znanih podatkih glavni del populacije v južnem delu Vipavske doline.

Na Ajdovskem polju je bilo najdenih še nekaj večinoma splošno razširjenih vrst. Le deviški pastir (*Aeshna isoceles*) je redkejši in ogrožen. V potoku Bela in pritokih so bile v osrednjem

delu med Vrhpoljem in Sanaborom odkrite ličinke velikega studenčarja (*Coenagrion ornatum*), ki je ena redkih vrst kačjih pastirjev v slovenski favni. Pod Vrhpoljem je potok Bela že v dolini in poljih reguliran, nad Sanaborom pa hitro tekoč z bolj grobim skalnim substratom, oboje velikemu studenčarju (*Coenagrion ornatum*) ne ustreza.

Mehkužci

Na obravnavanem območju v preteklosti niso bile izvedene nikakršne sistematične malakološke raziskave, zato je bila za namen okoljskega poročila v letu 2010 opravljena terenska raziskava, s poudarkom na polžu ozki vretenec (*Vertigo angustior*). Polž ozki vretenec (*Vertigo angustior*) je na seznamu kvalifikacijskih vrst za območje Natura 2000 POO Trnovski gozd – Nanos. Na vplivnem območju plinovoda vrsta ni bila registrirana.

Hrošči

Na območju nameravanega posega je bilo po do sedaj zbranih podatkih evidentiranih 22 varstveno pomembnih vrst hroščev. Glede na Rdeči seznam jih je kar 13 vrst uvrščenih v kategorijo ogroženosti prizadetih vrst (E), saj gre za izjemno ranljive vrste, ki se jim predvsem zaradi zmanjševanja habitata v Sloveniji krči areal razširjenosti. Trasa plinovoda prečka del območja Natura 2000 POO Trnovski gozd - Nanos, kjer so kvalifikacijske vrste bukov kozliček (*Morimus funereus*), drobnovratnik (*Leptodirus hochenwartii*), alpski kozliček (*Rosalia alpina*) in močvirski krešič (*Carabus variolosus*). Nato trasa prečka tudi del območja Natura 2000 POO Dolina Vipave, za katerega sta kvalifikacijske vrsti močvirski krešič (*Carabus variolosus*) in rogač (*Lucanus cervus*).

Na območju trase plinovoda je bil opravljen pregled oziroma sistematične raziskave petih Natura 2000 vrst: bukovega kozlička (*Morimus funereus*), močvirskega krešiča (*Carabus variolosus*), alpskega kozlička (*Rosalia alpina*), puščavnika (*Osmoderna eremita*) in škrlatnega kukuja (*Cucujus cinnaberinus*).

Od kvalifikacijskih vrst hroščev je bil na trasi plinovoda registriran le bukov kozliček (*Morimus funereus*). Nobena izmed ostalih izbranih vrst na območju predvidene trase plinovoda ni bila najdena, vendar so na tem območju potencialno primerni habitati. Zaradi slabše raziskanosti v Sloveniji so potrebni dodatni previdnostni ukrepi, predvsem pri ohranjanju gozdnega sestoja listopadnega drevja s primerno vlažnostjo tal ter obvodnih, vlažnih in močvirnih habitatov.

Metulji

Skupno je z vplivnega območja nameravanega posega znanih 90 vrst dnevni metuljev, od katerih je naravovarstveno pomembnejših 10 vrst. Večina izmed njih je vezana na zmernosuhe in suhe travnike, na vlažne in mokrotne travnike pa le močvirski pisanček (*Melitaea diamina*). Mali spreminjavček (*Apatura ilia*) je vrsta obrečnih gozdov in lok. Izmed navedenih dnevni metuljev so zavarovane 3 vrste - travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*), črni apolon (*Parnassius mnemosyne*) in petelinček (*Zerynthia polyxena*). Medtem ko je prva vrsta vezana na travniške habitate - ekstenzivne zmernosuhe do suhe ali pa izrazito močvirne travnike (ki jih na območju trase plinovoda ni), sta ostali dve vrsti prebivalci gozdnih obronkov, jas in delno zagrmicanih travnikov, kjer uspevajo hranilne rastline njunih gosenic. Težišče razširjenosti zadnje vrste metulja je na območju trase plinovoda predvsem v okolici Kalc, črnega apolona (*Parnassius mnemosyne*) pa vzdolž trase v gozdnatem predelu med Brunkom in Podkrajem. Naslovni organ ocenjuje, da bo širitev obstoječe trase sicer med gradnjo vplivala na navedeni

vrsti metuljev, a bo kasnejše sukcesivno zaraščanje zasutih površin s preprečevanjem nadaljnega zaraščanja v gozd obema vrstama povečalo zanju primeren habitat.

Metulji so tudi kvalifikacijske vrste za obe Natura 2000 območji, čez kateri poteka območje, predvideno za izvedbo plinovoda. Za POO Trnovski gozd – Nanos so to strašnični mravljiščar (*Phengaris teleius*), travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*), močvirski cekinček (*Lycaena dispar*) in črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*).

Črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*) je na območju relativno pogost v zanj primernih habitatih. Naslovni organ ocenjuje, da nameravani poseg minimalno posega v habitate kvalifikacijske vrste črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), negativnih vplivov na to vrsto se zato ne pričakuje. Kjer poteka območje predvideno za vzpostavitev plinovoda po območju Natura 2000 POO Trnovski gozd – Nanos med Kalcami in Ajdovščino, primernih habitatov za strašničnega mravljiščarja (*Phengaris teleius*) in močvirskega cekinčka (*Lycaena dispar*) ni bilo registriranih. Prav tako s tega dela območja ni nobenega podatka o opažanjih navedenih vrst. Travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*) je bil registriran pri Kalcah na začetnem odseku območja predvidenega za vzpostavitev plinovoda, pri Trševju pri Podkraju in pri Višnjah. V tem Natura 2000 območju ta vrsta poseljuje običajno zmerno suha in suha travišča v ekstenzivni rabi, ki jih je znotraj negozdnatega dela posebnega varstvenega območja sorazmerno veliko in tudi vrsta je temu primerno široko razširjena.

Za POO Dolina Vipave so kvalifikacijske vrste metuljev enake kot za POO Trnovski gozd – Nanos. Na odseku, kjer poteka trasa plinovoda znotraj območja Natura 2000 POO Dolina Vipave nobena izmed kvalifikacijskih vrst ni bila registrirana. Glede na ekologijo in biologijo teh vrst bi lahko bil na območju, ob melioracijskih jarkih v agrarni krajini v intenzivni rabi prisoten le močvirski cekinček (*Lycaena dispar*), za ostale vrste pa tam ni več primernih habitatov.

Območja varstva narave

Območja, ki imajo s predpisi na področju ohranjanja narave poseben status so: posebna območja varstva, posebna ohranitvena območja (določena z Natura uredbo), zavarovana območja (določena z akti o zavarovanjih), območja naravnih vrednot in ekološko pomembna območja.

Na območju nameravanega posega so:

- Natura 2000 območja, določena z Natura Uredbo: POO Trnovski gozd – Nanos, POV Vipavski rob in POO Dolina Vipave,
- zavarovana območja: Krajinski park Južni in zahodni obronki Nanosa (Odllok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Ajdovščina, Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 4/87),
- naravne vrednote, določene s Pravilnikom o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10 in 23/15): Sopotnik (evid. št. 2819), Podkraj – Hrušica – lipa ob cesti (nad domačijo Podkraj št. 101) (evid. št. 3147), Jama v Skrivcah (evid. št. 41753), Brezen v Skrivcah (evid. št. 41754), Veliko brezno v Grudnovi dolini (evid. št. 42182), Malo brezno v Grudnovi dolini (evid. št. 42183), Brezno nad gospodovim vrhom (evid. št. 42573), Laniško brezno 1 (evid. št. 45207), Brezno pod plinovodom (evid. št. 46139), Ledenica pri Bončinu (evid. št. 46285), Spodmol pod Pivčenom (evid. št. 46468), Brezno v Fratah Brezno (evid. št. 47524), Vipava - območje reke pri Novakovem mlinu (evid. št. 3213), Sopotnikova voda (evid.

- št. 2818), Hrušica – nahajališče fosilov (evid. št. 4499), Nanos (evid. št. 198), Kalce - mlaka pod Grudnom (evid. št. 3966), Bela – soteska (evid. št. 1543) in
- ekološko pomembna območja, določena z Uredbo o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04, 33/13 in 99/13): 51300 Trnovski gozd in Nanos, 54700 Vipava-reka in osrednji del Vipavske doline, 80000 Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri.

D2) Pričakovani vplivi v času gradnje in pogoji

Vplivi nameravanega posega v času gradnje bodo večji kot v času obratovanja, saj se v času gradnje odstrani vegetacija v ca 30 m pasu, to je predvideni delovni pas za gradnjo plinovoda DN1100.

Znotraj delovnega pasu plinovoda med Kalcami in Ajdovščino leži 99,4 ha površin, od tega je 69 ha (ali 71,5%) površin z varovanimi habitatnimi tipi z Uredbe o HT. V delovnem pasu plinovoda bo prišlo do neposrednega uničenja vseh habitatnih tipov. Tu prevladujejo suhi travniki (*Srednjeevropska zmerno suha travišča s prevladujočo pokončno stoklaso*, Physis 34.322, *Srednjeevropska zmerno suha travišča z glotami*, Physis 34.323 in *Srednjeevropski kseromezofilni nižinski travniki na razmeroma suhih tleh in nagnjenih legah s prevladujočo visoko pahovko*, Physis 38.221). Ob spustu v Vipavsko dolino med Sanaborjem in Gorenjo vasjo so bili skartirani tudi *Submediteransko-ilirske polsuhi travniki* (Physis 34.753). Na travniških površinah gradnja plinovoda ni problematična pod pogojem, da se na površinah delovnega pasu po končani gradnji vzpostavi prejšnje stanje in se jih v času obratovanja redno vzdržuje. Zato je treba po končanih delih na površinah delovnega pasu vzpostaviti prvotno stanje, kar pomeni nasuti rodovitno plast zemlje, zatraviti prizadete travniške površine (sejanje s senenim drobirjem s sosednjih travnikov), na območju gozda pa, z izjemo vzdrževalnega pasu, izvesti nadomestne saditve z avtohtonimi drevesnimi in grmovnimi vrstami in oblikovati gozdni rob, kot to določa 10. odstavek 28. člena DPN.

Pri gradnji plinovoda na flišnih tleh pa morebitno težavo predstavljajo invazivne tujerodne vrste, ki se na degradiranih rastiščih (odkrita zemlja ob gradnji) na flišu hitro naselijo in s tem onemogočajo uspevanje domorodnih vrst. Za preprečitev naselitve in razvoja tujerodnih invazivnih rastlin se morajo izvesti ukrepi, določeni v sedmem odstavku 24. člena DPN.

Potek plinovoda skozi gozdno območje zahteva poseko v širini delovnega pasu, v času obratovanja pa se vzdržuje poseka širine 10 m. To pomeni predvsem odpiranje in fragmentacijo gozdnega prostora, ki ima lahko negativne vplive predvsem na vrste, vezane na sklenjen gozd. Delovni pas plinovoda ponekod poteka vzporedno z že obstoječim plinovodom, tam bo največkrat šlo za širitev obstoječe poseke. Na več odsekih pa se načrtovani delovni pas odmakne od obstoječega plinovoda, zato bodo tam nastale nove poseke. Dve največji sta načrtovani južno od zaselka Mlake zahodno od Hrušice in jugozahodno od Podkraja, kjer se trasa plinovoda spusti v dolino potoka Bela.

Gozdne poseke morajo biti povsem očiščene grmovne in drevesne vegetacije. Pri poseku gozda se mora ohranjati nižja grmovna zarast. Rob preseka ne sme biti raven in oster, ampak valovit in površinsko razčlenjen, kot določa 10. odstavek 28. člena DPN. V delovnem pasu se mora po končanih delih vzpostaviti prejšnje stanje oziroma se ga mora zasaditi z ustrežno nadomestno lesno vegetacijo, razen na mestu vzdrževalnega pasu plinovoda, to je 5 m na vsako stran od osi plinovoda. Zasaditev se mora izvesti z avtohtonimi rastlinskimi vrstami.

Na teh odsekih gozd pripada *Ilirskim bukovjem* (Physis 41.1C, FFH 91K0), ki so varovan habitatni tip in kvalifikacijski habitatni tip območja Natura 2000 POO Trnovski gozd - Nanos. Ta

tip gozda pokriva največje površine ob poseki obstoječega plinovoda na območju med Kalcami in Višnjami, znotraj Natura 2000 območja. Znotraj delovnega pasu plinovoda je habitatni tip prisoten na 37,9 ha površin, kar je tudi površina, ki bo posekana. Okoli 31,5 ha površin habitatnega tipa 91K0 je v slabšem stanju ohranjenosti. Na južnih legah, ki se spuščajo od Višenj proti Sanaborju in med Sanaborjem in Gorenjo vasjo so bila skartirana prav tako varovana *Toploljubna in primorska hrastovja* (Physis 41.7), vmes pa še manjše površine *Termofilnih gozdov mešanih listavcev* (Physis 41.8). Zaradi varstva naravovarstveno pomembnih habitatnih tipov, razvidnih iz Priloge 3 Habitatni tipi – naravovarstveno vrednotenje v Poročilu o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016, je naslovni organ v izreku tega okoljevarstvenega soglasja določil pogoje II/4./4.1., Splošni pogoji, alineja 1 in 3. Lokacije začasnih deponij med gradnjo morajo biti izbrane v dogovoru z naravovarstvenim nadzorom.

Varovan habitatni tipi so tudi jame oziroma HT 8310 »jame, ki niso odprte za javnost«.

Vplivi na temeljna tla pri izvajanju gradbenih del (izkopu jarka) so odvisni od uporabljene tehnologije gradnje (miniranje, udarno kladivo, rezkanje). Gradnja in obratovanje objekta sta varna, v kolikor debelina krovne sloja nad stropom jame predstavlja vsaj 0,7 kratnik širine jame.

Med gradnjo bo prišlo do naslednjih vplivov:

- a) splošni možni negativni vplivi na podzemeljski habitat - onesnaženje z olji in drugimi tekočinami z gradbišča, ki imajo zmeren vpliv;
- b) specifični vplivi za posamezne znane in še neodkrite jame (velik vpliv), ki so lahko:
  - uničenje jame,
  - poškodovanje notranjosti jam zaradi tresljajev (miniranja) oziroma del nad jamskimi prostori,
  - zasutje vhoda.

Omilitveni ukrepi med gradnjo za jame so določeni v četrtem odstavku 24. člena DPN. Varstvene ukrepe je treba izvesti za kraške jame, katerih pufrska območja se nahajajo v oddaljenosti 50 m od trase:

Naziv/ime jame	Kat. št. jame	GK X	GK Y
Brezno pod plinovodom	6139	431594	80218
Spodmol pod Pivčenom	6468	429580	79894
Ostank jame pod Višnjami	ni registrirana	423840	81540
Brezen v Skrivcah	1754	420334	81390
Jama v Skrivcah	1753	420180	81390

V izreku tega okoljevarstvenega soglasja je naslovni organ z namenom preprečitve onesnaženja podzemne vode in podzemnih habitatnih tipov med pogoje vključil pogoje II/4./4.1., Splošni pogoji, alineja 4.

Ocenjuje se, da bo ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 24. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II/4./4.1., Splošni pogoji izreka tega okoljevarstvenega soglasja, v času gradnje vpliv na rastlinstvo in habitatne tipe velik, na območju Spodmola pod Pivčenom pa zelo velik.

V času gradnje so možni vplivi na ptice izguba gnezdišč zaradi odstranitve mejic, posameznih grmov in posameznih (samotnih) dreves. Negativna vpliva, ki se ju lahko pričakuje, sta vznemirjanje v času gradnje oziroma dejansko uničenje gnezd. To je lahko kritično za veliko uharico (*Bubo bubo*) v dolini Bele, za katero je znano, da je na vznemirjanje zelo občutljiva. Na vznemirjanje je občutljiva že v t.i. pred-gnezditvenem obdobju, od prve polovice oktobra do februarja, seveda pa tudi v obdobju gnezditve od februarja do konca julija. Delovni pas plinovoda poteka bliže kot 100 m od znanega gnezditvenega območja, zato je bilo potrebno določiti časovno omejitev gradnje (pogoj II/4./4.1., Pogoji za varstvo ptic, alinea 2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja).

Na življenjskem območju velike uharice (*Bubo bubo*) v dolini Bele na odseku od km 60 + 600 do km 61 + 400 in od km 66 + 000 do km 67 + 000 se gradbena dela izvedejo med 15. julijem in 30. septembrom, zunaj gnezditvenega obdobja velike uharice (*Bubo bubo*). Gradnja v obdobju od 1. oktobra do 15. julija ni dovoljena.

V mozaični kulturni krajini Vipavske doline čez katero poteka nameravani poseg, bo zaradi prečkanja mejic (ob potokih, jarkih, obmejkih) med gradnjo morda večkrat treba posekati tudi del mejice ali posamezno drevo/grm. Ker mejice in posamična drevesa/grmi predstavljajo bistveni del mozaične krajine in pomembno prispevajo k pestrosti favne ptic na nekem območju in so za nekatere vrste nujne (rjavi srakoper (*Lanius collurio*), veliki strnad (*Miliaria calandra*), hribski škrijanec (*Lullula arborea*)), odstranjevanje vegetacije v mejicah ne bo imelo bistvenega vpliva na varovane vrste ptic le v primeru upoštevanja pogoja II/4./4.1., Splošni pogoji, alinea 1. Sečnja vegetacije v delovnem pasu plinovoda se mora izvesti izven gnezditvene sezone ptic (ki traja od 1. marca do 1. septembra), zaradi preprečitve motenj med gnezditvijo (pogoj II/4./4.1., Pogoji za varstvo ptic, alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja)

Naslovni organ ocenjuje, da bo celokupen vpliv nameravanega posega ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 24. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II/4./4.1., Splošni pogoji in Pogoji za varstvo ptic izreka tega okoljevarstvenega soglasja, na ptice zmeren, v dolini Bele v gnezditvenem območju velike uharice pa velik, a nebistven ob izvedbi omilitvenih ukrepov.

Vpliv nameravanega posega na divjad in druge sesalce med gradnjo se ocenjuje kot velik, a nebistven ob izvedbi omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 24. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II/4./4.1., Splošni pogoji, alinea 1-2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja.

V času gradnje se bo posegalo v gozd, kjer bodo delno uničeni prehranjevalni habitati več vrst netopirjev (npr. velikouhega netopirja (*Myotis bechsteinii*) in širokouhega netopirja (*Barbastella barbastellus*)). Glede na potek plinovoda bo posekan gozd na skupni dolžini 12.450 metrov. Izgube gozda bodo največje na območju med Kalcami in Podkrajem ter med Sanaborjem in Vrhpoljem, kjer bo trasa ponekod potekala po sedaj strnjenem gozdu, s čimer bo ustvarila nov gozdni rob, ki ga bodo lahko v večji meri uporabljale vrste netopirjev, ki so sedaj v gozdu redkejše. S tem se lahko še dodatno zmanjša razpoložljiva hrana za prave gozdne vrste. Z uničenjem gozda bo izgubljeno veliko potencialnih drevesnih zatočišč. Izmed vrst netopirjev na primer širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*) uporablja tak tip zatočišč, živali ostalih vrst pa uporabljajo jame in stavbe, zato izguba drevesnih zatočišč nanje ne bo vplivala.

Na krajših odsekih, z razmeroma mladim gozdom izgub potencialnih drevesnih zatočišč ne bo ali bodo majhni. Večji bodo vplivi na daljših odsekih strnjenega gozda z večjim deležem starejših dreves, kjer bi lahko načrtovan posek gozda imel bistven vpliv na razpoložljivost

drevesnih zatočišč netopirjev in s tem tudi na število širokouhkih netopirjev (*Barbastella barbastellus*) in velikouhkih netopirjev (*Myotis bechsteinii*) ob trasi plinovoda. Vendar se da z omilitvenimi ukrepi - netopirnicami omiliti izgubo dupel, zato se ocenjuje, da bo vpliv izgradnje plinovoda na netopirje velik, a nebitven ob izvedbi omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 24. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II./4./4.1., Pogoji za ohranjanje habitatov netopirjev.

Delavce, ki bodo podirali drevje je treba pred začetkom izvajanja del obvestiti, da morajo biti pozorni na debla z dupli in na morebitne najdbe netopirjev v njih. V primeru najdbe je treba obvestiti naravovarstveni nadzor (ZRSVN), ki bo opredelil nadaljnje ukrepe. Izguba dupel in špranj se mora nadomestiti s postavitvijo lesobetonskih (holzbeton oziroma woodcrete) netopirnic (pogoj II./4./4.1., Pogoji za ohranjanje habitatov netopirjev, alineja 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Te lahko več desetletij nudijo možnost zatočišč vrstam netopirjev, ki za svoja zatočišča uporabljajo dupla. Zaradi dolgotrajnosti pa jih ni treba nadomeščati, saj bi se moralo v naslednjih desetletjih v okolici ustvariti dovolj novih naravnih dupel in drugih drevesnih razpok. Možno je tudi, da se del debel z dupli, ki se jih odkrije med izvajanjem gradbenih del, ohrani in se jih predela v netopirnice. Špranjaste (ploščate) netopirnice pa se lahko namesti tudi na zgradbe plinovodnih objektov (MRP, RP) (pogoj II./4./4.1., Pogoji za ohranjanje habitatov netopirjev, alineja 2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). V fazi izdelave poročila o vplivih na okolje je bilo število netopirnic opredeljeno po opravljenem popisu dupel v delovnem pasu plinovoda. Glede na rezultate popisa je bilo predvideno število iz šestega odstavka 24. člena DPN zmanjšano. Skupno se mora namestiti 54 duplastih in 32 špranjastih netopirnic (pogoj II./4./4.1., Pogoji za ohranjanje habitatov netopirjev, alineja 3 izreka tega okoljevarstvenega soglasja) po naslednjem razporedu:

Okvirni odsek	št. duplastih netopirnic	št. špranjastih netopirnic
km 47+880–48+200	1	0
km 48+400–49+600	2	8
km 49+600–50+100	0	0
km 50+150–50+500	0	1
km 50+500–52+400	3	5
km 52+400–53+150	0	2
km 53+200–53+450	1	1
km 53+450–54+200	5	1
km 54+300–54+400	1	0
km 54+400–54+600	1	0
km 54+700–55+100	1	1
km 55+200–56+000	4	2
km 56+000–56+620	3	2
km 57+100–57+800	3	2
km 57+900–58+120	1	1
km 58+300–58+520	2	0
km 59+180–60+100	4	2
km 60+200–60+520	2	1
km 60+900–61+100	2	1
km 61+700–61+900	2	0
km 62+850–62+950	1	0
km 63+000–63+300	3	1

km 63+800–63+900	1	0
km 64+100–64+200	2	0
km 64+500–64+700	4	0
km 65+500–65+650	3	0
km 65+900–66+000	0	0
km 66+300–66+450	0	0
km 66+500–66+700	1	0
km 66+800–67+300	1	1
Skupaj	54	32

Natančna mesta postavitve netopirnic mora v sodelovanju z revirnim gozdarjem in lastniki gozdov, določiti biolog strokovnjak za netopirje, postavljene pa morajo biti nemudoma po poseku drevja.

Naslovni organ ugotavlja, da bo v času gradnje vpliv na netopirje na območju plinovoda velik, a ne bistven ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 24. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II./4./4.1., Pogoji za ohranjanje habitatov netopirjev izreka tega okoljevarstvenega soglasja.

Z gradnjo plinovoda se uničujejo, zmanjšujejo in fragmentirajo primerni kopenski in vodni habitati (življenjski prostori) dvoživk. Območje delovnega pasu plinovoda neposredno seka vodotoke, ki predstavljajo predvsem mrestišča rjavih žab (sekulje (*Rana temporaria*) in rosnice (*Rana dalmatina*)). Poseganje v kopenske habitate pomeni predvsem trenutno poslabšanje stanja ohranjenosti kopenskih habitatov dvoživk v času gradnje, kjer pa se bodo ugodne razmere zopet vzpostavile v času obratovanja. Vpliv na dvoživke med gradnjo se ocenjuje kot velik, a ne bistven, ob upoštevanju omilitvenih ukrepov.

Podobno velja tudi za skupino plazilcev, ki so vrste, vezane na ekstenzivno rabljene travniške in tudi gozdne površine, kjer potrebujejo primerne strukture v krajini. Tudi za plazilce se vplivi nameravanega posega ocenjujejo kot veliki, a ne bistveni, ob upoštevanju omilitvenih ukrepov.

Vplivi plinovoda na ribe, piškurje in rake so prisotni pri posameznih prečkanjih potokov oziroma poteku v neposredni bližini. Pri prečkanju vodotokov se lahko vplivi glede na njihov pomen razdelijo na lokalne in daljinske. Predvsem slednji se lahko močno zmanjšajo z omilitvenimi ukrepi. Na mestu prečkanja vodotoka se bo kvaliteta habitata za ribe, piškurje in potočne rake zmanjšala. Zaradi talnega praga bo spremenjena morfologija struge na tem odseku, največji negativni vpliv pa ima 10 m pas plinovoda, kjer ni dovoljena zarast obrežni lesni vegetaciji, brežine pa so gole in utrjene z betonom. S primerno izvedbo omilitvenih ukrepov (gradnja talnih pragov) se lahko daljinski vplivi zmanjšajo na minimalne. 10 m pas brez lesne vegetacije (ki je zato osvetljen) z utrjenimi brežinami tako ne bo predstavljal nepremostljive ovire za ribe, piškurje ali potočne rake. Delovni pas plinovoda ne bo posegal v strugo in obrežno vegetacijo potoka Bela dolvodno od naselja Bela, potek trase je ves čas na severni strani obstoječega plinovoda. Populacije rakov in rib v Beli se namreč nahajajo dolvodno od naselja Bela, saj gorvodno potok v svojem povirnem delu redno presiha in so morebitno prisotne živali tiste, ki so se ob višjih vodostajih prebile dovolj visoko. Potok Bela in njeni pritoki se na območjih prečkanj plinovoda nahajajo v povirnem delu potoka, kjer redno presihajo v sušnih delih leta. Vodnate potoke Vipavske doline (Podovšak, Šumljak, Zali potok, Dupeljski potok), ki so potencialni habitati potočnih rakov, bo plinovod prečkal s prekopom in ureditvijo brežin s kamnito oblogo v obsegu minimalno 5,0 m vzvodno in nizvodno od plinovodne cevi. Največji negativni vpliv predstavlja čas gradnje, saj so populacije rakov na posege najboljčutljivejše v času

razmnoževanja. Vendar je velike vplive možno bistveno zmanjšati s primernim načrtovanjem časa gradnje.

Na mestih načrtovanih del, ki bodo potekala ob ali v vodi, je treba vsaj 7 dni pred začetkom gradnje obvestiti pristojnega izvajalca ribiškega upravljanja in naravovarstveni nadzor o začetku gradnje, ki bosta na osnovi trenutnega stanja populacij rib v vodotokih odločila ali se izvede oziroma organizira izvedba intervencijskega odlova rib na delu nameravanega posega oziroma območju, kjer je ta vpliv še lahko prisoten (pogoj II./4./4.1., Pogoji za varstvo rib, rakov in piškurjev, alinea 5 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Ker bodo dela potekala etapno in daljše časovno obdobje, mora izvajalec obvestiti upravljavca in naravovarstveni nadzor o vsakem novem posegu v strugo, tako da se lahko intervencijski odlovi po potrebi opravijo pred vsakim novim posegom v strugo vodotoka.

Za izboljšanje stanja potencialnih habitatov raka koščenca (*Austropotamobius pallipes*) na območju vodotokov v območju Natura 2000 POO Dolina Vipave (Podovšak, Šumljak, Zali potok, Dupeljski potok), je treba v služnostnem pasu izvesti zasaditev z lesnim obrežnim rastjem, kjer je to mogoče. Lokacije in način zasaditve se morajo vključiti v zasaditveni načrt med izdelavo PGD (pogoj II./4./4.1., Pogoji za varstvo rib, rakov in piškurjev, alinea 3 izreka tega okoljevarstvenega soglasja).

Naslovni organ ugotavlja, da bo v času gradnje vpliv na ribe, rake in piškurje na območju plinovoda velik, a nebistven ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 24. in 25. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II./4./4.1., Pogoji za varstvo rib, rakov in piškurjev izreka tega okoljevarstvenega soglasja.

Kačji pastirji se na območju nameravanega posega pojavljajo v in ob potokih in drugih vodnih telesih ali zamočvirjenih območjih. Pozornost je treba zato še posebej posvetiti manjšim gozdnim potokom, ki so primerni za velikega studenčarja (*Cordulegaster heros*), kjer je potrebno prečkanje izvesti na majhni površini ter minimalno posegati v strugo in obvodno rastlinje ter po izvedbi nameravanega posega obnoviti stanje, ki bo podobno naravnemu. Dela ne smejo posegati v grmičevje v bližini potokov in stoječih vod, ker so pomemben del kopenskega habitata odraslih kačjih pastirjev. Potrebno se je izogniti daljšim odsekom, ki potekajo vzporedno s potoki in na takih mestih ohraniti pas obrežne vegetacije med potokom in območjem plinovoda. To velja predvsem za potok Bela. Plinovod v Vipavski dolini prečka množico jarkov in kanalov, ki so habitat kvalifikacijske vrste koščični škratec (*Coenagrion ornatum*). Naslovni organ ugotavlja, da bo vpliv plinovoda na kačje pastirje zmeren, a nebistven ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje in ukrepov, določenih v 24. členu DPN.

Za preživetje in funkcioniranje posamezne subpopulacije metuljev lahko zadošča že nekaj hektarov ali celo manj velik ustrezen habitat. Za dolgoročen obstoj metuljev naj bi tako zadoščalo vsaj 15–20 habitatnih zaplat, vseeno pa je tak sistem izredno občutljiv na nadaljnjo izgubo posamezne zaplate. Območje plinovoda poteka namreč skoraj ves čas vzporedno z obstoječim plinovodom in v njegovi neposredni bližini, torej so bili (pol)naravni habitatni ob izgradnji obstoječega plinovoda že delno spremenjeni. Ne glede na to so se mestoma na obstoječi trasi plinovoda habitatni metuljev sukcesijsko obnovili do stopnje, ki omogoča njihovo preživetje. Med gradnjo bodo manjši deli habitatov ogroženih in zavarovanih vrst metuljev neposredno uničeni, kajti na območju plinovoda bo treba izkrciti in odstraniti vegetacijo, izkopati jarke za vgradnjo plinovoda, odlagati izkopani material in viške deponirati ter pripraviti manipulativne površine za mehanizacijo. Ob tem bodo deloma posamezni osebki neposredno

usmrčeni v nekrilatih razvojnih fazah - jajčecu, gosenci in bubi, ki so slabo ali sploh niso mobilne in se pred motnjo ne morejo umakniti. Posledično je zato mogoče pričakovati zmanjšanje populacij vrst ne samo na območju plinovoda, temveč tudi širše, saj se za večino teh vrst trenutno ne ve, v kolikšni meri so populacije z območja plinovoda povezane z ostalimi. Po zaključku del (vkop plinovoda in zasutje), ko se bo območje plinovoda začelo sukcesivno zaraščati, se bodo primerne življenjske razmere za metulje ponovno vzpostavile. Nekaterim vrstam, vezanim na gozdne habitate bodo preseke habitat mestoma morda delno zmanjšale, a lahko zarast avtohtonih rastlinskih vrst na presekih in dodatno presvetljene površine ob novonastalem gozdnem robu izgubo nadomestijo. Naslovni organ ocenjuje, da bo vpliv plinovoda na metulje velik, a nebistven ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje in ukrepov, določenih v 24. členu DPN.

Pri hroščih je ključnega pomena gozdno območje od Kalc do Vrhpolja za rogača in hrastovega kozlička. Spreminjanje strukture gozdov, fragmentacija in zmanjševanje količine trohnečega lesa v gozdovih pomeni izguba primerne habitata za rogača in bukovega kozlička, kajti oba izbirata predvsem stara, zlasti hrastova, drevesa v presvetljenih gozdnih sestojih, na gozdnem robu ali v mejicah. Na podlagi navedenega naslovni organ ugotavlja, da bodo vplivi na hrošče veliki, a nebistveni ob izvedbi omilitvenih ukrepov.

Naslovni organ ocenjuje, da bo vpliv med gradnjo za hrošče, navedenih v poglavju 6.1.7. poročila o vplivih na okolje, in pogojev, navedenih v točki II./4./4.1./ Pogoji za varstvo hroščev, alinea 1-2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja in ukrepov, določenih v 24. členu DPN velik, a nebistven ob izvedbi omilitvenih ukrepov. Sečnja vegetacije v delovnem pasu plinovoda se mora izvesti izven obdobja razmnoževanja varstveno pomembnih saproksilnih vrst hroščev, ki traja od 1. aprila do 30. avgusta. Sečnja je dopustno izvajati le v obdobju med septembrom in marcem. Posekani les je treba z območja nameravanega posega takoj po poseku odstraniti ali trajno pustiti na kraju poseka. Ob podiranju dreves, debelejših od 50 cm, se mora zagotoviti prisotnost biologa, strokovnjaka za hrošče. Njegova vloga je pregled podrtih dreves zaradi potencialne prisotnosti izletnih lukenj ali dupel in v njih prisotnih saproksilnih vrst. Strokovnjak se mora odločiti za nadaljnje ukrepe - ali se drevesa lahko odstranijo, oziroma ali jih je treba pustiti na vplivnem območju, zaradi možnosti določenih vrst, da zaključijo svoj razvoj. Če posekan les ostane na območju posega v obdobju razmnoževanja (med aprilom in avgustom) in po njem, njegova odstranitev ni več dopustna zaradi zalege varstveno pomembnih vrst hroščev v njem. Ukrep velja za celotno traso plinovoda.

Za varstvo območij varstva narave je treba upoštevati vse omilitvene ukrepe iz poglavja 6.1.7 poročila o vplivih na okolje, ki se nanašajo na varstvo rastlinstva, živalstva in habitatnih tipov, ukrepe iz DPN in pogoje, navedene v točki II./4./4.1./ izreka tega okoljevarstvenega soglasja.

Glede na vplive na posamezne obravnavane vsebine se ocenjuje, da je skupni vpliv na rastlinstvo, živalstvo in habitatne tipe, na naravne vrednote in ekološko pomembna območja med gradnjo plinovoda velik, na območju Spodmola pod Pivčonom pa zelo velik, a nebistven ob upoštevanju vseh omilitvenih ukrepov.

D3) Pričakovani vplivi v času obratovanja in pogoji

Naslovni organ ocenjuje, da bodo vplivi nameravanega posega v času obratovanja manjši kot v času gradnje, saj naj bi se ob zaključku gradnje v delovnem pasu vzpostavilo prejšnje stanje, razen na območju gozdov in vodotokov, kjer se med obratovanjem vzdržuje 10 metrski pas plinovodne poseke.

V času obratovanja ne bo negativnih vplivov na habitatne tipe in rastlinstvo, saj je predvideno vzdrževanje travniških površin v sedanjih rabi. Vpliv plinovoda med obratovanjem naslovni organ ocenjuje kot zmeren.

Vzdrževalna dela na trasi plinovoda - krčenje grmovne in drevesne zarasti - se morajo opravljati izven vegetacijske sezone (pogoj II./4./4.2., alinea 2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Površine, ki pa bodo na novo zasajene z drevesnimi in grmovnimi vrstami, je treba v naslednjih letih negovati na način, da bujna zeliščna vegetacija ne uduši posajene sadike (pogoj II./4./4.2., alinea 3 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Po končani gradnji bo večji del trase prepuščen naravni sukcesiji, ohranjal se bo le kolovoz za potrebe vzdrževalnih del. Izjema so gozdni habitati, ki bodo trajno uničeni zaradi poseke. Le v primeru, ko bi se invazivne vrste preveč razrastle, pa bi bilo predvsem na naravovarstveno pomembnih območjih treba izvajati tudi ukrepe za omejitev razraščanja teh vrst. Potrebna je pravočasna in redna košnja problematičnih območij. Košnja se mora v pasu plinovoda izvajati 2-krat letno (prva polovica junija in prva polovica avgusta, po potrebi pa tudi večkrat), predvsem na območju gozdnih posek in ob vodotokih (pogoj II./4./4.2., Pogoji za preprečitev naselitve invazivnih vrst, alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Zaželeno je, da se površine, ki se zaraščajo s tujerodnimi vrstami (žlezasta nedotika, japonski dresnik in kanadska zlata rozga), kosijo še pogosteje, npr. enkrat na mesec v vegetacijski sezoni (od aprila do septembra).

Dolgoročno bo izguba habitata za ptice površinsko majhna. Za ptice, ki gnezdiijo v habitatih v zgodnjih sukcesijskih fazah, pa bo nameravani poseg mestoma imel celo pozitivne vplive, saj se bo gnezditveni in prehranjevalni habitat kratkoročno nekoliko povečal. Dolgoročnih vplivov na populacije varstveno najpomembnejših vrst ptic na tem območju se ne pričakuje, saj bodo posegi v habitat prostorsko omejeni, po končani gradnji pa bo večji del trase prepuščen naravni sukcesiji. V času izvajanja vzdrževalnih del (košnja trave, sečnja grmovja) bodo v manjši meri gnezdišča ptic mozaične kulturne krajine (rjavi srakoper, veliki strnad, hribski škrjanec) lahko uničena. Zato je v pogojih tega okoljevarstvenega soglasja podana zahteva, da se morata košnja in sekanje, ki bosta potrebna za vzdrževanje odprtih površin vzdolž plinovoda, izvajati izven gnezditvene sezone ptic, ki traja od 1. marca do 1. septembra (pogoj II./4./4.2., alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Povečana bo tudi verjetnost motenja ptic zaradi drugih dejavnosti človeka, ki jih bodo v prostoru omogočile nove dovozne ceste in boljša prehodnost, predvsem za kmetijsko, rekreativno rabo in ostale dejavnosti. Vpliv plinovoda naslovni organ ocenjuje kot zmeren.

Za zveri bi lahko večji vpliv predstavljala fragmentiranost gozdnih habitatov. Vendar glede na to, da po končani izgradnji trasa plinovoda po vsej verjetnosti ne bo predstavljala bistvenih ovir za prehajanje živali, naslovni organ meni, da nameravani poseg ne bo imel večjega dolgoročnega vpliva na populacije vrst iz te skupine. Potencialno največji negativni vpliv bi izgradnja plinovoda lahko imela na populacijo vider v Vipavski dolini. Vidra sicer uporablja velike domače okoliše, saj so vezani predvsem na vodna telesa in relativno ozek pas obrežja. Prekinitev takih koridorjev bi zato lahko imela velike posledice na populacijo vider, katere prisotnost pa v Vipavski dolini ni bila potrjena. Vpliv plinovoda na zveri med obratovanjem naslovni organ ocenjuje kot zmeren. Enako velja tudi za vplive na divjad.

V fazi obratovanja plinovod ne bo imel bistvenega vpliva na favno netopirjev, še posebej ob izvedbi nekaterih omilitvenih ukrepov na trasi v gozdnih površinah, kjer so raziskave potrdile prisotnost t.i. gozdnih vrst netopirjev in je gozd pomemben kot prehranjevalni prostor netopirjev na splošno.

Zaradi preprečevanja okrnitve prehranjevalnih habitatov zaradi svetlobnega onesnaževanja se območja MRP ne sme osvetljevati v nočnem in večernem času oziroma se lahko osvetljuje le v primeru nočnega obiska vzdrževalca. Svetila morajo imeti vgrajen senzor za prižiganje in samodejni izklop, nikakor pa ne smejo svetiti neprestano. Načini osvetljevanja so predpisani z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Uradni list RS, št. 81/07, 109/07, 62/10 in 46/13). Za osvetljevanje se morajo uporabiti popolnoma zasenčena svetila z ravnim zaščitnim in nepredušnim steklom in z majhno emisijo UV svetlobe (npr. halogenska svetila).

Naslovni organ ugotavlja, da bo nameravani poseg vplival predvsem na gozdne vrste netopirjev, zaradi odpiranja gozdnega prostora in uničenja starih dreves ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 24. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II./4./4.2. izreka tega okoljevarstvenega soglasja.

Za dvoživke in plazilce se v fazi obratovanja plinovoda ne pričakuje večjih negativnih vplivov, zato se vpliv plinovoda ocenjuje kot zmeren.

V času obratovanja plinovoda se ne pričakuje nobenih dodatnih vplivov na vodne živali (ribe, rake in kačje pastirje). Dolgoročne posledice na te skupine živali so predvsem zaradi posegov v vodotoke med samo gradnjo ter posledice ob morebitnem vdoru invazivnih vrst v obrežno vegetacijo po končani gradnji. V okviru vzdrževalnih del na plinovodu se pričakujejo dodatni vplivi zaradi vzdrževanja poseke plinovoda na odsekih, kjer ta poteka vzporedno z vodotoki, še posebej na mestih, kjer je le nekaj metrov oddaljena od struge. V teh primerih poseka plinovoda tudi dolgoročno onemogoča razvoj širšega pasu obrežne vegetacije, ki bi bil s stališča narave najbolj primeren. Vpliv plinovoda med obratovanjem se ocenjuje kot zmeren.

Za hrošče so najpomembnejši vplivi v fazi obratovanja sprememba obvodnih habitatov ob rekah in potokih zaradi plinovodne poseke, okrnitev gozdnih potokov s posegi v strugo potoka in odstranjevanjem krovne drevesne vegetacije; vnašanje presvetlitev v sklenjene gozdne sestoje; zmanjšanje površin s starejšo drevesno vegetacijo, tako iglasto kot listnato ter posamičnih odmrlih ali odmirajočih dreves (npr. mejic) in sprememba ekstenzivnih travnišč (potrebna ustrežna sanacija terena po izvedbi nameravanega posega). Naslovni organ ocenjuje, da bo vpliv plinovoda na to skupino zmeren, ob pogoju da se bo tudi v času vzdrževanja plinovoda izvajalo primerne ukrepe. Sečnja lesne vegetacije ob vzdrževalnih delih na plinovodu se ne sme izvajati v obdobju razmnoževanja varstveno pomembnih saproksilnih vrst hroščev, to je med aprilom in avgustom. Sečnjo je dopustno izvajati le v obdobju med septembrom in marcem. Posekani les je treba z območja takoj po poseku odstraniti ali trajno pustiti na kraju poseka. Če posekani les ostane na območju poseka v obdobju razmnoževanja (med aprilom in avgustom) in po njem, njegova odstranitev ni več dopustna zaradi zalege varstveno pomembnih vrst hroščev v njem (pogoj II./4./4.2., alinea 6). Ob podiranju dreves, debelejših od 50 cm, mora biti zagotovljena prisotnost biologa strokovnjaka za hrošče. Njegova vloga je pregled podrtih dreves zaradi potencialne prisotnosti izletnih lukenj ali dupel in v njih prisotnih saproksilnih vrst. Strokovnjak se mora odločiti za nadaljnje ukrepe – ali se drevesa lahko odstranijo, oziroma ali jih je treba pustiti na vplivnem območju zaradi možnosti določenih vrst, da zaključijo svoj razvoj.

V fazi obratovanja, ko se bo trasa plinovoda začela sukcesivno zaraščati, se bodo primerne življenjske razmere za metulje ponovno vzpostavile. Vpliv na metulje med obratovanjem plinovoda se ocenjuje kot zmeren.

Za večino varstveno pomembnih vrst je pomembno tudi ohranjanje mejic, posameznih grmov in dreves, zato je naslovni organ med pogoje izreka tega okoljevarstvenega soglasja določil pogoj

II./4./4.2., alinea 5. Na območju poseganja v naravovarstveno pomembne habitatne tipe, razvidne iz Priloge 3 Habitatni tipi – naravovarstveno vrednotenje v Poročilu o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdoščina, št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016, jih je treba ponovno vzpostaviti, odstranjene mejice in posamezna drevesa oziroma grmovnice v odprti krajini pa ustrezno nadomestiti;

Predele na območju plinovoda, ki se bodo po izvedenih zemeljskih delih zarasli z invazivnimi rastlinami, je treba pravočasno in redno kositi (pogoj II./4.2., Pogoji za preprečevanje naselitve in razvoja invazivnih rastlin, alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Košnja se mora izvajati 2-krat letno (prva polovica junija in prva polovica avgusta, po potrebi pa tudi večkrat), predvsem na območju gozdnih posek in ob vodotokih.

Glede na vplive na posamezne obravnavane vsebine naslovni organ ugotavlja, da je skupni vpliv na rastlinstvo, živalstvo in habitatne tipe, na naravne vrednote in ekološko pomembna območja med obratovanjem plinovoda zmeren.

E) Varstvo gozdov

E1) Opis obstoječega stanja okolja

Trasa nameravanega posega poteka po gozdnih površinah vse do prehoda v Vipavsko dolino. Trasa z delovnim pasom tako zavzame 46,8 ha gozdne površine. Trasa ne prečka varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov.

E2) Pričakovani vplivi v času gradnje in pogoji

V času gradbenih del bo vpliv prisoten predvsem v širini delovnega pasu in sicer zaradi delovnih strojev, začasnih odlagališč zemeljskega izkopa in transportnih poti. Načrtovani plinovod M3/1 na območju gozda večinoma poteka vzporedno z obstoječim plinovodom M3 DN 500. Tako se večinoma koristi obstoječi koridor (obstoječa poseka) plinovoda M3. Posek drevja se v času gradnje za plinovod premera do največ DN 1100 mm praviloma izvede v delovnem pasu širine 30 m (14 m na levi strani osi plinovoda za odlaganje izkopanega materiala in 16 m na desni strani za prehod gradbenih strojev, varjenje, polaganje plinovoda v jarek in odlaganje izkopane rodovitne prsti), tako bodo krčitve gozda v času gradbenih del izvedene v obsegu 47 ha, kar predstavlja začasen vpliv na gozd.

Delo s težko gradbeno mehanizacijo je potrebno izvajati v suhem vremenu, da se prepreči dodatno poslabšanje teksture tal zaradi stiskanja (pogoj II./1./1.1., alinea 2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja).

Začasno odlaganje presežkov zemeljskega izkopa in gradbenega materiala ni dovoljeno na gozdnih površinah oziroma na gozdnem robu. Posegi v gozd zunaj območja gradnje plinovoda niso dovoljeni (pogoj II./1./5.1., alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Drevesa se morajo posekati in odstraniti tako, da se preprečijo poškodbe drevja v okolici in poškodbe gozdnega roba ter da je mogoč prehod preko gradbišča na gozdne površine.

V koridorju plinovoda se mora omogočiti rast zeliščne podrasti in grmovnic s plitvim koreninskim sistemom (pogoj II./1./5.1., alinea 2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). PGD mora vsebovati tudi zasaditveni načrt, ki vključuje ureditev vzdolžnega in prečnega profila gozdnih presek.

Vpliv nameravanega posega na gozd v času izvajanja gradbenih del in ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 28. členu DPN, določil Zakona o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-

1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15 in 9/16 – ZGGLRS, v nadaljevanju: Zakon o gozdovih) in pogojev, navedenih v točki II./5./5.1. izreka tega okoljevarstvenega soglasja, naslovni organ ocenjuje kot zmeren.

E3) Pričakovani vplivi v času obratovanja in pogoji

V času obratovanja bo plinovod vplival na gozdne površine zaradi omejitev v pasu 5 m levo in desno od osi plinovoda in morebitnih motenj med vzdrževalnimi deli na plinovodu.

Vzdolž trase bo potrebno vzdrževati gozdne poseke širine 10 m (5 m na vsako stran osi plinovoda), skupaj 23,5 ha glede na namensko rabo gozd. Dejansko gre za bistveno manjši posek gozda (ca. 12 ha), saj gre na večinskem delu trase za vzporedni potek plinovodov (M3 in M3/1), pretežno na oddaljenosti ca 7 do 12 m, kar pomeni razširitev obstoječih posek za približno 10 m. Poseke predstavljajo trajen vpliv na gozd. Posegi v gozd zunaj tega pasu plinovoda v času obratovanja niso dovoljeni.

Vzdrževalna dela na trasi - krčenje grmovne in drevesne zarasti na trasi plinovoda se mora opravljati izven vegetacijske sezone (pogoj II./5./5.2., alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja), s čimer se zmanjša poškodovanje gozda. Vzdrževalna dela v pasu poseke se morajo izvajati v sušnem vremenu (pogoj II./5./5.2., alinea 2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja), tako da se z mehanizacijo ne poškoduje tekstura tal. Pri vzdrževalnih delih je potrebno sproti sanirati poškodbe na gozdnih poteh, oziroma gozdne poti vzdrževati v prvotnem stanju (pogoj II./5./5.2., alinea 3 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Površine, ki bodo na novo zasajene z drevesnimi in grmovnimi vrstami, je treba v naslednjih letih negovati (pogoj II./5./5.2., alinea 4 izreka tega okoljevarstvenega soglasja), saj lahko v nasprotnem primeru bujna zeliščna vegetacija uduši posajene sadike.

Nosilec nameravanega posega je, glede na mnenje ZGS št. 350-1/2014 z dne 20. 10. 2016, z Dopolnitvijo vloge za izdajo okoljevarstvenega soglasja za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina, št. 100913-mz dne 21. 10. 2016, dopolnil Poročilo o vplivih na okolje za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina (št. 100913-mz dne 24. 8. 2015, dne 2. 6. 2016 in dne 18. 10. 2016). Navedene ukrepe je naslovni organ vključil med pogoje tega okoljevarstvenega soglasja, v točki II./5./5.2., alinea 5–7 izreka tega okoljevarstvenega soglasja.

Vpliv nameravanega posega na gozd v času obratovanja se ob upoštevanju določil Zakona o gozdovih in pogojev iz točke II./5./5.2. izreka tega okoljevarstvenega soglasja ocenjuje kot zmeren.

F) Varstvo kulturne dediščine

F1) Opis obstoječega stanja okolja

Pogoji so navedeni za objekte kulturne dediščine, ki jo bo prečkal ali se ji bo približal predvideni plinovod. Upoštevano je območje delovnega pasu, v katerem bodo potekala gradbena dela in ki praviloma obsega pas širine do 24 m (12 m na vsako stran plinovoda, za plinovod DN1100 mm). Poleg tega je navedena tudi kulturna dediščina v širšem pasu nameravanega posega širine 64 m (delovni pas + 20 m na vsako stran osi plinovoda).

F2) Pričakovani vplivi v času gradnje in pogoji

V času gradnje lahko pride do fizičnih vplivov na območja in enote kulturne dediščine, ki so v območju nameravanega posega ali njegovi neposredni bližini. Vplivi bodo posledica izkopa, prisotnosti delovnih strojev, dodatnega hrupa, prahu, tresljajev, začasnih odlagališč zemeljskega izkopa in gradbenih elementov, ureditve transportnih poti, povečanega števila tovornih vozil, vizualne motnje zaradi odstranitve vegetacijskega pokrova in vidne izpostavljenosti gradbišča. Vpliv se pričakuje predvsem na območjih varovane in registrirane dediščine.

Trasa oziroma njen delovni pas načrtovanega plinovoda prečkata naslednje varovane enote kulturne dediščine, za katere je treba upoštevati omilitvene ukrepe iz poglavja 6.1.10 poročila o vplivih na okolje in pogoje z izreka tega okoljevarstvenega soglasja (pogoj II./6./6.1)

Znotraj obeh pasov in pasov za priključke se nahajajo naslednje enote kulturne dediščine:

- EŠD 26359: Kalce pri Logatcu - Rimska cesta Ad Pirom-Longaticum, arheol. dediščina - objekt, arheološko najdišče, 2. varstveni režim. Trasa dvakrat prečka območje kulturne dediščine, na njenem vzhodnem in zahodnem delu v dolžini 59 m in 9 m, vzporedno z obstoječim plinovodom. Prečkanji rimskodobne ceste se izvedeta s podvrtavanjem.
- EŠD 10282: Kalce pri Logatcu - Rimskodobna naselbina Na vodicah, arheološka dediščina - območje, arheološko najdišče, 1. varstveni režim. Trasa prečka osrednji del kulturne dediščine v dolžini 671 m, vzporedno z obstoječim plinovodom. Trasa ne posega na višje nadmorske višine, kjer je bila najverjetneje rimskodobna poselitev ali grobišče.
- EŠD 29937: Kalce pri Logatcu - Arheološko območje pod Andrejevim gričem, arheol. dediščina - območje, arheološko najdišče, arheološko območje. Trasa prečka južni del kulturne dediščine, v dolžini 163 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.
- EŠD 9345: Kalce pri Logatcu - Zaporni zid Lanišče, arheol. dediščina - območje, arheološko najdišče, 1. varstveni režim - kulturni spomenik. Trasa prečka osrednji del kulturne dediščine v dolžini 216 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.
- EŠD 535 Podkraj - Arheološko najdišče Hrušica-Ad Pirum, arheol. dediščina - območje, arheološko najdišče, kulturni spomenik. Trasa prečka južni del kulturne dediščine, v dolžini 206 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.
- EŠD 29759: Podkraj - Zaporni zid Hrušica-Veliki Obršljanovec, arheol. dediščina - območje, arheološko najdišče. Trasa prečka severni del kulturne dediščine v dolžini 172 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.
- EŠD 29526: Višnje - Arheološko območje Pri Mačku, arheol. dediščina - območje, arheološko najdišče, 3. varstveni režim. Trasa prečka osrednji del kulturne dediščine, v dolžini 481 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.
- EŠD 12839: Sanabor - vas, naselbinska dediščina - vplivno območje, režim varovanja: naselja in njihovi deli - vplivno območje.
- EŠD 12839: Sanabor - vas, naselbinska dediščina, režim varovanja: dediščina vas. Trasa predvidenega plinovoda prečka vplivno območje kulturne dediščine, delovni pas delno sega v območje vasi na skrajnem severnem robu vasi. Trasa prečka vplivno območje vasi v dolžini 875 m, vzporedno z obstoječim plinovodom, od roba vasi je oddaljena približno 30 m. Delovni pas na območju prečka površine travnikov, njiv, sadovnjakov, vinogradov, kmetijske površine v zaraščanju in dve lokalni cesti. Dela med gradnjo bodo zaradi vidne izpostavljenosti gradbišča vplivala na prepoznavnost lege in podobe naselja v prostoru. Bližina gradbišča (zaradi povečanega prometa, tresljajev, prahu, hrupa) lahko povzroči poškodbe na posameznih objektih dediščine, a

- ob upoštevanju zaščitnih ukrepov, takega vpliva ne bo. Moten bo dostop do naselja. Ocenjuje se, da bo vpliv v času gradnje na naselbinsko dediščino začasen in zmeren.
- EŠD 12167: Sanabor - Arheološko najdišče Srednje, arheološka dediščina - območje, režim varovanja = arheološko najdišče. Delovni pas prečka celotno arheološko najdišče, trasa plinovoda se območju izogne in poteka južno od njega v oddaljenosti 5 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.
  - EŠD 12166: Sanabor - Arheološko najdišče v Djakih, arheološka dediščina - območje, režim varovanja: arheološko najdišče. Trasa predvidenega plinovoda se približa južnemu delu kulturne dediščine, poteka vzporedno z obstoječim plinovodom.
  - EŠD 4954: Col - Arheološko najdišče Col in Šance, arheološka dediščina - območje, režim varovanja = arheološko najdišče, kulturni spomenik. Dostopna cesta do trase predvidenega plinovoda prečka vzhodni del kulturne dediščine v dolžini 278 m. Začasna dostopna pot poteka po obstoječi poti.
  - EŠD 29528: Duplje - Arheološko območje Dolenja vas, arheološka dediščina - območje, režim varovanja: arheološko najdišče. Trasa prečka območje kulturne dediščine v dolžini 453 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.
  - EŠD 870: Zemono - Dvorec, profana stavbna dediščina - vplivno območje, režim varovanja: stavbe s parki ali z vrtovi - vplivno območje kulturnega spomenika. Trasa prečka skrajni severni dela vplivnega območja spomenika v dolžini 472 m, vzporedno z obstoječim plinovodom. Delovni pas na območju prečka površine travnikov in njiv na ravnini. Trasa se izogne dvorcu Zemono v oddaljenosti več kot 300 m. Trasa se izogne tudi griču, na katerem stoji dvorec, in na katerem so na prisojni strani urejeni vinogradi ter je zavarovan kot kulturna krajina (Zemono - Območje ob dvorcu Zemono, EŠD 7612). Vpliv na dediščino bo med gradnjo nastal predvsem zaradi vidnosti gradbišča v odprti krajini, povečanega prometa v okolici in prahu. Zmanjšana bo značilna dominantnost dvorca v prostoru, motene bodo značilne vedute na območje dvorca in iz njega. Ocenjuje se, da bo vpliv v času gradnje na stavbno dediščino začasen in majhen.
  - EŠD 15519: Dupnje - Bronastodobna naselbina Zemono pri Vipavi 1, arheološka dediščina - območje, režim varovanja: arheološko najdišče. Trasa prečka osrednji del kulturne dediščine v dolžini 576 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.
  - EŠD 29527: Dupnje - Arheološko območje Poljudnica, arheološka dediščina - območje, režim varovanja: arheološko najdišče. Trasa prečka osrednji del kulturne dediščine v dolžini 178 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.
  - EŠD 29538: Budanje - Arheološko območje Pod Goričico, arheološka dediščina - območje, režim varovanja: arheološko najdišče. Trasa prečka osrednji del kulturne dediščine v dolžini 605 m, vzporedno z obstoječim plinovodom.

Kjer trasa plinovoda prečka območja arheološke dediščine, lahko med gradnjo zaradi izkopa in tresljajev pride do poškodb in uničenja delov arheološkega najdišča in ostalin, lahko se poškodujejo arheološke plasti. Pred izvedbo nameravanega posega v registrirana območja je potrebno opraviti predhodne arheološke raziskave, s katerimi se pridobijo informacije, potrebne za določitev natančnih ukrepov varstva, dediščina se lahko pred posegi tudi nadzorovano odstrani (zaščitna arheološka izkopavanja). Obstaja tudi verjetnost, da bi med gradnjo plinovoda zaradi izkopa in tresljajev prišlo do poškodb še ne evidentirane arheološke dediščine oziroma neodkritih arheoloških ostalin.

Izkop je omejen na potek cevi, zato bo v vseh primerih vpliv le na posameznih delih območij dediščine. V območjih arheoloških najdišč poteka trasa v bližini obstoječega plinovoda, torej v območju dediščine, ki je bila degradirana že z gradnjo obstoječega plinovoda. Naslovni organ ocenjuje, da bo na območjih arheoloških najdišč med predhodnimi arheološkimi raziskavami in

gradnjo plinovoda vpliv velik in trajen, kjer bo dejansko prišlo do posega v arheološke plasti, drugače pa začasen in zmeren.

Predhodna raziskava obsega tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča. Glede na ohranjenost dediščine na območju, obstaja verjetnost zahteve po prezentaciji arheoloških ostalin na mestu odkritja (in situ). Velja za:

- Sanabor - Arheološko najdišče Srednje, EŠD 12167,
- Sanabor - Arheološko najdišče V Djakih, EŠD 12166,
- Duplje - Bronastodobna naselbina Zemono pri Vipavi 1, EŠD 15518.

Na območju arheološke dediščine:

- Višnje - Arheološko območje pri Mačku, EŠD 29526,
- Duplje - Arheološko območje Dolenja vas, EŠD 29528,
- Duplje - Arheološko območje Podljudnica, EŠD 29527 in
- Budnje - Arheološko območje Pod Goričico, EŠD 29538,

je treba pred izvedbo nameravanega posega na območja arheoloških najdišč izvesti vrednotenje arheološkega potenciala v obliki intenzivnega terenskega pregleda (ITP metoda 8 ali 9) in izkop testnih jarkov 1 m x 1 m do geološke osnove (metoda 11). V primeru pozitivnih rezultatov bo treba na teh območjih izvesti še arheološka izkopavanja (metoda 143) s poizkopavalno obdelavo gradiva (pogoj II./6./6.1., alinea 3).

Za zmanjšanje vpliva na arheološko dediščino je pomembna izvedba vseh predpisanih predhodnih arheoloških raziskav (PAR) po metodi od 8–14 znotraj arheoloških najdišč (pogoj II./6./6.1., alinea 4) pred pridobitvijo kulturnovarstvenega soglasja kot tudi izvajanje arheološke raziskave med gradnjo (arheološko dokumentiranje ob gradnji) oziroma spremljanje izkopov na celotni trasi plinovoda.

Območje naselbinske dediščine mora ostati nepoškodovano in nespremenjeno (pogoj II./6./6.1., alinea 5). Po zaključku gradnje plinovoda mora biti na terenu vzpostavljeno prvotno stanje. Objekte, ki se nahajajo v neposredni bližini izkopov, je možno v času gradnje v skladu z usmeritvami pristojne strokovne javne službe ZVKDS (Območne enote Ljubljana in Območne enote Nova Gorica) ustrezno zavarovati.

Objekte in območja kulturne dediščine se med gradnjo varuje pred poškodbami ali uničenjem tako, da:

- se čeznje ne ureja novih gradbiščnih poti ali obvozov,
- vanje ne smejo biti premaknjene potrebne ureditve vodotokov, namakalnih sistemov, komunalna, energetska in telekomunikacijska infrastruktura,
- se na njih ne odlaga viškov materiala oziroma ne služijo deponijam,
- se obstoječe lokalne poti in ceste sme uporabljati kot dostopne poti do trase plinovoda,
- vendar se jih ne sme dodatno širiti,
- se po končani gradnji v varovanem območju vzpostavi prvotno stanje.

Znotraj območij arheoloških najdišč, ki jih potek trase plinovoda prečka, je treba še pred gradnjo izvesti predhodne arheološke raziskave za določitev vsebine in sestave najdišča (pogoj II./6./6.1., alinea 7), na osnovi katerih bodo s strani pristojne strokovne službe ZVKDS določeni natančnejši pogoji za varstvo. V primeru izrednih najdb so lahko zahtevane tudi posebne tehnične rešitve ali po potrebi tudi večje spremembe prostorskih izvedbenih načrtov. Dediščina se lahko pred posegi z zaščitnimi arheološkimi izkopavanji nadzorovano odstrani. Predhodne arheološke raziskave se izvedejo v naslednjih območjih dediščine:

- Kalce pri Logatcu - Rimskodobna naselbina Na vodicah, EŠD 10282,
- Kalce pri Logatcu - zaporni zid Lanišče, EŠD 9345,
- Kalce pri Logatcu - Rimska cesta Ad Pirum-Longaticum, EŠD 26359,
- Kalce pri Logatcu - Arheološko območje Pod Andrejevim gričem, EŠD 29937,
- Podkraj - Arheološko najdišče Hrušica – Ad Pirum, EŠD 535,
- Podkraj - Zaporni zid Hrušica-Veliki Obršljanovec, EŠD 29759,
- Sanabor - Arheološko najdišče Srednje, EŠD 12167,
- Sanabor - Arheološko najdišče V Djakih, EŠD 12166,
- Duplje - Bronastodobna naselbina Zemono pri Vipavi 1, EŠD 15519,
- Budanje - Arheološko območje Pod Goričico, EŠD 29538,
- Duplje - Arheološko območje Poljudnica, EŠD 29527,
- Duplje - Arheološko območje Dolenja vas, EŠD 29528 in
- Višnje - Arheološko najdišče Pri Mačku, EŠD 29526.

Objekte, ki se nahajajo v neposredni bližini izkopov, je možno v času gradnje v skladu z usmeritvami pristojne strokovne javne službe Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS, Območne enote Ljubljana in Območne enote Nova Gorica) ustrezno zavarovati.

Da ne bi prišlo do poškodb ali uničenja arheoloških najdišč in arheoloških ostalin med gradnjo, je treba dosledno upoštevati vse usmeritve strokovne javne službe ZVKDS (Območne enote Ljubljana in Območne enote Nova Gorica) glede ravnanja znotraj in v neposredni bližini arheoloških najdišč.

Nosilec nameravanega posega mora v skladu z navodili Evropske konvencije o varstvu arheološke dediščine zagotoviti rezervatno varstvo arheološke dediščine. Prav tako je dolžan omogočiti izvedbo predhodnih arheoloških raziskav ter kot določa 34. člen Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11-ORZVKD39, 90/12, 111/13 in 32/16, v nadaljevanju: ZVKD-1), kriti stroške vseh predhodnih arheoloških raziskav v območju arheoloških najdišč.

Nosilca nameravanega posega in odgovornega vodjo gradbenih del 26. člen ZVKD-1 zavezuje, da je v primeru odkritij arheoloških ostalin dolžan nemudoma prijaviti najdbo pristojni službi Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS).

V času gradnje je potrebno omogočiti pristojni službi Zavoda za varstvo kulturne dediščine dostop do zemljišča in izvajanje konservatorskega nadzora nad posegi v dediščino, kot to določa 55. člen ZVKD-1.

Na območjih, kjer trasa plinovoda prečka območja varovane kulturne dediščine, se mora uporabiti tehnologija gradnje, ki povzroča najmanj vibracij. Upoštevati se morajo zaščitni ukrepi za varstvo pred vibracijami (pogoj II./9./9.1. izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Za izvedbo ukrepov pri prečkanju območij varovane kulturne dediščine je odgovoren nadzornik gradbišča v sodelovanju z ZVKDS, ki ga obvešča o vsakem poseganju z gradnjo na območje kulturne dediščine.

Kjer se trasa plinovoda med gradnjo približa arheološkim najdiščem lahko pride, kot posledica tresljajev, do poškodb na dediščini. Vendar naslovni organ ocenjuje, da ob upoštevanju predvidenih pogojev (poglavje 6.1. izreka tega okoljevarstvenega soglasja), na arheološko dediščino v teh primerih vpliva ne bo.

Naslovni organ ugotavlja, da bo ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, ukrepov, določenih v 23. členu DPN in pogojev, navedenih v točki II./6./6.1., Pogoji za varstvo kulturne dediščine izreka tega okoljevarstvenega soglasja v času gradnje vpliv na območju kulturne dediščine zmeren, in na večini območij začasen, razen na območjih arheološke dediščine lahko trajen.

F2) Pričakovani vplivi v času obratovanja

V času obratovanja nameravanega posega so pričakovani vplivi na kulturno dediščino manjši. Cev načrtovanega plinovoda na območjih kulturne dediščine v celoti poteka pod zemljo, na površju bodo vidni le nadzemni deli plinovoda (označbe plinovoda, zaporne postaje, SOČP). Zaporne postaje in SOČP so locirane izven območij kulturne dediščine.

Pri najdiščih, kjer bodo arheološke ostaline podvrtane, bi v primeru (nujnih) sanacijskih del lahko prišlo do vplivov na kulturno dediščino, podobnih tistim med gradnjo, a v veliko manjšem obsegu. Zemeljski posegi (tudi urgentni) bodo v teh primerih možni le po izvedbi predhodnih arheoloških raziskav. Zato je naslovni organ med pogoje tega okoljevarstvenega soglasja vključil pogoj II./6./6.2., alineja 1.

Naslovni organ ocenjuje, da med normalnim obratovanjem plinovoda na kulturno dediščino vpliva ne bo. V primeru okvar in potrebe po sanacijskih posegih na območju podvrtanih arheoloških območij, pa bi posegi lahko vplivali na kulturno dediščino. Skupno naslovni organ vpliv na kulturno dediščino med obratovanjem, ob upoštevanju omilitvenih ukrepov poročila o vplivih na okolje (poglavje 6.2.8) in pogoja II./6./6.2., alineja 1, ocenjuje kot majhen.

G) Varstvo krajine

G1) Opis obstoječega stanja okolja

Trasa predvidenega plinovoda M3/1 odsek Kalce–Ajdoščina poteka od Kalc, na robu kraškega polja Logaško polje, prek razgibanega kraškega terena, planote Hrušica, ob vznožju planot Trnovski gozd in Nanos ter se spusti v ravnino Vipavske doline. Glede na Regionalno razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji (pripravila Oddelek za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete, Univerza v Ljubljani in Urad Republike Slovenije za prostorsko planiranje, Ministrstvo za okolje, v letih 1994-1998), se trasa nahaja v dveh krajinskih regijah, in sicer v regiji Kraške krajine notranje Slovenije in v regiji Krajine primorske regije.

G2) Pričakovani vplivi v času gradnje in pogoji

V času pripravljanih del in gradnje bo na kakovost krajine vplivala ureditev delovnega pasu vzdolž trase, gradbena dela, ureditev dostopnih poti in sanacija labilnih območij, predvsem zaradi poseke vegetacije, izkopa, začasnih skladišč zemeljskega izkopa in plinovodnih cevi, prisotnosti gradbenih strojev in tovornih vozil ter posledično zaradi tresljajev, prahu in hrupa.

Posek drevja v širini delovnega pasu (22–37 m, večinoma 30 m), ob ureditvi dostopnih poti in na območjih izgradnje platojev, bo opazna sprememba v prostoru. Vpliv bo večji tam, kjer trasa prečka območja strnjene višje vegetacije (gozd, obrežna vegetacija, živice, omejki, trajni nasadi – sadovnjaki in vinogradi, parki in vrtovi).

Odstranitev rodovitne prsti na celotni širini delovnega pasu in izkop jarka bosta opazna sprememba vzdolž celotne trase. Vpliv bo večji na območjih z višjo vegetacijo in na območjih ostrih prehodov v reliefu (terase, prečkanje rečnih strug, jarkov, prehodi s pobočja v ravnino). Vpliv bo večji tudi na kmetijskih površinah, predvsem na območjih tradicionalnega načina kmetovanja, kjer bo omejena kmetijska raba in porušen značilen vzorec njiv ter trajnih nasadov.

Spremembe bodo posebej opazne na območjih teras z njivami in trajnimi nasadi na robu Vipavske doline, ker se terase v času gradnje podrejo.

Zasedenost zemljišč in oviran dostop do določenih območij bosta imela vpliv na vidne kakovosti krajine in rabo prostora. Vpliv bo predvsem v bližini naselij in na kmetijskih zemljiščih. Med gradnjo je mogoče pričakovati tudi vplive, ki lahko posredno vplivajo na vegetacijo in s tem na krajinsko sliko (morebitne poškodbe vegetacije zaradi onesnaženj z izlivi goriv, strojnih olj, cementnega mleka in drugih škodljivih snovi v tla, vode in podtalje). Vpliv na vidne kakovosti krajine bo večji, kjer bodo spremembe v prostoru bolj opazne: na odprtih, ravninskih predelih; na izpostavljenih pobočjih, v predelih, kjer je del trase viden z območij, kjer se zadržuje več ljudi (naselja, turistične in rekreacijske točke).

Treba je ohranjati vse prvine naravne krajine, naravne struge vodotokov, avtohtone neformalne vegetacijske sestoje (osamela drevesa, manjše drevesne in/ali grmovne gruče) in ne spreminjati geoloških in mikroreliefnih pojavov (pogoj II./7./7.1., alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Ohranjati je treba obstoječe krajinske elemente, predvsem na kmetijskih zemljiščih: živice, posamezna drevesa in grme.

Oblikovanje objektov mora biti kakovostno, z uporabo dolgotrajno obstojnih materialov in iz okolja neizstopajočih barv (pogoj II./7./7.1., alinea 3 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Za zmanjšanje vidnosti nadzemnih objektov v prostoru se kovinski deli nadzemnih objektov (fasade, cevovodne instalacije, izpuhi, ograje) ne smejo bleščati. Priporoča se uporaba temnejših matiranih barv povsod, kjer je to le mogoče.

Sajenje vegetacije v gozdu in v odprti krajini je treba izvajati v obdobju njenega mirovanja (pogoj II./7./7.1., alinea 8 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Sadike v kontejnerjih se smejo saditi skozi vse leto, razen v obdobju, ko je zemlja zamrznjena, in v času suše.

Naslovni organ vpliv nameravanega posega v času gradnje na kakovost krajine ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje 12. 28. In 29. členu DPN, pogojev, navedenih v točki II./7./7.1. izreka tega okoljevarstvenega soglasja, ocenjuje kot velik. Plinovod se gradi linijsko, zato so časovna obdobja dejanske obremenitve in vpliva na določeni točki ob trasi zelo omejena. Gradbišče bo po končani gradnji vzdolž trase sproti sanirano.

G3) Pričakovani vplivi v času obratovanja in pogoji

Cev načrtovanega plinovoda poteka pod zemljo, v času obratovanja bodo na površju vidni nadzemni objekti in oznake. Zaporni postaji BSx5 in BSx7 sta umeščeni na vidno manj izpostavljeni območji - vidni bosta skozi višjo zarast in z lokalnih cest, kmetijskih površin. Zaporna postaja BSx6 bo umeščena v bolj odprtem prostoru in bo zato vidno bolj izpostavljena, vidna bo z lokalnih cest, kmetijskih površin in okoliške redke poselitve. SOČP M3/1 bo izvedena kot razširitev platoja obstoječe Kompresorske postaje Ajdovščina, ki je vidno izpostavljena zaradi velikosti in lege na ravnini. Vendar je na severovzhodu območje omejeno z zaprtim odlagališčem, ki delno zastira pogled nanjo. Nadzemne oznake plinovoda so postavljene vzdolž celotne trase (na ca. 0,5 km oziroma pri prečkanjih infrastrukturnih vodov) in so opazne le z bližine.

V času obratovanja plinovoda je vzdolž celotne trase potrebno vzdrževati pas širine 5 m na vsako stran od osi plinovoda. V tem pasu ne smejo rasti rastline z globokimi koreninami, torej je dopustna le zarast trav in zeli. Takšna poseka je v območjih višje, strnjene vegetacije opazen

element v krajini, posebno zaradi izrazito linijske narave plinovoda. Vidna izpostavljenost poseke bo večja v območjih gozdov, kar se omili z ureditvijo novega gozdnega roba. Vzdrževanje presek lahko izvajajo le strokovno usposobljeni izvajalci, ki poznajo drevesne in grmovne vrste ter invazivne rastline, ki poznajo arboristične osnove vzdrževanja lesnate vegetacije. Vidnost bo večja tudi v nasadih vinske trte ter sadnega drevja, kjer ne poteka vzporedno z vrstami rastlin.

Naslovni organ vpliv nameravanega posega v času obratovanja na kakovost krajine ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje 12., 28. in 29. členu DPN pogojev, navedenih v točki II.7.7.2. izreka tega okoljevarstvenega soglasja, ocenjuje kot majhen.

H) Varstvo pred obremenjevanjem okolja s hrupom

H1) Opis obstoječega stanja okolja

Glede na namensko rabo prostora poteka večji del trase po območju gozdov in kmetijskih zemljišč, ki se skladno z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 105/05, 34/08, 109/09 in 62/10) uvrščata v IV. območje stopenj varstva pred hrupom. Manjši del trase pa poteka v bližini stanovanjskih stavb (v naseljih Podkraj in Višnje v občini Ajdovščina ter v naseljih Sanabor in Vrhpolje v občini Vipava), ki se uvrščajo v III. območje varstva pred hrupom.

Stanovanjske stavbe v bližini predvidenega plinovoda so v naseljih Podkraj in Višnje v občini Ajdovščina ter v naseljih Sanabor in Vrhpolje v občini Vipava. Pomembnejših virov hrupa na teh območjih ni. V relativni bližini nekaterih stavb poteka le regionalna cesta III. reda R3-621/1412 Kalce–Col, ki pa ima zelo malo prometa: v letu 2013 je po podatkih DRSI znašal povprečni letni dnevni pretok vozil (PLDP) na potezi Kalce–Podkraj 436, na potezi Podkraj–Col pa 750 vozil. Obremenjenost stanovanjskih stavb v bližini predvidenega plinovoda je majhna.

Na obstoječi KP Ajdovščina, na katero se bo priključil obravnavani plinovod, so bile v okviru poskusnega obratovanja v letu 2010 izvedene prve meritve hrupa (Poročilo o meritvah in vrednostih kazalcev hrupa v okolju, št. 0080-06-10 HRUP, Ekosystem d.o.o., junij 2010, v nadaljevanju: Poročilo o meritvah in vrednostih kazalcev hrupa v okolju).

Glavni vir hrupa so: postrojenje kompresorske postaje, hladilni sistemi za hlajenje komprimiranega plina in hlajenje prostora kompresorja v upravni stavbi.

Kompresorska postaja Ajdovščina je namenjena za izboljšanje tlačno pretočnih razmer v plinovodnem sistemu. Sestoji se iz dveh kompresorskih enot, ena je lahko v obratovanju, medtem ko druga predstavlja 100 % rezervo, oziroma obratujeta tudi obe hkrati. Vsaka kompresorska enota vsebuje plinsko turbino moči 4,7 MW, ki poganja centrifugalni kompresor ter pomožne sisteme, kot so: mazalni sistem, tesnilni sistem, prezračevalni sistem, hladilni sistem za zemeljski plin, krmilni sistem s senzorji ter izvršilnimi elementi in ventile v polju. Delovanje je povsem samodejno in se lahko nadzoruje iz dispečerskega centra ali lokalno. Dejavnost na obravnavani lokaciji poteka v dnevnem, večernem in nočnem času od 0.00 do 24. ure.

KP Ajdovščina je samostojen objekt. Vir hrupa v svoji okolici v različnih smereh meji na: na vzhodni, severni in južni strani se nahajajo kmetijske površine, na zahodni strani je odlagališče

odpadkov Dolga Poljana (Ajdovščina). Najbližji poslovni objekt je na razdalji 620 m od mesta izvajanja meritev in stanovanjski na 680 m.

V okolici objekta so naslednji pomembni viri hrupa: hrup obratovanja Odlagališča nenevarnih odpadkov Dolga Poljana (Ajdovščina) in hrup obratovanja hitre ceste Vipava–Nova Gorica.

Meritve so se vršile pri maksimalnem delovanju vseh naprav, ki obratujejo na obravnavani lokaciji v dnevnem, večernem in nočnem času.

Nosilec nameravanega posega je predložil podatke o stopnji varstva pred hrupom predmetne lokacije. Območje v okolici objekta se uvrsti v območje s IV. stopnjo varstva pred hrupom.

Vrednotenje je bilo opravljeno glede na IV. stopnjo varstva pred hrupom (mejne vrednosti za vir hrupa $L_{dan} = 73$ dBA, $L_{večer} = 68$ dBA, $L_{noč} = 63$ dBA, $L_{dvn} = 73$ dBA). Ugotovljeno je bilo, da je hrup pod mejnimi vrednostmi. Vrednosti kazalcev hrupa pri merilnem mestu 1 so: $L_{dan} = 53,9$ dBA, $L_{večer} = 53,9$ dBA, $L_{noč} = 53,9$ dBA in $L_{dvn} = 60,3$ dBA. Vrednosti kazalcev hrupa pri merilnem mestu 2 so: $L_{dan} = 58,6$ dBA, $L_{večer} = 58,6$ dBA, $L_{noč} = 58,6$ dBA in $L_{dvn} = 65,0$ dBA.

Ob upoštevanju ocenjene oddaljenosti 70 m med merilnim mestom 2 in izvorom hrupa (kompresorsko postajo) ter ocenjene višine izvora hrupa 5 m od tal je bilo v okviru poročila o vplivih na okolje izračunano, da bo raven hrupa pri najbližji stanovanjski stavbi (na oddaljenosti 680 m) na višini 4 m od tal znašala 40 dBA. Vrednosti kazalcev hrupa kot posledica kompresorske postaje pri tej stavbi so s tem $L_{dan} = L_{večer} = L_{noč} = 40$ dBA in $L_{dvn} = 47$ dBA, kar je pod mejnimi vrednostmi za vir hrupa za III. stopnjo varstva pred hrupom, ki znašajo $L_{dan} = 58$ dBA, $L_{večer} = 53$ dBA, $L_{noč} = 48$ dBA in $L_{dvn} = 58$ dBA in tudi pod mejnimi vrednostmi za vir hrupa za II. stopnjo varstva pred hrupom, ki znašajo $L_{dan} = 52$ dBA, $L_{večer} = 47$ dBA, $L_{noč} = 42$ dBA in $L_{dvn} = 52$ dBA.

H2) Pričakovani vplivi v času gradnje in pogoji

Gradbišče bo na območju izgradnje plinovoda predstavljalo nov vir hrupa za stanovanjske stavbe v naseljih Podkraj, Višnje, Sanabor in Vrhpolje. V času gradnje je pričakovati hrup zaradi gradbene mehanizacije in transporta. Število kamionov bo omejeno na dovoz plinovodnih cevi, gradbene mehanizacije in peska za posteljico in obsip cevi. Odvoz izkopanega materiala z območja gradnje ni predviden, saj se uporabi na mestu nastanka.

Hrup se je v času gradnje določil na osnovi modelnega izračuna. Ob tem se je predpostavilo, da hkrati na trasi plinovoda obratujeta dva stroja na kilometer plinovoda (skupno torej 95 strojev) vse leto, 10 ur na dan v dnevnem času, pet dni v tednu, z enako verjetnostjo na katerikoli točki plinovoda. Nadalje se predpostavi, da ima ena tretjina strojev raven zvočne moči $L_w = 106$ dBA, ena tretjina 104 dBA in ena tretjina 96 dBA.

Modelni izračun za raven teren je pokazal, da bo na oddaljenosti 13 m od osi plinovoda znašala vrednost kazalca dnevnega hrupa (L_{dan}) 58 dBA, vrednost kazalca hrupa dan-večer-noč (L_{dvn}) 55 dBA; preseganje kritičnih vrednosti (L_{dvn} 69 dBA) kot posledica gradnje pa se nikjer ne bo pojavljalo, tudi ne znotraj delovnega pasu gradnje plinovoda. Na oddaljenostih manjših od 13 m ni stanovanjskih stavb.

Najbližje stanovanjske stavbe (do 20 m) so naslednje:

- Višnje 3, na oddaljenosti 13 m;
- Višnje 4a, na oddaljenosti 15 m;
- Sanabor 1a, na oddaljenosti 15 m;
- Sanabor 3b, na oddaljenosti 15 m;
- Sanabor 29, na oddaljenosti 20 m.

Hrup zaradi gradnje bo pri zgoraj navedenih stavbah, ob upoštevanju zgoraj navedenih oddaljenosti, znašal:

- pri stavbi Višnje 3: Ldan = 58 dBA in Ldvn = 55 dBA;
- pri stavbah Višnje 4a, Sanabor 1a in 3b: Ldan = 57 dBA in Ldvn = 54 dBA;
- pri stavbi Sanabor 29: Ldan = 56 dBA in Ldvn = 53 dBA.

Pri ostalih stanovanjskih stavbah, katerih oddaljenost od osi plinovoda je večja od 20 m, bo hrup zaradi gradnje še manjši.

Plinovod se gradi linijsko in so časovna obdobja dejanske obremenitve na določeni točki (npr. pri najbližjem stanovanjskem objektu) ob trasi zelo omejena. Gradnji plinovoda v bližini stanovanjskih objektov je treba posvetiti posebno pozornost, dela časovno optimizirati in takoj zagotoviti prvotno stanje.

Mehanizacijo je treba izklapljati v času, ko ni v uporabi. Treba je upoštevati časovne omejitve gradnje in transportov v območju vpliva objektov z varovanimi prostori na dnevni čas ob delavnikih od ponedeljka do petka v trajanju med 6. in 18. uro (pogoji II./8./8.1., alineja 2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Hrup, ki ga ljudje pričakujejo, je manj moteč kot hrup, ki nas vedno znova preseneti. Zato mora biti poskrbljeno, da se bo občane o izvajanju hrupnih del pravočasno obvestilo in da bodo imeli možnost pridobiti dodatne informacije

Vpliv nameravanega posega na obremenjenost okolja s hrupom v času gradnje ob upoštevanju omilitvenih ukrepov iz poročila o vplivih na okolje, 31. člena DPN in pogojev iz izreka tega okoljevarstvenega soglasja (pogoji II./8./8.1. izreka tega okoljevarstvenega soglasja), naslovni organ ocenjuje kot velik in začasen.

l) Varstvo pred vibracijami

l1) Opis obstoječega stanja okolja

Podatkov o meritvah vibracij na območju nameravanega posega ni. Vir vibracij na območjih prečkanj trase plinovoda z bolj obremenjenimi prometnicami je cestni tovorni promet na območju prečkanja trase z državnimi cestami: Hitro cesto HC H4 odsek Vipava–Ajdovščina, odseka 0375 in 0775, Državno cesto R3 Kalce–Col, odsek 1412 in Državno cesto R2 Vipava–Ajdovščina, odsek 1473.

Ustrezne podlage za ocenjevanje obremenjenosti območja z vibracijami Republika Slovenija nima, obstajajo le nekatera priporočila ali tuji standardi (npr. DIN4150).

l2) Pričakovani vplivi v času gradnje in pogoji

V času gradnje se predvideva vpliv vibracij na okolje predvsem iz dveh virov. Prvi vir so gradbena dela na sami trasi (obratovanje gradbene mehanizacije, ki povzroča sunke ali vibracije v času izkopa in končne ureditve jarka).

Za potrebe rahljanja tal za izkop jarka na kamnitem področju se lahko uporablja tehnologija mikrominiranja. Z omenjenim postopkom se tla razrahljajo, razrahljan material se odstrani s klasičnim izkopom. Ob izvedbi mikrominiranja se pojavijo lokalni seizmični učinki manjšega obsega, na samem viru pa nastane kratkotrajen hrup. Obe vrednosti sta odvisni od lastnosti matične zemljine.

Varnostne ukrepe in tehnične normative pri izvajanju predvidenega mikrominiranja opredeljuje Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu in o tehničnih ukrepih za dela pri razstreljevanju, kadar gre za raziskovanje in izkoriščanje mineralnih surovin, izvajanje drugih rudarskih del in izvajanje razstreljevalnih del v drugih dejavnostih (Uradni list RS, št. 111/03), ki ga je treba dosledno upoštevati.

Glede na obseg mikrominiranja (lokalno na ožjem območju jarka, majhne količine razstreliva) in glede na ukrep 50 m oddaljenosti trase, kjer obstaja verjetnost uporabe tovrstnega načina gradnje, od stanovanjskih in drugih grajenih objektov (pogoji II./9./9.1., alinea 4 izreka tega okoljevarstvenega soglasja), se ocenjuje, da vpliva na grajene objekte ne bo.

Drugi vir vibracij je prevoz gradbenega materiala po dovoznih poteh s kamioni. Število kamionov bo omejeno na dovoz plinovodnih cevi, gradbene mehanizacije in peska za posteljico in obsip cevi. Za zmanjšanje te vrste vibracij je potrebno redno popravljati dovozne poti v bližini objektov (sanacija udarnih jam) in zmanjšati hitrosti kamionov na poškodovanih odsekih cest (pogoj II./9./9.1, alinea 3 izreka tega okoljevarstvenega soglasja).

Za zagotovitev poznavanja morebitnih posledic nastalih vibracij in njihovo sanacijo v času gradnje plinovoda je v izreku tega okoljevarstvenega soglasja določena izdelava katastra obstoječih poškodb pred začetkom gradnje na objektih, ki so od vira vibracij oziroma delovnega pasu oddaljeni manj kot 15 m (pogoj II./9./9.1, alinea 1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja):

- Višnje 3, na oddaljenosti 13 m;
- Višnje 4a, na oddaljenosti 15 m;
- Sanabor 1a, na oddaljenosti 15 m;
- Sanabor 3b, na oddaljenosti 15 m.

Po zaključeni gradnji se izdela ponovni kataster poškodb na stavbah in izvede primerjavo glede na stanje pred gradnjo (pogoj II./9./9.1, alinea 2 izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Nosilec nameravanega posega je dolžan izvesti sanacijo morebitnih poškodb na grajenih objektih, če bi le-te nastale zaradi izvajanja gradbenih del na trasi plinovoda.

Naslovni organ ocenjuje, da bo vpliv nameravanega posega na obremenjevanje okolja z vibracijami, ob upoštevanju zgoraj navedenih pogojev, navedenih v točki II./9./9.1 izreka tega okoljevarstvenega soglasja v času gradnje, majhen in začasen.

J) Splošni pogoji

J1) Pričakovani vplivi v času opustitve nameravanega posega in po njej

Vse dokler se bo zemeljski plin uporabljal kot energent, prenehanje delovanja plinovoda oziroma njegova odstranitev nista predvidena. V kolikor pa bi do tega vendarle prišlo, bodo primarni posegi zajemali kontrolirano izpraznitev cevodovodov z izpihovanjem (razplinjanje) in inertizacijo (zapolnitev cevi z dušikom). Temu bodo sledila gradbena in zemeljska dela, namenjena odstranitvi nadzemnih objektov in rekultiviranju površine (MRP, MMRP, SOČP, BS), ne pa tudi fizični odstranitvi plinovoda. Po opustitvi plinovoda je treba na območju poseka

ponovno vzpostaviti obstoječo rabo (zasaditev poseke plinovoda v gozdu in ob vodotokih) (pogoj II./10.1. izreka tega okoljevarstvenega soglasja). Na naravovarstveno pomembnih območjih dodatne pogoje za sanacijo območja predpiše pristojna organizacija za varstvo narave.

III. Obrazložitev v zvezi s presojo sprejemljivosti posega na naravo

Prvi odstavek 39. člena Pravilnika o presoji določa, da se, glede na velikost in značilnost posega v naravo, presoja sprejemljivosti posegov v naravo izvede v postopku izdaje 1) okoljevarstvenega soglasja za posege v naravo z vplivi na okolje, 2) naravovarstvenega soglasja za posege v naravo, ki niso posegi v naravo z vplivi na okolje, 3) dovoljenja za poseg v naravo, določene v 43. členu tega pravilnika ali 4) dovoljenja po drugih predpisih za posege v naravo, za katere ni treba pridobiti soglasja ali dovoljenja iz prejšnjih treh alinej.

Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – UPB, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B in 46/14, v nadaljevanju: ZON) v prvem odstavku 105. člena določa, da je treba za gradnjo objekta na območju, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, pridobiti naravovarstvene pogoje in pravnomočno naravovarstveno soglasje na način in po postopku, kakor je za pridobitev projektnih pogojev in soglasij določeno s predpisi s področja graditve objektov.

V vplivnem območju plinovoda so razglašena naslednja varovana območja:

- Natura 2000 območja na podlagi Natura uredbe, in sicer: potencialno posebno ohranitveno območje POO Trnovski gozd – Nanos, POO Dolina Vipave, posebno območje varstva POV Vipavski rob,
- zavarovano območje: Krajinski park Južni in zahodni obronki Nanosa (Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Ajdovščina, Uradno glasilo občin Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin, št. 4/87).

Za nameravani poseg je bil za potrebe II. stopnje presoje sprejemljivosti izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja v skladu s Pravilnikom o presoji izdelan Dodatek k poročilu o vplivih na okolje Presoja sprejemljivosti vplivov za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Ajdovščina na varovana (Natura 2000 in zavarovana območja), ki ga je dne 17. 8. 2015, dopolnjeno dne 1. 6. 2016 in dopolnjeno dne 25. 9. 2016 pripravilo podjetje Center za kartografijo favne in flore, Antoličičeva 1, 2204 Miklavž na Dravskem polju, (v nadaljevanju: Dodatek za presojo sprejemljivosti).

Nameravani poseg se v skladu s Prilogo 2 in 38. člena Pravilnika o presoji uvršča med poseg postavitev podzemnega voda (vodovod, plinovod, kanalizacijska cev, telefonski kabel itd.), za katerega je območje neposrednega vpliva opredeljeno za vse skupine, v območju 75-tih metrov, daljinski vpliv pa je opredeljen prav tako za vse skupine in obsega 100 m.

Pravilnik o presoji v 20. členu nadalje določa, da je za posege, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, daljinski vpliv dvakrat večji od območja daljinskega vpliva, navedenega v prilogi 2 Pravilnika o presoji, razen če se iz predhodnih ugotovitev na terenu, podrobnejših podatkov o izvedbi posega v naravo in iz drugih dejanskih okoliščin ugotovi, da je območje daljinskega vpliva drugačno. V obravnavanem primeru znaša območje daljinskega vpliva 200 m za vse skupine. Dodatek za presojo sprejemljivosti pa ugotavlja, da je glede na način gradnje plinovoda, kjer se vsa dela izvajajo le v območju delovnega pasu, območje neposrednega vpliva pri plinovodu enako območju fizičnega prekrivanja oziroma širini delovnega pasu (skupna širina

ca 33 m) v katerem se bodo izvedli vsi posegi ob gradnji plinovoda. Za daljinski vpliv je bil opredeljen 100 m pas, v katerem se bodo še poznali vplivi, ki jih predstavlja izgradnja plinovoda.

Dodatek za presojo sprejemljivosti navaja, da je skupna ocena vplivov nameravanega posega v času gradnje na območje Natura 2000 POO Trnovski gozd – Nanos in njegove varstvene cilje velik, na območju Spodmola pod Pivčenom pa zelo velik, a nebistven ob izvedbi omilitvenih ukrepov iz Dodatka za presojo sprejemljivosti (ocena C).

Na tem območju je pomemben še kumulativni vpliv načrtovanega Državnega prostorskega načrta za prenosni plinovod M3/1 Kalce–Vodice (Uradni list RS, št. 17/15) in Državnega prostorskega načrta za prenosni plinovod R38 Kalce–Godovič (Uradni list RS, št. 99/11). Kumulativni vpliv navedenih plinovodov in nameravanega posega na kvalifikacijski HT (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Anemonio-Fagion)) je ocenjen kot velik. Na ostale kvalifikacijske vrste na vplivnem območju vseh treh plinovodov skupni kumulativni vpliv ne predstavlja dodatnih pomembnih negativnih vplivov, ki bi pomenili dodatni pomemben vpliv.

Kot navaja Dodatek za presojo sprejemljivosti, je skupna ocena vplivov nameravanega posega v času obratovanja na območje POO (SI3000255) Trnovski gozd – Nanos in njegove varstvene cilje zmeren, a nebistven ob izvedbi omilitvenih ukrepov iz Dodatka za presojo sprejemljivosti (ocena C).

Dodatek za presojo sprejemljivosti navaja, da je skupna ocena vplivov nameravanega posega v času gradnje na območje POV (SI5000021) Vipavski rob in njegove varstvene cilje velik, ob izvedbi omilitvenih ukrepov iz Dodatka za presojo sprejemljivosti (ocena C).

Na tem območju je pomemben še kumulativni vpliv načrtovanega Državnega prostorskega načrta za prenosni plinovod M6 od Ajdovščine do Lucije (Uradni list RS, št. 88/12) in Državnega prostorskega načrta za rekonstrukcijo obstoječih prenosnih plinovodov M3, M3B, R31A, R32, R34 (Uradni list RS, št. 97/15). Oba plinovoda in nameravani poseg so umeščeni v širše območje potrjene gnezditve črnočelega srakoperja, vendar so znana gnezdišča izven vplivnega območja plinovodov. Kumulativni vpliv med gradnjo Dodatek za presojo sprejemljivosti ocenjuje kot zmeren, ob izvedbi omilitvenih ukrepov (ocena C).

Kot navaja Dodatek za presojo sprejemljivosti, je skupna ocena vplivov nameravanega posega v času obratovanja na območje POV (SI5000021) Vipavski rob in njegove varstvene cilje zmeren.

Dodatek za presojo sprejemljivosti navaja, da je skupna ocena vplivov nameravanega posega v času gradnje na območje POO (SI3000226) Dolina Vipave in njegove varstvene cilje velik, a nebistven ob izvedbi omilitvenih ukrepov iz Dodatka za presojo sprejemljivosti (ocena C).

Na tem območju je pomemben še kumulativni vpliv načrtovanega Državnega prostorskega načrta za prenosni plinovod M6 od Ajdovščine do Lucije (Uradni list RS, št. 88/12) in Državnega prostorskega načrta za rekonstrukcijo obstoječih prenosnih plinovodov M3, M3B, R31A, R32, R34 (Uradni list RS, št. 97/15). Vplivi Državnega prostorskega načrta za prenosni plinovod M6 od Ajdovščine do Lucije so bili ocenjeni kot veliki na kvalifikacijske vrste vezane na vodne habitate (dvoživke, ribe, rake, piškurje, kačje pastirje, močvirsko sklednico in vidro), zaradi poseganja v Vipavo ter kanale in potoke. Vplivi Državnega prostorskega načrta za rekonstrukcijo obstoječih prenosnih plinovodov M3, M3B, R31A, R32, R34 pa so bili kot veliki ocenjeni za močvirsko sklednico, za kvalifikacijske vrste rib in laškega piškurja, kačje pastirje. Na posameznih odsekih pa so bili vplivi ocenjeni kot zelo veliki (ocena C), za laško žabo in strašničnega mravljiščarja, ki pa ju plinovod Kalce–Ajdovščina ne prizadene.

Kot navaja Dodatek za presojo sprejemljivosti, je skupna ocena vplivov nameravanega posega v času obratovanja na območje POO (SI3000226) Dolina Vipave in njegove varstvene cilje majhen oziroma nebistven (ocena B).

Dodatek za presojo sprejemljivosti ocenjuje da v času gradnje in v času obratovanja vpliva nameravanega posega na Krajinski park Južni in zahodni obronki Nanosa ne bo.

Naslovni organ je na podlagi proučitve navedene dokumentacije ugotovil, da nameravani poseg v času gradnje in v času obratovanja ob pravilni izvedbi omilitvenih ukrepov, navedenih v poročilu o vplivih na okolje, 24. členu DPN, pogojev, navedenih v točki II./4. izreka tega okoljevarstvenega soglasja, in naravovarstvenem nadzoru ne bo imel bistvenih posledic za stanje populacij kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov - velikostni razred vpliva C v skladu s petim odstavkom 40. člena Pravilnika o presoji. Zaradi navedenega naslovni organ ugotavlja, da nameravani poseg, ob upoštevanju v izreku določenih pogojev, s katerimi se odpravljajo ali preprečujejo pričakovani škodljivi vplivi nameravanega posega v naravo, ne bo škodljivo vplival na varstvene cilje varovanih območij, njihovo celovitost in povezanost ter ustreza zahtevam s področja varstva narave.

V sedmem odstavku 105. člena ZON je določeno, da če je za gradnjo objekta iz prvega odstavka tega člena predpisan postopek presoje vplivov na okolje v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, se namesto naravovarstvenega soglasja izda okoljevarstveno soglasje. V drugem odstavku 39. člena Pravilnika o presoji je določeno, da se v primeru, ko se presoja sprejemljivosti posega v naravo izvede v postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja, šteje, da je z izdajo okoljevarstvenega soglasja izdano tudi naravovarstveno soglasje. Glede na navedeno je bilo odločeno, kot izhaja iz III. točke izreka te odločbe.

Glede na to, da gre v obravnavanem primeru za gradnjo objektov po predpisih o graditvi objektov, se pogoji, navedeni v izreku te odločbe, skladno s šestim odstavkom 61. člena ZVO-1 štejejo za projektne pogoje po predpisih o graditvi objektov.

V skladu z osmim odstavkom 61. člena ZVO-1 okoljevarstveno soglasje preneha veljati, če nosilec nameravanega posega v petih letih od njegove pravnomočnosti ne začne izvajati posega v okolje ali ne pridobi gradbenega dovoljenja, če je to zahtevano po predpisih o graditvi objektov. Zato je naslovni organ odločil, kot izhaja iz IV. točke izreka tega okoljevarstvenega soglasja.

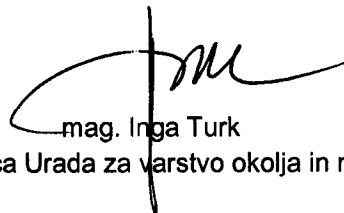
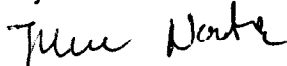
Stroški

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi s 118. členom ZUP je bilo treba v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo odločeno, kot izhaja iz V. točke izreka tega okoljevarstvenega soglasja.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo je dovoljena pritožba na Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana, v roku 15 dni od dneva vročitve te odločbe. Pritožba se vložijo pisno ali poda ustno na zapisnik pri Agenciji Republike Slovenije za okolje, Vojkova cesta 1b, 1000 Ljubljana. Za pritožbo se plača upravna taksa v višini 18,10 EUR. Upravno takso se plača v gotovini ali z drugimi veljavnimi plačilnimi instrumenti in o plačilu predloži ustrezno potrdilo.

Upravna taksa se lahko plača na podračun javnofinančnih prihodkov z nazivom: Upravne takse – državne in številko računa: 0110 0100 0315 637 z navedbo reference: 11 25518-7111002-00435416.

mag. Irena Nartnik
višja svetovalka I

mag. Inga Turk
direktorica Urada za varstvo okolja in narave

Vročiti:

- pooblaščenec nosilca nameravanega posega, E-NET okolje d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana – osebno (za: Plinovodi d.o.o., Cesta Ljubljanske brigade 11, 1000 Ljubljana).

Poslati po enajstem odstavku 61. člena ZVO-1 tudi:

- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, Inšpekcija za okolje in naravo, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana - po elektronski pošti (gp.irsop@gov.si),
- Občina Logatec, Tržaška cesta 50A, 1370 Logatec – po elektronski pošti (obcina.logatec@logatec.si),
- Občina Postojna, Ljubljanska 4, 6230 Postojna – po elektronski pošti (obcina@postojna.si),
- Občina Vipava, Glavni trg 15, 5271 Vipava – po elektronski pošti (obcina.vipava@siol.net) in
- Občina Ajdovščina, Cesta 5. maja 6a, 5270 Ajdovščina – po elektronski pošti (obcina@ajdovscina.si).